

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 15 juni 2015*§ 3 Interpellation om ökat antal olagliga bosättningar i ytterstaden (nr 2015:12)*

Anförande nr 1

Borgarrådet E. L a r s s o n (MP): Jag tackar för frågan. Vi har skickat ut svaret. Interpellanten vill kanske ställa följdfrågor utifrån det svaret.

Anförande nr 2

B o S u n d i n (M): Ordförande, kommunfullmäktige, några medier men inga åskådare! Jag tackar för svaren. Jag återkommer med diverse kommentarer till dessa svar. Jag vill börja med själva grundfrågan som jag har beskrivit i den här interpellationen.

Det är allmänt känt att tiggeriet från fattiga EU-medborgare är ett stort problem för Stockholm, och det har varit det under ett och ett halvt till två års tid. Det beror framför allt på att det växer upp olagliga bosättningar på allmän plats, och man följer inte den lagstiftning som finns. Varför ska man göra skillnad mellan fattiga EU-medborgares skyldigheter när de kommer hit och våra egna medborgare och hemlösa?

Jag pekar särskilt på det ointresse från borgarrådet och den rödgröna majoriteten som vi ytterstaden upplever när det gäller att vidta åtgärder utanför innerstaden. Vi tycker inte att det görs tillräckligt mycket. Vi ser också att det har blivit en dramatisk ökning det senaste året. Förra sommaren fanns det ett 40-tal läger, i samband med att det skrevs en artikel i Dagens Nyheter i våras fanns det ett 60-tal och i dag är det kanske uppemot 100. Det uppförs också regelrätta kåkstäder på vissa ställen i Stockholm, och jag tycker att det är fullständigt oacceptabelt.

Jag tycker inte att det är att ta ansvar för huvudproblemet i hela staden att genomföra symboliska avhysningar och städning på Sergels torg i centrala Stockholm för att få lite medial uppmärksamhet.

Det finns flera andra dimensioner när det gäller tiggeriet i Kista, där jag själv är verksam. Även företagen i det stora företagsområdet där har stora bekymmer med detta. Deras anställda blir trakasserade. De får inte äta i lugn och ro inne i gallerian. Ett stort företag flyttade för en tid sedan till Solna, dock inte på grund av detta eftersom det hade planerats tidigare. Det företagets vd har gått ut i lokala medier i Solna och citerat vad personalen tycker. De beskriver hur skönt det är att komma ifrån det sunkiga och ohälsosamma Kista. Jag tycker inte att det är en bra bild av Kista.

Mina frågor är följande: Vad tänker den rödgröna majoriteten göra åt det ökade inslaget av tiggeri och olagliga boplatser och läger på våra gator och torg? Har den rödgröna majoriteten någon konkret plan för att minska antalet olagliga boplatser? Tänker ansvarigt borgarråd agera även i ytterstaden för att ta sig an de utmaningar vi ser? Varför tillämpar majoriteten inte gällande regler och lagar lika för alla?

Anförande nr 3

G i t a N a b a v i (FI): För 50 år sedan bodde människor i läger i Stockholms förorter. Nu är de tillbaka. Jag kan inte låta bli att tänka på Rosa Taikons berättelse om när hon och hennes syster Katarina fick tag i en upplaga av FN:s deklARATION om de mänskliga rättigheterna. Där stod det nämligen att alla har rätt till bostad, arbete och utbildning. Det gav dem bränsle till deras kamp för att föra upp frågorna om romers rättigheter på dagordningen. Jag tror att vi behöver påminna oss om det eftersom den här frågan har kommit upp igen. Deras kampanjer och aktivism ledde till stora förändringar av romernas situation.

Nu råkar de här romerna inte vara svenska medborgare, men det handlar fortfarande om samma frågor. Det är fortfarande samma principer som gäller. Vi är alla lika inför lagen, såsom Bo Sundin menar i sin interpellation, men frågan är om alla de som Bo Sundin hänvisar till faktiskt också omfattas av FN:s deklARATION. För om det är så ska FN:s deklARATION även gälla dem, och då ska vi enligt de avtal som vi har skrivit på erbjuda bostad, skola och arbete. Det är någonting som regeringen och Sveriges kommuner och landsting har ansvar för att tillgodose. Det handlar om rättigheter. Det handlar om de behov som alla människor som uppehåller sig i Sverige har.

Frågan om en persons hemvist i en kommun avgörs inte av huruvida personen har svenskt personnummer eller inte, utan det är vistelseprincipen i socialtjänstlagen som gäller. Det innebär att varje kommun har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver eftersom den kommun där den enskilda vistas ansvarar för stödet och hjälpen.

Anförande nr 4

A l e x a n d r a M a t t s o n (V): Det råder ju fri rörlighet inom EU. Det innebär att man som EU-medborgare har rätt vistas i ett annat EU-land i upp till tre månader. Det har en läkare rätt att göra och även den som inte har ett arbete. Stockholms stad har ett ansvar för dem som vistas i kommunen så att ingen lever i nöd. Detta gäller alltså alla människor oavsett varifrån man kommer.

I sin interpellation ställer Bo Sundin frågan: Vad ska den rödgrönrosa majoriteten göra åt det ökade inslaget av tiggare i gatumiljön? Frågan är formulerad så, det vill säga att tiggare är ett inslag i gatumiljön och inte utsatta människor. När jag läser den frågan tänker jag att vi står ganska långt ifrån varandra. Om man anser att antalet tiggare i gatumiljön, de som sitter utanför den lokala matbutiken, är ett problem som ska åtgärdas kommer man nog med förslag på lösningar som att förbjuda dem, skjutsa bort dem och liknande. För oss är inte problemet att man inte kan gå och handla i sin lokala matbutik utan att stöta på dessa inslag i gatumiljön utanför. För oss är problemet fattigdom, diskriminering och ojämlikhet. Lösningen kommer aldrig att bli ytterligare förbud eller hårdare gränser.

Vi erbjuder i stället fler övernattningsplatser, ökar stödet till frivilligorganisationer, utökar antalet socialarbetare som möter den här målgruppen och liknande saker som borgarrådet har beskrivit i sitt svar. Vi har ett ansvar att stötta dem som befinner sig i Stockholm under den tid de är här, någonting annat vore otänkbart. Målet är självfallet att ingen ska behöva bo i tältläger eller tigga för sin försörjning. För att det ska bli verklighet behövs ett omfattande arbete, politiskt och genom omfördelning,

på olika nivåer inte bara i Stockholm. Under den tid detta sker måste vi gemensamt verka för att människor kan äta sig mätta, känna sig trygga och leva ett skäligt liv. Det är vår utgångspunkt, och därför har vi gjort flera satsningar sedan vi tillträdde i höstas, och vi kommer att fortsätta att göra det.

Anförande nr 5

Borgarrådet E. Larsson (MP): Ordförande! Det här är en stor och viktig fråga. I min verklighet har problemet funnits längre än ett och ett halvt år. Ute Skarpnäck har vi haft problem med bosättningar i tre fyra år, till exempel vid Flaten. Under den tid som Alliansen styrde genomfördes en avhysning, inte mer.

Jag vill ta utgångspunkt i att avhysningar inte är någon lösning. Vi jobbar på flera parallella spår. Vi började med våra 16 punkter och jobbade med dem. Det handlar inte bara om konkreta planer – våra 16 punkter är ju konkreta planer för att minska antalet boplatser – utan vi har snarare en plan för att det inte ska finnas olagliga boplatser över huvud taget.

Bo Sundin frågar vad vi gör. Det handlar om de 16 punkterna, och det svar på interpellationen som jag har gett handlar om vad vi har gjort sedan januari när vi aktivt satte i gång utifrån de punkterna. Jag skulle vilja ställa en fråga nu: Vad gör vi tillsammans? Jag vet att det i dag finns tre partier som jobbar aktivt med frågan inom EU. Det kan finnas flera, och låt det komma fram i den här debatten så att vi lär oss mer. Jag vet att Miljöpartiet, Feministiskt initiativ och Centerpartiet gör det, men det kan finnas fler. Det är ju där som huvuddelen av arbetet kan ske.

Under tiden jobbar vi aktivt här i Stockholms stad utifrån de 16 punkterna. En del av dem gällde på kort sikt för att lindra nöd under vinterhalvåret. Det görs fortsatt nödprovningar, och nu har vi också Sommarnatt. Vi har också gjort så att ansvaret ligger på markförvaltaren. Vi i socialförvaltningen och i socialnämnden har gjort så mycket som vi kan göra i nuläget, och nu ligger alltså ansvaret på markförvaltarna. Under det här halvåret har det utvecklats ett samarbete tillsammans med polisen som har ett nytt arbetssätt där de jobbar mer aktivt och uppsökande i nära dialog med staden för att upprätthålla ordningslagen och den lokala ordningsstadgan. Lagen är lika för alla i Sverige, men lagen är inte lika för alla i Rumänien.

Anförande nr 6

Rana Carlstedt (S): Ordförande, fullmäktige! Jag håller med om Alexandras och Ewas bild av att det här problemet inte är gatubilden, som Bo Sundin uttrycker det, utan problemet finns på många olika nivåer. Därför måste vi agera på många olika nivåer, vilket Stockholms stad gör via 16-punktsprogrammet och ett utökat samarbete med civilsamhället. Vi tittar på goda exempel i Rumänien och trycker på via regeringen och EU. Problemet uppstår ju inte först när de kommer hit, utan problemet är ju att nöden är så stor att de upplever att de måste komma hit.

Vi måste tyvärr också göra avhysningar. Därför har vi utökat antalet platser inom Vinternatt och Sommarnatt och tagit fram evakueringslokaler så att vi kan göra det på humanast möjliga vis. Vi fortsätter att erbjuda akuta lösningar och hjälp enligt socialtjänstlagen för de personer som befinner sig i nöd här i Stockholm. Jag tycker faktiskt att vi gör mer än vad Bo Sundin verkar ha uppfattat, och det sker på många olika nivåer. Vi försöker samtidigt att göra det på ett medmänskligt och humant sätt.

Anförande nr 7

B o S u n d i n (M): Jag har en del synpunkter på det svar som Ewa Larsson har lämnat här, men först skulle jag vilja säga en annan sak. Ni säger att ni har gjort så mycket och att ni har ett 16-punktsprogram, men det känns som om det är ganska innehållslöst. Det fattas pengar och så vidare. Om man frågar stockholmare i ytterstaden eller innerstaden om det har blivit bättre på ett år kommer man till 99 procents säkerhet att få svaret: Nej, det väljer fortfarande in fler och fler människor, och det blir fler och fler läger. Det är problemet.

Jag håller med om att flera partier naturligtvis ska sträva efter att lösa problemet på EU-nivå. Moderaterna har ett antal personer i EU som har gjort det både under vår regeringstid och nu. Det finns fri rörlighet, men problemet är att den gäller i tre månader om man inte har skaffat sig ett jobb. Här finns det en hel del människor som uppenbarligen är kvar månad efter månad och år efter år.

Sedan måste man ställa sig frågan: Ska vi i Stockholm ta hand om tusentals fattiga EU-medborgare från Rumänien? Är inte det en huvuduppgift för hemlandet? De får stora resurser från EU för att göra detta, och sedan gör de inte det av flera skäl. Vi vet att det finns diskriminering av fattiga, utsatta människor.

Något som också är skrämmande är den kriminalitet och den utsatthet som de här människorna råkar ut för. Vi har sett det i flera tv-program, och poliser har vittnat om det. Adrian Lucaci kommer från Rumänien från början och är svensk polis i dag. Han har skrivit en artikel om hur man utnyttjar dessa fattiga människor när de tvingas i väg och sedan uppehåller sig i Sverige.

När det gäller vad som har gjorts och inte gjorts vill jag påminna om att vi under vår mandatperiod hade ett kompetent, kunnigt och engagerat socialborgarråd, Anna König Jerlmyr. När vi såg början på problemet 2013 startade hon projekt Vinternatt, utökade antalet platser, påbörjade akutboende genom Sommarnatt och så vidare. Vi startade samarbete med Crossroads, och särskilda EU-team tillsattes. Det vore bra om ni fortsatte på den inslagna vägen, men det känns lite handfallet.

Det finns goda exempel. Linköping är ett sådant. De jobbar exemplariskt med avhysningar, tillfälliga boenden och ser till att människor får möjlighet att ta sig tillbaka till västra Rumänien.

Anförande nr 8

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag tänker på en sak som jag hörde från vänsterblocket. De nämnde någonting om att de inte såg några problem med de här olagliga bosättningarna. Kan vi inte få ett lite mer klagande av detta till stockholmarna. Betyder det att man inte kommer att göra någonting åt alla dessa olagliga bosättningar som finns i Stockholms stad? Det vore jätteintressant om någon kunde svara på det.

Anförande nr 9

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Då står vi här igen av samma anledning som tidigare. Det har inte hänt så mycket när det gäller antalet boplatser runt om i Stockholm. Det verkar ha permanentats på en hög nivå. Antalet sovplatser växer också i antal. Människor rullar ut sina madrasser på Sveavägen och

på många andra gator och sover och har kvar sina tillhörigheter där. Människor kommer inte in i sina portar, och det skapar en otrygghet. Ingenting har gjorts.

Det här 16-punktsprogrammet bygger till stora delar på den politik som vi i Alliansen tog fram under vår tid. Det handlar om tillfälliga boenden, uppsökande arbete med EU-team och så vidare. Det är inte mycket nytt. Man talar om 16-punktsprogrammet som om det vore någonting helt nytt, och det är det inte. Det är också därför som vi Moderaterna varit drivande för att mer måste till. De verktyg kommuner har i dag räcker inte. Kommuner måste kunna anställa ordningsvakter eller andra för att kunna upprätthålla de lagar som finns och som gäller lika för alla oavsett om man kommer från Båstad eller från Rumänien. Det är samma allemansrätt, samma ordningslag och samma kommunala ordningsstadga som man måste rätta sig efter. Det är viktigt, för det är en principfråga.

Sedan har jag förstått av debatten här att Feministiskt initiativ tycker att det är en mänsklig rättighet att få bosätta sig var man vill. Det får man gärna tycka, men det hör inte samman med den lagstiftning som finns. Men man kan gärna ändra den för att det ska vara konsekvent med den politik man för genom att underlåta att avhysa vid behov.

Det är markförvaltarens ansvar säger socialborgarrådet. Det är ju Stockholms stads mark man befinner sig på i många fall. Då är det också vi som markförvaltare som har ett ansvar. Det känns lite som om man fränsäger sig det ansvaret. Det skulle jag gärna höra socialborgarrådet utveckla lite mer.

Man säger att avhysning inte är någon långsiktig lösning. Nej, det kanske det inte är, men det är i alla fall ett sätt att upprätthålla den lagstiftning som finns. Problemet i dag är att man tillåter en permanentning av kåkstäder i Stockholm i Sverige år 2015.

Att vi inte skulle ha engagerat oss på EU-nivå är nästan ett humoristiskt påstående. Vi hade en konferens här i Stockholm för inte så länge sedan där vi sammankallade representanter för alla nordiska huvudstäder och även andra europeiska städer för att prata om det här problemet. Vi skapade ett letter of intent som vi skickade till kommissionen. Jag har varit där och talat för kommissionen och så vidare. Det är den långsiktiga lösningen, men vad gör man här och nu som markförvaltare? Vad gör ni, socialborgarrådet och den nya majoriteten? Det är helt oacceptabelt och ohållbart att ha det som vi har det nu. Nu har vi ett undantagstillstånd från den lagstiftning som finns. Det skapar oordning och otrygghet i det offentliga rummet. Vi måste komma till rätta med det här.

Anförande nr 10

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Vad som än sägs här i debatten i dag har majoritetspartierna ändå öppnat för att avhysningar av olagliga bosättningar inte ska ske. Det står i budgeten att man ska undvika avhysningar i möjligaste mån, och i valrörelsen pratade flera av era partier om en tak-över-huvudet-garanti.

Men nu talas det inte bara om en tak-över-huvudet-garanti, utan nu talas det här i fullmäktigedebatten plötsligt om rätten till utbildning för alla som vistas i Sverige oavsett om tanken är ett permanent uppehälle i Sverige eller om man bara ska vara här några veckor. Jag ifrågasätter verkligen vilken kvalitet vi i kommunen skulle ge

de här barnen. Vilken kvalitet skulle det vara på den undervisning som vi skulle ge de barn vi pratar om under några veckor? Vi kanske inte skulle klara av detta med språk och annat. Vilken kvalitet kan vi som uppdragsgivare ge de här barnen? Det skulle förmodligen inte bli någon kvalitet alls på den undervisningen. Och vad skulle hända med resten av skolväsendet? Det kan man verkligen fråga sig. Om tanken är att permanent uppehålla sig i Sverige enligt den fria rörligheten, att söka jobb eller utbildning och skaffa sig en egen försörjning framöver följer också flera rättigheter. Men om tanken inte är något annat än att under några veckor vara här för att tigga om pengar kan man inte heller dra slutsatsen att skolgång ska vara en rättighet.

De här löftena och det här pratet sker samtidigt som vi har en stor flyktingström till Sverige. Jag är faktiskt rädd för att hela legitimiteten för den generösa flyktingpolitik som vi har och som vi står bakom riskerar att raderas om vi utöver asylrätten ska ge särskilda rättigheter till personer som saknar asylrätt. Jag värnar den generösa flyktingpolitiken, och jag känner att det i det stora hela finns ett folkligt stöd för den. Men går vi för lång vad gäller att ge rättigheter till personer som saknar asylskäl är jag rädd för vart den legitimiteten kommer att ta vägen.

Det talas också om hållbara lösningar. Vi vet alla som sitter här att den enda hållbara lösningen finns i Rumänien. Det pågår ett fantastiskt arbete. Jag tror att det är 13 frivilligorganisationer bara från Sverige som är på plats och jobbar i Rumänien och ser att de kan göra förändringar. Ni talar om härbärgen under några dygn som en lösning och säger att om man kan få plats på ett härbärge under några dygn kan avhysningar verkställas. Kan verkligen en plats på ett härbärge under några dygn vara en långsiktig lösning för dessa fattiga människor? Det ifrågasätter jag starkt.

Anförande nr 11

Borgarrådet E. L a r s s o n (MP): Ordförande! Det konkreta svaret på frågan om ett ökat antal bosättningar i Stockholms stad är att vi inte har något ökat antal bosättningar i Stockholms stad. Vi har ett minskat antal fattiga EU-medborgare i Stockholm nu enligt de siffror som jag har.

Ett annat problem som jag tycker finns nu är att när vi gör en avhysning flyttar de till en annan kommun i Stockholms län. Därför har jag talat med landshövdingen och frågat om hon kan samla kommunalråden för att diskutera hur vi ska kunna göra likadant i hela länet. Den optimala lösningen är ju att vi gör likadant i hela landet. Då skulle vi slippa en del av den här debatten, och det skulle kännas tryggare för oss alla att veta att alla gör ungefär likadant. Det här är ju ett mycket stort mänskligt och humanitärt problem. Jag tycker att alla som säger någonting annat själva har problem.

Vad har vi då gjort? Det som stod i budgeten i november kom upp igen. Vi ville ta en andningspaus för att samla resurserna. Vi ville verkligen möta människor vid en avhysning. Vi såg att en del av de saker som Alliansen hade tagit fram var bra, men de räckte inte. Vi har till exempel fördubblat antalet platser på Vinternatt, och vi anställde en samordnare för kyrkornas arbete. Den samordnaren har nu också fått pris från Stockholms stad för sitt fantastiska arbete. Jag har för mig att han som samordnare kunde hjälpa till med att ta fram över 1 000 sängplatser under vintern.

Jag tycker att det är lite märkligt att Anna König Jerlmyr å ena sidan säger att Alliansens politik var bra och å andra sidan säger att vi inte har gjort någonting. Vår politik innebär ju att vi har byggt vidare på Alliansens politik. Det enda som vi inte är överens om nu är frågan om ordningsvakter. Det vill vi inte ha i Stockholm. Vi vill inte ha någon kommunal polis, utan vi anser att den nya polisreformen är en framgång. Den ska innebära att det blir fler synliga poliser ute i våra stadsdelar och att vi jobbar med samarbetsavtal.

Jag hoppas att vi, samtliga partier, kan jobba mer tillsammans i det framtida arbetet så att stockholmarna kan känna trygghet med att vi gemensamt tar ett stort ansvar. Jag tycker också att vi ska lyfta fram civilsamhällets roll ännu mer. Vi har ju lyft fram kyrkans roll, och vi har också, precis som Erik Slottner säger, lyft fram olika organisationer, till exempel Hjärta till hjärta, som gör ett fantastiskt jobb i Rumänien. Men det finns också andra organisationer, till exempel Röda Korset och Rädda Barnen, som gör mycket. Jag är glad att vi, tack vare en av punkterna i 16-punktsprogrammet, kan hjälpas åt att marknadsföra alla de fina organisationer som finns och alla de 90-konton som finns för att hjälpa människa till människa på plats.

Anförande nr 12

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det vore på sin plats att inte ha så hög svansföring som ni har. Det här är ett stort problem som vi har fått ärva från er tid. Ni klarade inte av att lösa problemet, och det kommer inte vi heller att göra. Det här är ett stort problem som vi måste hjälpas åt med i stället för att hålla på att kasta skit på varandra hela tiden. Jag tycker att det är dålig stil. I stället för att komma med konkreta förslag börjar ni dra in flyktingpolitiken och allt möjligt annat i det här. Även vanliga pursvenskar har bosatt sig olagligt i Stockholm. De har blivit jagade över kommungränserna hela tiden. Vi har haft dem på Högdalstippen. Det är inget nytt problem.

Det jag hör är att ni vill att man ska stå vid gränsen och sortera människor: Du är zigenare och du är rumän. Du är fattig, så du kommer inte in. Du har pengar, så du kommer in.

Var vill ni dra gränsen? Det här systemet hade vi ändå in på 50-talet. När romer åkte ut ur Sverige fick de inte komma tillbaka in i Sverige igen. Det är ett gammalt problem och en lösning som vi har prövat en gång i tiden i det här landet. Gud bevara mig väl, jag vill inte ha tillbaka den tiden. Vill ni gå tillbaka till 40-talet eller 50-talet? Är det detta ni är ute efter? Tror ni att det blir bättre? Hur ska ni kunna se er själva i ansiktet? Jag begriper inte det.

Anförande nr 13

G i t a N a b a v i (FI): Jag är glad över att komma upp efter Jackie eftersom han sade väldigt mycket av det som jag vill säga. Jag vill framföra en kritisk synpunkt till Bo. Den handlar om att den retorik som han använder i det här sammanhanget där han pratar om människor som väller in. Det underblåser de antiziganistiska tendenser som finns i vårt samhälle.

Jag vill svara på det som Anna sade. Jag tror att du missförstår mig, Anna. Jag vet inte hur du ser på boendesituationen, men jag anser inte att man har ett boende om

man bor på gatan. Jag tror inte heller att det är det som hänsyftas i de mänskliga rättigheterna och i de konventioner som vi skrivit på där man hänvisar till bostad.

Det står i barnkonventionen att barn ska få gå i skola, Erik. Vi har skrivit på det. Det är det som gäller. Det är mycket märkligt att en hänvisning till mänskliga rättigheter väcker sådana känslor. Jag tycker att det är mycket märkligt att mänskliga rättigheter anses vara en sådan radikal tanke när vi alla har skrivit under de här avtalen.

Anförande nr 14

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Tack för klargörandet, Feministiskt initiativ! Då hoppas jag att den nya majoriteten lägger fram förslag i höstens budget om garanterat boende till alla EU-medborgare som kommer hit och att det skrivs in och satsas på, för annars blir det bara tomt prat som inte realiserar. Det är viktigt att stå bakom de mänskliga rättigheterna.

Som vi ser det ser våra skyldigheter som kommun ut så att vi har ett ansvar för dem som befinner sig i akut nöd i Stockholm oavsett var de kommer ifrån. Det är viktigt att upprätthålla. Därför har vi också socialjour och annat som jobbar med den här gruppen. Men vi har en reglerad fri rörlighet. Den är inte okontrollerbar, utan den har också vissa krav förenat med sig. Man ska till exempel ha rimliga möjligheter att försörja sig själv efter tre månader, annars har man inte uppehållsrätt. Och har man inte uppehållsrätt har man inte heller möjlighet att stanna i ett annat EU-land. Det är också viktigt att veta om och också efterleva, annars får man påverka sitt parti i Europaparlamentet och ändra regler och förordningar om den fria rörligheten.

Vi pratar om boplatser i ytterstaden, och jag vill komma tillbaka till ämnet, fru ordförande! Jag var ute Kista och träffade företrädare för Kista galleria. De beskriver en situation där man tvättar kläder på toaletterna och lägger ut dem att torka och hindrar människor från att komma in i gallerian. Man berättar hur människor spottar i gästernas mat när de sitter och äter på restaurangerna så att de ska ge ifrån sig maten. Det är ett helt oacceptabelt beteende. Det är möjligt att det är några få som betar sig på det här sättet, men om ingenting görs, om samhället inte reagerar utan bara ignorerar detta och inte tar det på allvar, riskerar det att växa fram strömningar mot vissa grupper i samhället. Det tror jag vore oerhört olyckligt.

Vi har tagit fram 90-konton tidigare för att kunna bidra på plats. Vi tror att det är den långsiktiga lösningen. Uppdraget att göra lika över hela länet har jag redan förra året lagt i KSL. Kommunerna ska kunna avhysa och ta lärdom av varandra så att man inte gör på olika sätt. Det finns också, men det räcker inte. Det är hela min poäng. Det räcker inte med det vi har gjort. Detta har permanentats på en hög nivå. Vi har fortfarande boplatser, nedskräpning och sovplatser på trottoarer och i parker. Vi har inte verktygen för att göra någonting åt detta. Polisen mäktar inte med, utan vi behöver ha någon som kan komplettera polisen och hjälpa till med de här uppgifterna. Vi kommer med konstruktiva förslag, men vad är majoritetens förslag på hur vi ska komma åt det här?

Anförande nr 15

B o S u n d i n (M): Det är mycket som har sagts, men det återstår ganska mycket för att det ska hända någonting. Låt oss återkomma till ytterstaden eftersom det var den det handlade om. Det finns ytterligare problem i Kistaområdet. Det finns sanitära

problem. Många av de människor som bygger upp de här lägren och bosätter sig på olika platser medför en massa andra problem. De går till sandlådor och andra ställen och uträttar sina behov. Det finns många föräldrar som är mycket oroliga för sina barn. De kan inte släppa ut dem i vissa områden på grund av att de riskerar att stöta på detta. Det finns smittorisker med det.

Jag nämnde kriminalitet tidigare, och det är också ett problem. Det handlar inte bara om fattiga människor som kommer hit på måfå. En del gör det, men mycket är organiserat. Jag har själv sett det ute i Kista. Om man är där mellan sju och halv åtta kan man se att det pågår ett arbetsplatsmöte. Det finns män som dirigerar var kvinnorna ska sitta och vilka platser de ska vara på i Kista och på andra ställen. Jag vet också att polisen, på eget initiativ och inte på initiativ från politiken, har gjort avvisningar vid flera tillfällen ute hos oss i Kista.

Man kan också nämna att de här bosättningarna inte bara består av ruckel, utan det är bilar och husvagnar. Då är kriminaliteten också ett problem. När polisen gjorde en avhysning på en stor parkeringsplats i Kista för drygt en månad sedan beslagtogs hälften av husvagnarna och hälften av bilarna eftersom de var stöldgods, och det var målvakter som stod som officiella ägare till de här fordonen. Det finns alltså också andra krafter som utnyttjar de här stackars människorna på plats, antingen utnyttjas de internt av sina egna landsmän eller av andra skrupellösa personer. Det är också ett allvarligt problem.

Jag tror att man måste titta på den sanitära delen. Man måste få bort de här lägren och de här bosättningarna. Jag håller med om att det inte löser problemet i sig, precis som borgarrådet sade, men man skulle kunna göra som man gör i Linköping och på många andra ställen och som vi delvis gjorde under 2013 och början av 2014, nämligen ge dem ett boende under max en veckas tid och sedan ge dem möjlighet att återvända till västra Rumänien. Där finns det många organisationer som jobbar med de här frågorna, till exempel Svenska kyrkan, Röda korset, Röda Stjärnan och så vidare. Jag har en broschyr här som är på svenska, och den tänkte jag lämna till borgarrådet. Vi ska göra mycket reklam för de organisationer som jobbar i västra Rumänien. De bygger upp verksamheter för de här stackars människorna. Jag tror att det är en bättre lösning än att vi ska ta emot alla som blir kvar.

Anförande nr 16

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag begärde ordet när Jackie Nylander var uppe. Jag vill replikera lite kort på det. Jackie säger att allianspartierna sätter stopp vid gränsen. Det är ju Vänsterpartiet som har sagt nej, och fortfarande säger nej, till det europeiska samarbetet och Europeiska unionen. Genom ert motstånd säger ni också nej till den fria rörligheten. Med er politik hade de här människorna inte kunnat komma till Sverige eftersom den fria rörligheten inte hade funnits då. Då hade vi inte kunnat se fattigdomen i vitögat, och därmed hade inte problemet blivit så tydligt som det är i dag, men det hade inte varit en bra lösning. I och med att vi har sett fattigdomen på det här tydliga sättet har också insatserna i Rumänien och Bulgarien kunnat bli så mycket tydligare.

Vi säger välkomna hit, men med den fria rörligheten följer också skyldigheter, bland annat att själv ordna bostad och försörjning. Jag menar att ni gör dem en björntjänst om ni säger att vissa regler gäller för en grupp av medborgare och andra regler för en

annan grupp av medborgare. Jag tror att det om något skulle gruppera och särskilja människor.

Anförande nr 17

Borgarrådet E. L a r s s o n (MP): Ordförande! För den som lyssnar på den här debatten kan jag berätta att det inte bara är här i salen som vi samtalar om den mycket svåra och omänskliga situation som finns i Rumänien och som diskriminerade människor flyr från eftersom de tror att de ska kunna få ett jobb här i Sverige, vilket inte är det allra lättaste. Utan vi i samtliga partier har samtalat med den nationella samordnaren, och vi har också träffats för att diskutera hur vi kan jobba med den här mycket svåra frågan tillsammans. Jag tror att det är en framgångsfaktor att vi jobbar tillsammans. När det handlar om en stad och mycket svåra problem ska man knyta ihop sina resurser.

Till den som undrar hur vi i socialnämnden, den nämnd som jag är ansvarig för, jobbar vill jag säga att vi jobbar helt och hållet inom ramen för socialtjänstlagen. Om det råder någon tveksamhet där borde den ha försvunnit nu.

Jag vill också lyfta fram en av våra stora framgångsfaktorer, nämligen de uppsökare som dagens opposition införde. Vi har ökat antalet uppsökare, och vi har också två i reserv nu under sommaren om det behövs. Det är socialsekreterare som har utbildning och språkkompetens och kan kommunicera vid de avhysningar som polisen gör och som markförvaltare initierar. Det är ju stadsdelarnas ansvar att tala om att det finns boställningar. De uppgifter jag har fått fram till nu är att vi har ett minskat antal boställningar i Stockholms stad och att det är färre fattiga EU-medborgare här nu, men detta med siffror och statistik är mycket svårt. Därför känner jag en viss ödmjukhet inför den kommentaren.

Jag har precis hört mig för hur läget är i Kista just nu. Det finns inga uppgifter om att det finns några nya bilar. Det finns uppgifter om att det är färre fattiga människor runt gallerian. Jag hoppas att de som finns där får information om de möjligheter som finns till sängplats under den vecka som Bo Sundin nämnde. Vi säger att det är fem sex dagar, så det är inte riktigt en vecka. Tack vare att vi också har öppnat Sommar-natt finns det möjligheter att erbjuda sovplatser vid avhysningar. Bo kan känna sig trygg med det. Det var ju en av de punkter du tog upp som ett förslag. Vi har jobbat fram det, så det finns. Det är ett svårt arbete, men vi jobbar vidare och gör det allra bästa.

Jag kan också säga att socialförvaltningen har tagit fram en lista på alla de organisationer som arbetar i Rumänien. Om de inte finns med här så har socialförvaltningen en lista som Bo kan ta del av.

Anförande nr 18

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag be om ursäkt för det ord jag använde. Jag ska givetvis säga romer hädanefter. Jag har själv mina rötter i resandefolket på min mammas sida, så jag tror att jag i alla fall har lite hum om situationen.

Nu har vi fått höra hur tjuvaktiga och kriminella de här människorna är. Det har vi fått höra, och det är ett mantra som har upprepats. Här dömer vi en hel folkgrupp.

Det här är en folkgrupp som har varit förföljd sedan medeltiden i hela Europa. Erik Slottnér pratar om öppenhet och allt möjligt, men det funkar ju inte. Nu har vi de här människorna här. Acceptera det! Acceptera att de har kommit! Det är resultatet. Det är bara att ta emot dem med öppna armar. Var lite ödmjuk! Hjälp dem! Visa dem till rätta! Du säger att det är att göra de här barnen en björntjänst att hjälpa dem att gå i skolan i bara 14 dagar och inte mer. Men det kanske är just där man sår det lilla fröet hos det lilla barnet att känna att det är kul och att vilja fortsätta med detta, Erik Slottnér. Du har inte en tanke på det.

Du tycker att du lämnade en socialtjänst i världsklass, borgarrådet. Det har aldrig dött så många missbrukare som nu. Det har aldrig funnits så många hemlösa ålderspensionärer som nu. Det har aldrig funnits så många fattiga romer i staden som nu. Debatten har aldrig varit så högljudd som nu. Jag tycker att du ska sänka din svans lite grann och vara lite ödmjuk inför det arbete som vi försöker utföra.

Anförande nr 19

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Fru ordförande! Jag ska försöka hålla mig till ämnet, det vill säga ett ökat antal illegala bosättningar i ytterstaden.

Nu står Sverigedemokraterna här, och jag säger som vi säger på det nationella planet, nämligen att vi brukar prata om elefanten i rummet. Det som verkligen skulle få effekt på illegala bosättningar i ytterstaden och i innerstaden är ett tiggeriförbud.

Vi är väl medvetna om att tiggeri inte kan leda till att fattigdom och diskriminering minskar någonstans. Tiggeri cementerar utanförskapet för de här människorna. Det är djupt ovärdigt, och jag som stockholmare och sverigedemokrat vägrar stå för det. Att förbjuda tiggeriet skulle vara ytterligare en spark i baken på EU, för att använda ren svenska.

Här pratar man om olika sanktioner och olika sätt att lösa det här problemet. Vi är överens om att det är Rumäniens, Tjeckiens eller något annat lands problem beroende på var människor som tigger och är enormt fattiga kommer ifrån. Men det stora problemet är att man fortsätter att bryta lagar här. Man bryter lagar när man kommer till Sverige genom att resa som EU-medborgare till Sverige utan att ha pengar till hemresan. Man stannar längre än tre månader, och man bryter alltså mot EU-lag, Schengenavtal och så vidare. Sedan bryter man mot våra lokala föreskrifter här i Stockholm genom att ockupera kommunal eller privat mark, och avhysningar fungerar inte.

Sedan dillar man fram och tillbaka om man ska avhysa dem med väktare eller polis och om vi ska förbättra det arbetet. Men det som verkligen skulle ha en effekt på EU-nivå och särskilt för stockholmarna, våra skattepengar och även för människor på gatan är att förbjuda tiggeriet. Det är faktiskt det enda humana att göra. Det är bland annat förbjudet att tigga i Rumänien sedan många år. De behandlar i och för sig inte sina romer på ett adekvat sätt heller. Jag anser att ett tiggeriförbud skulle lösa Bos, Moderaternas och allas andras problem när det gäller tiggeriet.

Jag vill sluta med att citera Raduta Matache, Rumäniens ambassadör i Sverige 2014. Att det är tillåtet att tigga i Sverige underlättar inte Rumäniens ansträngningar att åstadkomma social integration och ökad anställningsbarhet, skriver hon i Dagens

Nyheter i början av 2014. Jag vill också räcka ut en hand och säga att Sverigedemokraterna absolut är öppna för att samarbeta i de här frågorna som gäller problem med illegala bosättningar.

Anförande nr 20

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Jag märker att många har svårt att hålla sig till ämnet. Det gäller även i viss mån min kollega. Jag måste också göra en liten utvikning och upplysa om vad som egentligen gäller. När det gäller skolan finns det ingen plikt, men en kommun är ju inte förbjuden att meddela undervisning precis som vem som helst kan göra detta.

Jag är lite förvånad över detta med Kista. Det är absolut ingen allmän plats enligt ordningslagen. Det är fastighetsägaren som kan ingripa där. Samma sak gäller ju i tunnelbanan innanför spärrarna. Där är det SL som råder.

Låt mig sedan gå över till själva ämnet om avhysning från vissa läger och illegala bosättningar. Visst ska vi göra det. Hälso- och miljölagstiftningen och ordningslagen ger oss möjlighet till detta, men vi utnyttjar den inte. Det beror på att vi har för mjuka förvaltningar och en för mjuk polis. Det finns mycket som gör att det inte blir av.

Helst skulle jag ha velat ha en lagbok, men det finns inte tillgängligt här. Det förvånar mig. Jag tycker att det alltid borde göra det när man diskuterar lagar här i Sverige. Då hade jag kunnat säga exakt vilken paragraf i utlänningslagen som det är frågan om. Det finns bestämmelser som säger att man kan utvisas om man har sociala problem och är här i enlighet med tremånadersregeln. Man behöver alltså inte vänta hela tremånadersperioden. Då är det en helt annan lagstiftning som gäller med uppehållstillstånd och sådant. Det är bara att stänga lägren och avvisa dem som finns i dem.

Anförande nr 21

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Vi måste ändå bemöta det lågvattenmärke som har framförts här i debatten från Vänsterpartiet. När vi problematiserar kring de framväxande boplatserna som har permanentats på en hög nivå blir vi anklagade för att vara rasister eller vara emot romer. Det har inte alls med det att göra. Den förra regeringen lade fram den romska strategin som tog sikte en generation framåt. Där satsade vi resurser och upprättade en konkret handlingsplan för hur vi ska förstärka situationen för de romer som vill leva och ha en framtid här i Sverige.

Vi talar om EU-medborgare oavsett vilket land de kommer från. De kan komma från Bulgarien, de kan ha romsk bakgrund och de behöver nödvändigtvis inte ha det. De kan komma från Rumänien och andra EU-länder. De kommer hit på grund av fattigdom, diskriminering och utsatthet i sina EU-länder. Det här kan vi inte lösa här i Sverige. Om det är nog de flesta överens. Men vad gör vi åt situationen med boplatserna? Det är det som debatten handlar om också i ytterstaden. Här saknar jag fortfarande besked. Det är väldigt många fina ord, men jag saknar handling. Det är skönt att den nya majoriteten ändå backar från den mycket olyckliga formuleringen från höstens budget där man ska vara ytterst restriktiv med avhysningar. Där verkar man nu ha tänkt om, och det välkomnar jag.

Jag välkomnar också att man på nationell nivå, från regeringens sida, har tagit fram ett samarbetsavtal med Rumänien. Det är också bra, men det är en långsiktig åtgärd som inte löser problemen här och nu.

Jag har också en fråga till Sverigedemokraterna. Om vi nu har en ordningslag och kommunala ordningsföreskrifter som inte efterlevs men finns redan i dag i lagstiftningen, hur ska då en ny lag kunna förändra situationen? Polisen mår inte ens med den lagstiftning som finns i dag. Jag tror inte på detta, utan jag tycker att vi i grunden har en bra ordningsstadga, en bra ordningslag och en bra allemansrätt. Låt oss börja leva efter den lag som finns.

Här tror vi att ytterligare verktyg behövs för kommunerna, men majoriteten tänker inte stödja oss i detta. Det är synd. Man kommer att fortsätta att vara ganska handfallen när det gäller de här boplatserna. Ewa Larsson hänvisar till statistik, och det är mycket bra. Vi får inte fram någon ny statistik. Den statistik vi har är sedan april. Den visar på en fortsatt hög nivå. Sedan kan det säkert variera månad för månad. Men problemen är inte lösta. De finns kvar här och nu. Vi kräver lite handling. Vi kräver konstruktiva förslag, för det här duger inte.

Anförande nr 22

R a n a C a r l s t e d t (S): Jag hade tänkt tacka för Alliansens engagemang i den här frågan. Vi bygger det arbete vi nu genomför på det som Alliansen påbörjade under den förra mandatperioden. Engagemanget uppskattas, och jag tror faktiskt att vi kan samarbeta mer i den här frågan.

Men nu gäller det bosättningarna. Där handlar det om ett samarbete mellan markägare, polis och uppsökande socialtjänst, och antalet bosättningar har minskat. Vi har inte stått handfallna, utan under de månader då vi har varit restriktiva med avhysningar har vi byggt ut antalet evakueringsplatser, fördubblat verksamheten i Vinternatt och inlett samarbete med kyrkor och civilsamhället, och vi tittar över olika möjligheter att arbeta nere i Rumänien för att samarbeta med rumänska myndigheter och civilsamhället i Rumänien. Vi har inte stått handfallna. Den tankepaus som ni beskriver som handfallenhet uppfattar jag inte så, utan vi behövde arbeta med någonting mer sammanhållet och öka de resurser som vi har lagt på den här frågan. Det arbetet kommer att fortsätta, och där vill jag gärna se att oppositionen, Moderaterna och Kristdemokraterna, är med och bygger någonting som håller över mandatperioder.

Anförande nr 23

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Jag tycker absolut att frågan om ett tiggeriförbud hör ihop med frågan om illegala bosättningar i förorten. Men eftersom vi blev adresserade av borgarrådet König Jerlmyr i frågan om hur det skulle hjälpa när vi redan nu har problem med att få människor att efterleva de lagar och ordningsföreskrifter som redan finns i Stockholms stad vill jag säga att svaret är väldigt enkelt. Det är signalpolitik. Det skulle ha direkt effekt. Vi skulle se en enorm minskning av dessa illegala bosättningar. Det vet vi. Vi har sett exempel på detta i andra städer runt om i Europa. Vi vet också att så fort det finns ett förbud likt det tiggeriförbud vi föreslår – vi har för övrigt motionerat om det här i Stadshuset – har det effekt. Det är signalpolitik som faktiskt fungerar. Vi är säkra på att det skulle avhjälpa det här problemet oerhört.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Bosättningar*

Anförande nr 24

A n d r e a S t r ö m (M): Efter en lång debatt om EU-medborgarnas situation och bosättningar vill jag lägga fokus på situationen i sommar. På socialnämndens senaste sammanträde i förra veckan fick vi en dragning av EU-teamet om situationen med det ökande antalet EU-medborgare i staden. Vi fick också höra att antalet EU-medborgare kan komma att öka under sommaren eftersom fler kommer när det är varmare ute. Man ser inte heller några generella tendenser till att färre EU-medborgare tar sig till Sverige och Stockholm, tvärtom.

Jag undrar därför vilka insatser som ska göras under sommaren om fler personer kommer hit. Vilken beredskap har majoriteten? Hur planerar ni inför det eventuellt kraftigt ökande antalet EU-medborgare på Stockholms gator?

Anförande nr 25

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Ordförande! Det var tydliga frågor. Uppsökarrapporten är en mycket bra rapport som tog upp resultat fram till november förra året. Det är också fram till november som statistiken gäller. Jag vill återigen säga att jag känner en stor ödmjukhet inför att fler människor kan komma hit. Därför har vi en beredskap med två extra uppsökare som har språkkompetens. Vi har också Sommarnatt som kan användas vid evakuering. Det är den beredskap vi har just nu.

Jag kan också säga att uppsökarna sade mycket tydligt att just de 16 punkter som man jobbar utifrån gav dem en trygghet och en säkerhet. De uppmanade oss att fortsätta att arbeta utifrån dessa 16 punkterna. Det har vi också för avsikt att göra.

Anförande nr 26

A n d r e a S t r ö m (M): Vi frågade ju specifikt om sommaren, och de sade att antalet kunde öka. Då undrar jag om man kommer att utöka antalet platser på Sommarnatt. Det har blivit tydligt att de kortsiktiga insatser som görs är just kortsiktiga. Jag undrar om man har kommit längre med vad som händer efter de tre till fem dagar som man får tillbringa på Sommarnatt eller Vinternatt.

Anförande nr 27

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Just nu finns det platser. Det är inga problem när stadsdelar och markägare anmäler till polisen eller exploateringskontoret att det finns bosättningar och att avhysning önskas. Det finns platser, och så länge det gör det känner jag mig trygg. Skulle det uppstå en akut situation får vi ta tag i den, och då får ordförande och vice ordförande hjälpas åt och träffas i sommar för att se hur vi kan lösa det. Men än så länge finns det evakueringsplatser. Det är kortsiktigt som man får bo där. Under den tiden får man reda på vad som gäller i Sverige, vilka rättigheter man har och vilka skyldigheter man har. Man får också information om var man själv kan få ytterligare information. Där planerar vi en förstärkning i den lite mer långsiktiga strategin så att fler ska kunna få rätt information. Vi har förstått att informationsinsatserna från Crossroads inte räcker till i dag. Under en period kommer Crossroads att jobba för en ny lokalisering med större lokaler och fler möjligheter till information.

Anförande nr 28

A n d r e a S t r ö m (M): Information är otroligt viktigt. Det håller jag med, men det är fortfarande så att man ska ha hittat en egen lösning efter tre till fem dagar, och vi vet alla hur bostadssituationen ser ut i Stockholm. Jag tycker inte att det är realistiskt att de här personerna ska kunna hitta ett eget boendalternativ efter tre till fem dagar, och då flyttar de till nästa plats. Jag hör ingen konkret lösning på det.

Jag vill också ta upp att EU-teamet pratade om den ökande andelen kvinnor. 57 procent av dem som vistas här är kvinnor. Jag undrar hur man arbetar för att nå dem. Vi ser inte några konkreta åtgärder för att nå kvinnorna, utan just nu når man bara männen.

Anförande nr 29

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Den information som våra uppsökare ska ge är att man har rättigheter och skyldigheter och att det inte handlar om att flytta runt. Har man ingenstans att bo får man själv fundera på hur man ska lösa detta. Det finns också möjligheter att göra nödprövningar för människor som inte själva kan ta sig hem och har en svår situation. Socialjouren kommer att vara öppen under sommaren också.

57 procent kvinnor var en alarmerande siffra. Vi tar den på stort allvar. Jag har träffat företrädare för allianspartierna i landstinget för att berätta om de utökade behov som Läkare i Världen ser för att stötta just kvinnor. Det budskapet har nått fram, och jag tycker att det har blivit väl mottaget. Jag hoppas att landstinget också gör på det sättet.

Fråga nr 2. Ansökan om medfinansiering inom ramen för stadsmiljöavtalet

Anförande nr 30

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Ordförande, ledamöter! Jag vill ställa följande fråga till trafikborgarrådet Daniel Helldén: Planerar Stockholms stad att ansöka om medfinansiering för något projekt inom ramen för stadsmiljöavtalen, och i så fall vilket projekt?

Bakgrunden till min fråga är den nya regeringens initiativ med så kallade stadsmiljöavtal. Man avsätter 2 miljarder kronor under mandatperioden till medfinansiering för att stärka arbetet med att få fram hållbara transporter i framför allt landets 20–30 större tätortsområden. Stadsmiljöavtalen har kallats tummetoppengar i debatten, men Sverigedemokraterna menar att eventuellt beviljad medfinansiering kan uppgå till sådana belopp att Stockholms stad har all anledning att vara snabbt ur startblocken här. Vi hoppas självfallet att trafikborgarrådet delar vår uppfattning.

Anförande nr 31

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Stadsmiljöavtalen har initierats av den rödgröna regeringen, och Miljöpartiet har en central roll i just den här frågan. Vissa säger att det är lite pengar, men när man tittar på det ser man att det är möjligt att söka ganska mycket pengar för att dra i gång projekt. Vi i staden har sökt pengar. Syftet med det är att minska biltrafiken, öka kollektivtrafiken och gång- och cykeltrafiken, vilket vi prioriterar i vår budget. Därför har det gått in en ansökan som gäller sex olika projekt som vi arbetar med. När man söker pengar inom de här

stadsmiljöavtalen ska de gå till sådant som är ganska långt framskridet och som kan genomföras. Totalt har vi ansökt om 36 miljoner kronor. Man får inte pengar till alltihop utan till hälften. Vi har ansökt om 36 miljoner kronor, och det är sex olika projekt som den ansökan gäller.

Det handlar bland annat om att göra busskörfält på Kungsbron, vidta framkomlighetsåtgärder för buss 2 och 3 och hållplatsbytespunkter för bussar vid Norra Sköndal. Det handlar också om att få bra bytespunkter vid Fridhemsplan och en bra signalprioritering för våra bussar så att de kommer fram. Som jag sade i helgen: Bussen ska fram. Och det arbetar vi för. Därför har vi ansökt om 36 miljoner från staten för att genomföra detta. Det är väl använda pengar i Stockholm.

Anförande nr 32

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Jag tror att Lund har ansökt om 360 miljoner, men det låter bra. Ett fokus på projekt som kan vara aktuella för statlig medfinansiering inom ramen för stadsmiljöavtalen ska ligga på innovativa lösningar inom kollektivtrafiken. Här är landstinget den huvudsakliga aktören i länet. Samtidigt kan medel bara sökas av primärkommuner. I praktiken innebär det att projekten kommer att bli trepartsprojekt. I vilken utsträckning projekten kommer att finansieras av två eller tre parter återstår att se. Oavsett vilket kommer projekten att drivas i ett intimt samarbete mellan Stadshuset och Landstingshuset. I landstinget kommer budgeten för 2016 att diskuteras och beslutas om i morgon tisdag och i övermorgon onsdag. De signaler som trafikborgarrådet sänder ut här i dag kommer förstås att uppfattas i Landstingshuset.

Anförande nr 33

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Kollektivtrafiken ligger hos landstinget, men vi har ett antal avtal som styr hur vi gör och vilka delar som vi ska ta ansvar för när det gäller gator, busshållplatser och annat. Det finns en fördelningsnyckel som talar om vilka delar vi ska betala och vilka delar som landstinget ska betala. Staden kan söka pengar inom ramen för stadsmiljöavtalet, och det har vi gjort. Därmed får vi in pengar till de här projekten för den del som är vårt ansvar. Det är detta vi har gjort.

Anförande nr 34

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Jag har ett litet tips. De dubbelledade bussarna som finns i Malmö är en bra grej. Jag tackar trafikborgarrådet för svaret. Jag tror att Daniel Helldén är medveten om att Sverigedemokraterna har egna undringar och egna idéer om tänkbara projekt inom stadsmiljöavtalen, bland annat de här dubbelledade bussarna. Jag kommer att återkomma, och vi kommer att få tillfälle att mötas om detta också, trafikborgarrådet. Jag ber att få tacka för den här gången. Och i övrigt anser jag att nya Slussen inte ska byggas.

Anförande nr 35

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Tack så mycket för diskussionen! Vi kommer att se till att pengar kommer till vår kollektivtrafik i den del som vi har rådighet över.

Fråga nr 3. Götgatan

Anförande nr 36

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande! Jag vill ställa en fråga till Daniel Helldén om Open Streets på Götgatan, någonting som Centerpartiet såg till att staden anordnade förra sommaren. Man kan väl inte säga någonting annat än att det projektet och den satsningen blev en succé. Den succén var faktiskt ett resultat av utvärderingar och erfarenheter från året före. Vi såg att det krävdes ekonomiska resurser, personella resurser och ett bra samarbete mellan trafiknämnden och kulturnämnden för att visionerna för Open Streets skulle bli precis som vi ville att de skulle bli.

Min fråga till trafikborgarrådet är: Varför avskaffar ni Open Streets på Götgatan?

Anförande nr 37

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi tittar på vilka projekt som behövs och vad som kan utvecklas i staden. När det gäller Götgatan pågår nu huvudsakligen diskussioner om projektet för att bygga om den för att se till att vi kan permanenta de cykelbanor som vi verkligen behöver där. I dag ser det inte så vackert ut, och vi ska ha en vacker och bra stadsmiljö.

I stället har vi nu två projekt som du också har ställt frågor om i en interpellation. Det gäller Swedenborgsgatan och Skånegatan. Swedenborgsgatan öppnade jag i måndags, och Skånegatan kommer att öppnas den här veckan. Vi lägger pengar på de projekten för att omvandla stadsmiljön där. I förhållande till de projekt som du pratar om är det viktigt att vi gör dessa till gågator som ett försök under sommaren för att sedan fortsätta med detta i stället för att ha det en dag i veckan, som jag tror att ni hade.

Vi för en lång diskussion med restauranger, affärsidkare och andra när det gäller de här gatorna för att se hur man kan utveckla dem. Det pågår också en översyn av upplåtelseavtalen för att se till att man kan få en bra ekonomi för den här verksamheten så att det inte blir så dyrt att ställa ut på gatan. På Swedenborgsgatan finns det restauranger som tittar på hur de ska göra det ganska raskt för att kunna använda gatan på ett bättre och trevligare sätt. Det handlar också om att de boende i området ska kunna använda gatan. Det är en process som vi håller på med.

Sedan har vi ett projekt som ligger alldeles bredvid Götgatan, nämligen Pallis på Åsögatan. Det har inte vi primärt initierat. Det är ett projekt som har initierats underifrån och som fungerar alldeles utmärkt.

Anförande nr 38

K a r i n E r n l u n d (C): Det var roligt att du lyfte fram just Pallis i det här sammanhanget. Min nästa fråga är: Varför ni återinför avgifter för dem som vill verka på de här bilfria gatorna? Är det en vision för Swedenborgsgatan och Skånegatan att helt enkelt bara flytta bilar till parallellgatorna? Eller är visionen att faktiskt skapa ett levande stadsliv? Erfarenheterna visar att för att kunna skapa det levande stadslivet behöver man göra som vi gjorde förra året, det vill säga undanta verksamhet från den kommunala taxan. Det var precis det som var problemet för Pallis. Innan

man lyckades få ett tillstånd om undantag från trafikkontoret hade Pallis faktiskt inte råd att ha sin verksamhet där. Jag undrar varför ni återinför taxorna.

Anförande nr 39

Borgarrådet H e l l d é n (MP): I den tidigare majoritetens arbete gjordes det vissa undantag. Det var ingenting som lades fast i regelverket. Nu tittar vi över upplåtelseavtalet för att se hur man kan göra det här på bra sätt så att vi inte får de eventuella problem som skulle kunna uppkomma. Jag är glad att Pallis nu kan ha sin verksamhet där till en mycket låg kostnad. Tanken är att man ska kunna arbeta på det här sättet på gatorna. Vi vet att det kommer att lösa sig på ett bra sätt på Swedenborgsgatan. Det här är en process för att se hur man ska göra det. Ni gjorde vissa försök, och vi fortsätter att göra andra försök. Sedan ser vi till att Stockholm blir fantastiskt. Ni som inte har varit på Swedenborgsgatan kan gå dit. Kastanjerna blommar och det är helt fantastiskt. Man kan gå mitt i gatan.

Anförande nr 40

K a r i n E r n l u n d (C): Det är jätteroligt att ni har visioner för ett levande stadsliv i Stockholm. Jag tar det här som ett löfte från borgarrådet att han kommer att återkomma med nya förslag på taxor som kommer att gynna Stockholms offentliga gatuliv.

Anförande nr 41

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi kommer att utvärdera alla de projekt som vi håller på med nu. Då kommer vi att se vad som behöver göras. Det är ett område som vi kommer att titta på. Det är meningen att stockholmarna i mycket högre utsträckning själva ska kunna använda sig av sitt gaturum så att vi får den levande stad som den ska vara. Det gäller dem som bor på Södermalm, och sedan pratar vidare om andra stadsdelar och framför allt också om ytterstaden. Det handlar om hur näringsidkare, restauranger, affärer och sådant kan göra så att vi får det levande gatulivet. Det kommer vi att återkomma till.

Fråga nr 4. Strategin mot våldsbejakande extremism

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! På det förra kommunfullmäktigemötet utlovade finansborgarrådet att det skulle bli blocköverskridande samtal om den så kallade strategin mot våldsbejakande extremism efter den kritikstorm som den har orsakat. Även om det var Wanngård som kom med löftet är det Ewa Larsson som är ansvarigt borgarråd för denna strategi och som därmed lär stå som värd för de här överläggningarna.

Min fråga till socialborgarrådet är: När planerar hon att bjuda in till sådana här blocköverskridande överläggningar?

Anförande nr 42

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Tack för att jag får möjlighet att prata om tidsplanen. Vi har haft en träff och pratat lite mer om fattiga EU-medborgare, och nu ska vi skicka ut den strategi som socialnämnden har antagit på remiss. Nu håller vi på att ta in synpunkter på vilka som ska vara remissinstanser. Den kommer att gå ut före midsommar. När vi får in det underlaget finns det någonting att börja samtala

om. Då kommer Karin Wanngård att bjuda in till det. Vi kommer naturligtvis att ta in synpunkter från samtliga.

Anförande nr 43

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Då måste jag ställa frågan: Varför är det finansborgarrådet som bjuder in till de här överläggningarna när det faktiskt är du som är ansvarigt borgarråd? Det är ju den strategi som ni antagit i socialnämnden som sedan ska gå vidare och fattas beslut om i kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Hur kommer det sig då att finansborgarrådet har kidnappat den här frågan från ansvarigt borgarråd? Är det något slags misstroendeförklaring?

Anförande nr 44

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Den strategi som socialnämnden har beslutat om gäller inom socialtjänstens område. Det har vi varit mycket tydliga med inför beslutet i socialnämnden. Den föredragande tjänstemannen var mycket tydlig med det. Den är till för att vi ska kunna sätta i gång det kunskapande arbete som behövs ute i stadsdelarna. Sedan ska vi ha en övergripande plan, och den här strategin är en grund i det. Vi ska ha någonting som också gäller kultursektorn, fritidssektorn och utbildningssektorn. Därför är det viktigt med många remissinstanser som kan komma med input. Vi hoppas att den kommer till kommunstyrelsen den 21 oktober, så innan dess ska synpunkter vara inhämtade.

Anförande nr 45

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag tycker att detta svar blottar en mycket stor del grundproblemet, nämligen att majoriteten har gjort det till en socialtjänstfråga trots att det är en mycket bredare fråga. Uppfattningen har varit att nu kommer Stockholms stad med en strategi för hur vi ska jobba mot våldsbejakande extremism, och sedan buntar man ihop allt från autonoma vänsterrörelser till högerextrema rörelser med människor som ska ut och kriga för Islamiska staten. Det verkar som om det vore samma grupp av människor som väljer att gå med Antifascistisk aktion eller att åka ned till Syrien och lemlästa, mörda, våldta och begå mer eller mindre folkmord. Det är två helt olika ställningstaganden och steg de tar i sina liv, och ändå har man buntat ihop detta och begränsar det och gör det mycket smalt där det bara handlar om socialtjänsten. Då kommer den här kritiken, och då får finansborgarrådet ta över stafettpinnen och bjuda in till överläggningar mellan partierna i stället för att ha en samlat och brett dokument.

Anförande nr 46

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Jag hade önskat att den nuvarande oppositionen hade tagit tag i den här frågan tidigare. Jag har gjort det så snabbt jag kunnat utifrån mitt område, nämligen socialtjänsten. Det är mycket viktigt att kunskap byggs upp ute i stadsdelarna. Vi har valt att göra det brett utifrån det underlag som president Obama tog fram från Vita hus-konferensen. För två veckor sedan var jag i Oslo på en europeisk konferens där 35 länder var inbjudna. Där var nummer ett att stärka det förebyggande arbetet ute i städerna. Nummer två var att ta fram den forskning som finns. Det var så härligt när borgmästaren i Oslo, en högerman, inledde med att säga: Ni vet ju vad vi har här. Vi har Breivik, och där har vi tagit avstamp.

Vi ser det här bredare. Här i Stockholms stad var det Skarpnäck som tog det första initiativet när vi hade ett överfall på en manifestation i Kärrtorp.

Fråga nr 5. Ensamkommande barn

Anförande nr 47

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Ordförande! I början av maj i år läste jag en artikel i Svenska Dagbladet. Det var en artikel om barnen som inte finns. Så beskrevs de unga killarna, framför allt från Nordafrika, som lever på Stockholms gator. Enligt artikeln lever ungefär ett hundratal barn och ungdomar på Stockholms gator. De är själva offer för kriminalitet och begår även brott förstås. De beskrivs som barn som inte passar in i det svenska mottagarsystemet, och därför finns de också på våra gator. Det är i huvudsak nordafrikanska barn från Marocko. De förväntas inte sällan skicka pengar hem till sina familjer. Deras utsikter att få stanna i Sverige är mycket dåliga. Av 335 fall i fjol fick 16 sin asylansökan beviljad och fick stanna i landet.

För många av oss är det otroligt smärtsamt att läsa att det i Sverige finns barn som lämnas helt och hållet åt sitt öde. Därför vill jag ställa en fråga till borgarrådet. Vad gör Stockholms stad för dessa barn och den situation och den verklighet som de befinner sig i dag?

Anförande nr 48

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Tack för frågan om en mycket svår och hemsk situation! Jag tror tyvärr att det är fler än ett hundratal barn. Huvuddelen är marockanska barn, men det är också barn från Eritrea. Och de ensamkommande barn som redan har ett hem att bo i dras också in till Centralen.

Det omedelbara som jag och socialnämnden har gjort är att vi har sett till att en socialsekreterare ska vara ute med ungdomspolisen, precis som det finns socialsekreterare med i prostitutionsgruppen. Det är någonting som ungdomspolisen har efterfrågat. Socialsekreteraren kommer att vara med i augusti. Jag tror att det kommer att vara en framgång.

Du tar upp de marockanska barnen och de som vet att de inte får uppehållstillstånd här på grund av att vi har regler för varje grupp och hittar på nya regler när nya problem uppstår i stället för att ta ett samlat grepp. Jag skulle önska att vi kunde ta ett samlat grepp nationellt även här. Dessa barn flyr från polisen och vill inte bli hjälpta. Ni, kära lyssnare, vet kanske inte om detta, men väldigt många av dessa barn röker också hasch eller marijuana. Det är också på väg mer heroin in i Stockholms stad. Det är många kvinnor som kommer in i detta. Det finns också handel med barn och kvinnor i den här problematiken. Det är oerhört allvarligt. Jag tackar för möjligheten att tala om att vi nu kommer att ha en socialsekreterare med ungdomspolisen.

Anförande nr 49

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Det gläder mig att du är glad för frågan. Det gör så ont i en när man läser den här artikeln och ser den här situationen. De stackars få poliser som i dag har ansvaret för att jobba med frågan känns som en droppe i havet. Jag kan också tycka att en socialsekreterare här också är lite grann av en droppe i havet. Det är otroligt starka krafter vi har att göra med.

Jag tror att man måste tänka lite nytt när det gäller de här barnen. Precis som du säger kan de här barnen också ha ett drogmissbruk. De är rädda för polisen och det offentliga. Jag tror att vi behöver tänka nytt. De här poliserna sade just att vi behöver leta efter ett nytt sätt att arbeta på. Det är lite grann det som jag är ute efter. Hur tänker Stockholms stad nytt? Det här är inte barn som flyr från sina familjer i förorten, utan det här är barn som kanske inte ens har haft en familj och som lever på våra gator. Vad gör vi åt det?

Anförande nr 50

Borgarrådet E. L a r s s o n (MP): Dessutom är det mycket lång väg upp till Sverige. De har hunnit med att bli utsatta för väldigt mycket på vägen upp hit. Tidigare stannade de i Spanien och Italien. Nu är det svårt där. Det finns inga jobb där, och de fortsätter hit. Det är en mycket allvarlig situation. Jag tror att en socialsekreterare som är med, precis det som polisen efterfrågar, kan göra skillnad. Man kan inte bara låsa in barn. Det får man inte göra. Här handlar det om att kunna prata med barnen och få dem att förstå att det finns möjligheter att få hjälp med sitt drogmissbruk. När det gäller dem som är lite äldre, de över 20 år, tror jag också att samarbetet med statens institution för att ta hand om unga skulle kunna förbättras. Även här jobbar vi i olika stuprör, men det vi i staden kan göra är att verka för ett samarbete mellan polis och socialtjänst, och det gör vi inom socialnämnden.

Anförande nr 51

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Det gläder mig att du lyfter fram samordning, för jag tror, precis som du, att det är det vi måste lägga fokus på. I ditt svar sade du att det finns hjälp att få för de här barnen, och det är lite grann det min fråga handlar om. Vilken hjälp kan vi ge till de här barnen? Om den här socialsekreteraren ska förmedla den hjälpen undrar jag vad hjälpen består av.

Problemet är ju att de här barnen i bästa fall har sökt och fått avslag på sin ansökan, men de finns också ofta helt och hållet utanför systemet. De har tagit sig från Spanien och genom Europa, och de hyser inte speciell stark tilltro till det offentliga. De befinner sig ofta utanför systemet, mellan stolarna eller vad man nu kallar det för. Vad består den hjälp som socialsekreteraren ska förmedla av?

Anförande nr 52

Borgarrådet E. L a r s s o n (MP): Om de har missbruksproblem kan de få hjälp att ta sig ur dem. Där kan socialsekreteraren ge dem tryggheten att de kan få den hjälpen. Det kan vi ge inom ramen för vår socialtjänstlag. Det är en början att kunna bli drogfri. Det optimala är här, likaväl som när det handlar om fattiga och utsatta människor från till exempel Rumänien, att vi har ett samarbete med Marocko och frågar dem varför de i hela fridens dagar inte själva tar hand om sina egna barn. Då är vi uppe på en högre politisk nivå, och det är alltid där vi hamnar. Jag tycker att det är viktigt att det är en politisk fråga. Vi ska adressera en politisk fråga och jobba med den internationellt. Det får vi hjälpas åt med. Vi tar vårt ansvar inom socialtjänstlagen och hjälper till med det vi kan inom de lagar och regler som finns.

Fråga nr 6. Radikalisering i ytterstaden

Anförande nr 53

G u l a n A v c i (FP): Herr ordförande! ”Jag funderar på att efter trettio år i Sverige på nytt söka asyl här.” Så inledde feministen och människorättskämpen Zeliha Dagli en debattartikel i Aftonbladet debatt för några veckor sedan. Zeliha och andra kvinnor som bor i Husby har fått nog. De känner sig förföljda och möts ständigt av fördömande blickar från religiösa män i sina egna bostadsområden. Sedlighetspoliser går runt i Rinkeby och uppmanar små flickor att bära slöja. Tjejer stoppas för att de har fel kläder eller för att de visats utomhus ensamma. Kvinnorna vågar inte ens gå in på kaféerna i Rinkeby och Husby.

Radikaliseringen av svenska förorter växer sig allt starkare. Det utgör ett stort hot mot vårt sekulära samhälle, och det måste tas på mycket stort allvar. Zeliha är modig som vågar skriva om utvecklingen i Husby, men hon och andra kvinnor känner sig ensamma och vädjar om samhällets hjälp.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga socialborgarrådet vilka åtgärder hon tänker vidta för att förhindra utbredningen av religiös fanatism i Stockholms förorter.

Anförande nr 54

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Tack för frågan! Den är också utomordentligt allvarlig. Alla allvarliga frågor ligger ju på det sociala området. Jag har själv varit bankkamrat med Nalin Pekgul i riksdagen i fyra år. Genom henne har jag fått lära mig mycket om den radikalisering som hon såg i ytterstaden. Jag har också varit med henne både i Diyarbakir och i Batman.

Det här är allvarliga frågor, och jag tycker att vi ska stå upp för att alla har lika rätt och för att vi inte accepterar radikalisering. Utifrån det har jag tagit initiativ, det första jag kunde göra i januari, för att vi inom det område som jag är ansvarig för, det sociala området, har tagit fram en strategi som är avgränsad till det sociala området för att kunna bygga upp kompetens. Det handlar om att vi alla ska lära och förstå. Det ser ju så olika ut i olika delar av Stockholm också. Det ser ut på ett sätt i Skarpnäck, på ett annat sätt i Skärholmen och på ytterligare andra sätt i Tensta, Rinkeby och Husby. Den här kunskapen behöver vi och de som jobbar i stadsdelarna ha. Jag ser fram emot att vi kan jobba samordnat och lära mer för att möta människor så att alla känner att de har lika värde och lika rätt såsom de mänskliga rättigheterna säger.

Anförande nr 55

G u l a n A v c i (FP): Herr ordförande! Det är jättebra att du har suttit bankgranne med Nalin Pekgul. Hon är faktiskt en av dem som redan för många år sedan slog larm om den radikalisering som vi ser i många svenska förorter. Men det kan inte vara det som är vägledande för det strategidokument som du säger att du har tagit initiativ till. Jag tycker att det är lite underligt att du säger att du har tagit initiativ till detta strategidokument. Mig veterligen handlar det mer om stadsodling och fritidsaktiviteter i förorter än om att bekämpa de krafter som i dag inskränker kvinnors och flickors mänskliga rättigheter och som förhindrar dem att röra sig fritt i sina egna bostadsområden. Jag tycker faktiskt inte att det arbete som har gjorts hittills är av en sådan omfattning att man kan säga att det är bra.

Jag vill återigen ställa samma fråga: Vad tänker du göra lite mer djupgående?

Anförande nr 56

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Det hade underlättat för mig om jag hade haft en nationell handlingsplan såsom den som finns i Norge. I den nationella handlingsplanen står det mycket klart och tydligt vad man ska göra inom kultur, arbete, juridik, utrikespolitik och så vidare. Den är adresserad. Vi har inte någon sådan här i Sverige ännu, och det beklagar jag.

Det jag kan göra i Stockholms stad är att titta på det område som jag är ansvarig för, nämligen socialnämnden. Där har vi följt det samtal som Barack Obama hade i Vita huset och koncentrerar oss på det förebyggande arbetet. Det är ju A och O att förebygga att människor dras in i våldsbejakande extremism.

Anförande nr 57

G u l a n A v c i (FP): Jag är hemskt ledsen, Ewa Larsson, men det du hittills har levererat när det gäller strategidokument är inte samma sak som att ta fram en handlingsplan för att hjälpa dem som utsätts för till exempel Islamiska statens hantlangares terrorism och förtryck här i Sverige. Det har mer handlat om att du har velat ha ett strategidokument och faktiskt klubbat igenom det i socialnämnden också för att man i första hand ska hjälpa återvändande terrorister att återanpassa sig i det svenska samhället. Offren har man helt och hållet glömt. Nu har vi dessutom noterat att det inte längre är du som ansvarar för det här strategidokumentet mot våldsbejakande extremism utan den frågan har överförts till Karin Wanngårds rotel, det vill säga finansroteln.

Jag känner mig faktiskt inte trygg när du svarar undvikande på frågan vad vi ska göra. Nu vill jag att du i ditt sista inlägg går in lite mer konkret på vad vi ska göra för att Zeliha och andra kvinnor ska känna trygghet i förorter som Husby och Rinkeby.

Anförande nr 58

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Jag är mycket stolt och glad över att fyra partier har kunnat ena sig i socialnämnden om att lägga fram en strategi för att öka kunskapen och börja samarbeta för att förebygga. Att vi har den grunden är det första steget, och den är hyfsat bra. Den kan göras tydligare så att man inte missförstår saker och ting och tror att det ska finnas gräddfiler. Det står ingenting om några gräddfiler, men man kan uttrycka att det inte ska vara några gräddfiler om någon har trott det. Det går att göra.

Det vi gör nu är att skicka ut detta på bred remiss för att ta in synpunkter på en strategi, en handlingsplan, som kan gälla hela staden. Den kan gälla inom kultursektorn, inom idrottssektorn och inom utbildningssektorn. Det vi i socialnämnden har gjort ligger explicit inom det området. I augusti kommer en samordnare att kunna börja jobba i Stockholm, precis som redan har skett i Göteborg för länge sedan där de agerade lite snabbare än vad vi har gjort i Stockholm. Och nu är vi på väg i Stockholm också.

Fråga nr 7. Återvinningscentraler

Anförande nr 59

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är ju så i kommunpolitik att ibland tar vi upp stora frågor och ibland tar vi upp lite mindre frågor, men även de frågorna kan vara av intresse.

Vanadisbergets återvinningscentral har varit stängd under en lång tid. Jag vet att den stängdes redan under vår regeringstid i staden, men faktum kvarstår att vi år efter år, månad efter månad inte har någon återvinningscentral i innerstaden. Vi miljömedvetna innerstadsbor hänvisas till andra återvinningscentraler som får så mycket återvinningsmaterial att de knappt klarar av eller har tillstånd för att ta emot det.

Jag skulle vilja ha ett besked från dig, Katarina, om ett slutligt öppningsdatum. När öppnas återvinningscentralen i Vanadisberget? Eller åtminstone: När öppnar Roslagstulls återbruksanläggning?

Anförande nr 60

Borgarrådet L u h r (MP): Herr ordförande! Tack för att jag fick en fråga, Jonas! Jag tycker inte alls att det här är små grejer att debattera. Stadens avfallshantering är en mycket viktig sak både för staden och för stockholmarna. Det är väldigt många som har efterfrågat den här återvinningscentralen eller Roslagstulls återbrukscentral, som den kommer att heta i fortsättningen. Jag beklagar verkligen att den har varit stängd så länge. Den har varit stängd under flera år, som du säger. Det påbörjades inte under vår mandatperiod. Det är mycket glädjande att jag kan upplysa om att vi har slutbesiktning i månadsskiftet augusti–september, och vi planerar en invigning av den här återbruksanläggningen den 15 september.

Anförande nr 61

J o n a s N a d d e b o (C): Jag tackar för svaret. Det känns bra att det finns ett datum, men som tidigare ledamot av trafiknämnden har jag också haft tidigare datum att förhålla mig till. Jag tänker följa upp den här frågan och se om den verkligen blir öppnad. Jag bor precis bredvid anläggningen, så jag kan cykla dit och kolla om den är öppnad.

Det leder också till en annan viktig fråga när det gäller återvinningscentraler. Många av våra centraler kräver att man är bilburen. När vi hade makten i trafiknämnden, där avfallsfrågorna låg då, jobbade vi mycket för att vi skulle öka tillgängligheten för gående och cyklister. Nu kan du få chansen att berätta om det är ett jobb som ni fortsätter under den här mandatperioden.

Anförande nr 62

Borgarrådet L u h r (MP): Det är väldigt roligt att du ställer även denna fråga. Den här återbruksanläggningen, som det kommer att heta, är lite annorlunda tänkt än de nuvarande återvinningscentralerna. Vi bor ju båda i innerstaden och har båda varit på den här anläggningen förut. Nu kommer den att bli lite annorlunda. Den kommer att bli mycket väl anpassad just för gående och cyklister. Den kommer också att vara anpassad enligt EU:s avfallstrappa. När man kommer in kan man börja med att lämna de saker som man tycker kan återanvändas till ett återbruk. Det är därför den heter återbrukscentral. Därefter kan man lämna saker i ordning när man kommer dit.

Den kommer att bli mycket modernare än de återvinningscentraler som vi har, och den kommer att bli mer anpassad till det soptänk som vill ha enligt avfallstrappan. Först ska man minska avfallet, sedan återanvända, återvinna och slutligen låta det gå till energianvändning och i värsta fall deponi, vilket vi inte hoppas på. Ja, den kommer att bli anpassad till cyklister och gående.

Anförande nr 63

J o n a s N a d d e b o (C): Jag tackar borgarrådet för den fina föredragningen. Nu vet vi. Den 15 september kan vi gå till återbruket och återbruka våra saker.

Anförande nr 64

Borgarrådet L u h r (MP): Jag tackar Jonas för frågan. Jag bjuder också in dig till öppningen den 15 september. Om det inte blir några anmärkningar vid slutbesiktningen är du välkommen då.

Fråga nr 8. Marockanska flyktingbarn

Anförande nr 65

S o f i a M o d i g h (KD): Ordförande! Den här frågan var uppe här alldeles nyss, men låt oss borra lite mer i den. Ewa sade själv här i talarstolen att hon trodde att det kanske var lite fler än de 100 som nämndes. Jag tror att det är flera av oss som har läst artiklar om att det kanske skulle vara upp mot 200. Det finns en fråga som jag inte riktigt tyckte att vi fick svar på. Det är om en socialsekreterare i samarbete med polisen skulle vara till fyllest för att kunna prata med dessa 200 barn eller om det finns en långsiktigare tanke.

Du nämnde tidigare en nationell strategi i samband med andra frågor som har varit uppe här. Då vill jag fråga om du på det här området har haft någon kontakt med andra städer som har en liknande situation. Eller är Stockholm helt enkelt lite extra utsatt?

Anförande nr 66

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Ordförande! Det här är svåra frågor, Sofia. Jag vet att du också har god kunskap på området och är engagerad. Det är otacksamt att ha makten, för gör man någonting kommer folk och säger: Men räcker det då? Det är ingen som säger: Gud, vad fantastiskt att det har tagit två veckor från kunskap till beslut.

Detta kommer att börja gälla redan i augusti. Ungdomspolisen är jättegglada för detta, och vår socialjour är också glada för att vi har fattat det här beslutet i socialnämnden. Vi får se om det räcker eller inte. Misstankarna är att vi kanske får göra ännu mer, och de besluten får du och jag fatta tillsammans. Vi behöver omfördela resurser och möta det som händer ute i världen. Det är min bestämda uppfattning i dag, efter ett halvår som socialborgarråd, att utan en socialt hållbar värld kan vi inte göra någonting åt vare sig klimatfrågan eller den ekonomiska utvecklingen. Det här måste vi jobba vidare med, och då kommer vi in på hur vi göra det långsiktigt.

Vi måste jobba globalt och få ihop alla goda krafter. Jag känner ännu inte till om det finns någon nationell strategi, men jag återkommer till det i höst på det första

socialnämndsmötet. Jag hoppas att det noteras av min rotel att vi kollar upp om det finns någon nationell strategi och återkommer om det.

Anförande nr 67

S o f i a M o d i g h (KD): Jag ska säga att det är fantastiskt, så att du får höra det. Det är otroligt bra att vi har fått till en socialsekreterare som samarbetar med polisen så snabbt. Det tycker jag faktiskt att ni ska ha en eloge för.

Det finns en annan fråga som jag tycker att det vore intressant att höra vad du säger om. Vi har andra utsatta grupper i samhället som inte har förtroende för myndighetsföreträdare. I några medieinslag har man beskrivit det när det gäller de här barnen. Det har sagts att det blir lättare med en socialsekreterare än med polisen. Så kan det vara, men vi vet att även socialsekreterare uppfattas som myndighetspersoner. Det är i alla fall min erfarenhet att de som brukar vara bäst på att vinna utsatta gruppers förtroende är organisationerna i civilsamhället, de ideella organisationerna, kyrkorna och ofta organisationer där man kan identifiera sig själv. Då är min fråga: Hur har du tänkt om det? Har du någon dialog med dem?

Anförande nr 68

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Jag svarade inte på en av dina frågor, nämligen den om andra städer. När jag var i Oslo för ett par veckor sedan när vi hade den europeiska konferensen om våldsbejakande extremism, där andra har kommit väsentligt längre än vad Stockholm har gjort, berättade de i Oslo också om att de har det här problemet. De har redan ett utvecklat samarbete. Det får vi börja bygga upp nu, och eftersom det handlar om minderåriga, barn som far illa, barn som har varit utsatta, barn som det handlas med och barn som tar droger är det en social fråga i första hand. Om det kommer organisationer från civilsamhället som säger att de har idéer och förslag, så låt dem då tala om det för oss. Jag har själv inte något exempel på en sådan organisation, men det kanske Sofia har. Då får vi titta på det. Enligt socialtjänstlagen har vi en skyldighet att ta hand om och se till att barn inte far illa i Sverige. Det ska vi göra vårt allra bästa för att göra.

Anförande nr 69

S o f i a M o d i g h (KD): Du har självfallet rätt i att socialtjänsten har ett ansvar, men precis som med andra grupper behövs det ofta lotsar som hittar barnen, vinner deras förtroende och sedan kan få människor att ta emot den hjälp som behövs. Jag känner inte heller till några organisationer som redan nu skulle vilja kliva in i detta. Men i en artikel i tidningen hänvisade någon till att det var viktigt med demokratiska strukturer. Om inte annat kanske man kan samla barnrättsorganisationerna för att lyssna av om de möter detta på ett eller annat sätt. Det är mitt tips att börja lyssna in i civilsamhället och kyrkorna eftersom de kanske kan utgöra de broar som de så ofta faktiskt gör. Det beror ju på var barnen är.

Anförande nr 70

Borgarrådet E . L a r s s o n (MP): Jag delar helt Sofias uppfattning att civilsamhället ofta har en mycket stor och stark roll att spela, men jag har inte fått någon sådan signal ännu när det gäller den här utsatta gruppen. Ett annat problem som också börjar dyka upp nu är att ensamkommande barn som har boenden också dras till den här mycket farliga miljön runt T-Centralen. Det är inte heller bra eftersom drogproblemen och heroinmissbruket ökar. Det är en mycket allvarlig situation. Jag

menar att vi i stadsdelarna som placerar barn har ett ansvar att följa upp så att man har koll på vad barnen gör. Äldre kan vi inte hålla reda på, men vi bör ändå följa upp dem som har barn i boende för att se barnen inte far illa utan inlemmas i samhället.

§ 14 Överförande av Funktionshindersombudsmannen och handläggargrupp för kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor från socialnämnden till kommunstyrelsen (Utl. 2015:53)

Anförande nr 71

E r i k M a l m (MP): Fru ordförande! Funktionshindersombudsmannens roll är att försäkra goda levnadsförhållanden för människor med funktionsnedsättning. Det handlar om att förmedla kunskap om just funktionshinderfrågor till nämnder och styrelser i staden. Det handlar vidare om att lämna information och råd till människor som har funktionsnedsättning och som kontaktar staden i olika frågor och på så sätt representerar både staden och medborgarna med funktionsnedsättning.

Det finns goda argument för att flytta Funktionshindersombudsmannen till just kommunstyrelse, till kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling. Det är inte enbart en social fråga vad gäller just funktionsnedsättning, utan det är en övergripande fråga, en fråga som bör ta sitt avstamp i frågan om mänskliga rättigheter.

FN-konventionen om just rättigheter för personer med funktionsnedsättning började gälla i Sverige 2009, och sammantaget är det ett arbete som tydligt ska ta sitt avstamp i frågan om mänskliga rättigheter. De nationella målen och strategin för funktionshinderpolitiken i Sverige 2011 – 2016 säger att arbetet ska utgå från just mänskliga rättigheter.

Jag vill därmed yrka bifall till kommunstyrelsens förslag som jag tror kommer att innebära en god förstärkning av arbetet.

Anförande nr 72

R a n a C a r l s t e d t (S): Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jag ser väldigt positivt på det här ärendet, alltså flytten, att funktionshindersfrågan flyttas över till en övergripande strategisk funktion och inte enbart blir en social fråga. Det kommer att vara väldigt positivt, stärka samordningen och öka den strategiska kompetensen, vilket jag ser fram emot som sitter i funktionshindersrådet som politisk representant.

Anförande nr 73

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Vi har ingen annan uppfattning i sakfrågan, men vi vill rikta ett varningens finger mot den här omorganisationen. Vi tror nämligen att det finns en risk för att de här frågorna kommer att försvinna när man lägger in dem i kansliet för mänskliga rättigheter. Funktionshindersfrågorna kommer inte att få den prioritering där som vi tycker att de bör få. Vi vill rikta församlingens uppmärksamhet på detta.

Anförande nr 74

E r i k M a l m (MP): Jag delar inte alls den uppfattning som just framfördes med tanke på att flytten till kommunstyrelsen och kansliet för mänskliga rättigheter definitivt innebär en prioritering upp för att se att det inte bara handlar om sociala frågor. Även om oppositionen inte tycker att just mänskliga rättigheter är det som det

här arbetet ska utgå från är det någonting som vi tycker är angeläget att prioritera och lyfta särskilt framöver.

Jag vill avslutningsvis säga att jag är fullständigt övertygad om att det här arbetet kommer att få en förbättring. Du kan känna stor tillit, Cecilia, till att det arbete som funktionshindersombudsmannen gör kommer att fortsätta att vara bra och bli ännu bättre än vad det har varit tidigare.

Anförande nr 75

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Jag måste säga att min tillit till majoriteten i den frågan är rätt begränsad. Vi kommer senare i dag att ha en diskussion om instruktionen för rådet för mänskliga rättigheter, som det har tagit väldigt lång tid att ta fram och som vi inte på något sätt är eniga om. Vi tycker att det är olyckligt att göra den här förändringen. Det är bra att lägga in funktionen under kommunstyrelsen, men att föra över den till kansliet för mänskliga rättigheter tror vi är riskabelt.

Anförande nr 76

R a n a **C a r l s t e d t** (S): Som jag tidigare sagt är det så att när det rör sig om frågor om mänskliga rättigheter ser jag ingen annanstans än under kommunstyrelsens utskott för mänskliga rättigheter som frågan naturligt hör hemma eftersom vi nu har ett sådant.

Anförande nr 77

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Det är lite märkligt. Det är ingen hemlighet att vår entusiasm för rådet för mänskliga rättigheter är rätt begränsad. Vi vet att det finns föreslaget i budgeten, och därför kommer det att inrättas. Gott så. Men vad ni nu gör är att konstatera att det enda stället att lägga in den här funktionen på är under ett råd som ni har bestämt sig för att inrätta, under faktiskt en rätt stor oenighet. Det kommer vi att upptäcka lite senare i dag när vi diskuterar den frågan.

Funktionshindersfrågorna är otroligt viktiga. Vi tycker att det är bra att man lägger Funktionshindersombudsmannens arbete under kommunstyrelsen. Men vi tror att det är olyckligt att föra över det till det här rådet.

Anförande nr 78

G i t a **N a b a v i** (FI): Skälet till att den ligger under rådet är att det här finns med i en av de konventioner som vi har skrivit under och som handlar om just rättigheter för personer som har funktionsnedsättning, eller som vi brukar säga: funktionsvariation.

*§ 15 Kajstrategi för Stockholms Hamnar
Strategi för Stockholms Hamn AB:s egna kajer
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 30 mars 2015 (Utl. 2015:55)*

Anförande nr 79

S t e f a n H a n s s o n (S): Fru ordförande! Då var det dags igen att hantera frågan om kajstrategi, den som av fullmäktige minoritetsåterremitterades i början av året. Jag skulle vilja börja med att göra en liten tillbakablick. Jag tror att jag gjorde det även förra gången vi debatterade frågan, men det kan vara värt att göra det en gång till.

Kajstrategin kom fram därför att det skrevs ägardirektiv för bolaget 2014, som ni i Alliansen skrev fram. Ägardirektivet mejslades fram av bolaget, och en enig bolagsstyrelse fattade beslut om det tidigare, år 2014. Beslutet i bolagsstyrelsen var helt enigt och kom så till fullmäktige. Sedan blev det återremitterat. Så var det en minoritetsåterremissrunda, och man kan konstatera av svaren att alla i stort sett är positivt inställda till kajstrategin. Fler vill se persontrafiktransporter på vatten. Det finns en inställning att det inte ska finnas några ”ska” eller beslut om ”vad”, utan man är öppen för en samsyn och fortsatt dialog för att ta fram en kajstrategi för staden. Alla verkar vara positiva till att det ska vara ett underlag för en fortsatt samsyn för i kajstrategins framtagande.

Jag vill ha en kajstrategi där man levandegör våra kajer och vattennära områden, där man tillgängliggör våra kajer och vattennära områden och där man kan utveckla kajerna och de vattennära områdena till andra saker än att bara handla om fartyg. När jag förde den debatten med er i förra fullmäktige när vi hade en annan sorts oppositionsförfarande var det svar jag då fick från er att vi bara ska hantera kajstrategin för sådant vi äger råder egen rådighet över. Precis motsvarigheten till det tänker ni i debatten nu rikta mot oss, gissningsvis, och säga att det bara ska handla om sådana ytterligare kajsträckningar som vi själva har rådighet över. Ni hänvisade i debatten då att det bara skulle handla om att ta med det mest taktiska i kajstrategin, att inte ta in skrivningar om var glasskiosker ska ställas någonstans och i vilken mån de ska få uppföras. Det är omöjligt att ha sådana krav och målsättningar om vi inte har rådighet över alla kajer.

Det här blir något slags tingest att både ha strategin kring de kajer man äger rådighet över och också underlag för samsyn med andra kajägare i vår stad. Tyvärr äger vi inte alla kajer; därav detta underlag som syftar till att få en god samsyn.

Jag tror att kajstrategin är bra för fortsatt arbete och för att kunna skapa en samsyn med alla kajägare som finns i den här staden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 80

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Den som var ute och rörde på sig i fredags kväll eller i lördags kunde notera vilket folkliv det blir i Stockholm så fort solen kommer fram och temperaturen ligger på mänskliga siffror. I lördags var det väl förvisso annat som drog åt sig uppmärksamhet genom kungligt bröllop, men inte minst längs våra kajer och vattennära lägen samlas det människor. Den som tänkte ta

sig något att äta eller dricka på någon av alla restauranger som finns fick nog vänta en stund för att få plats. Detta illustrerar mycket tydligt den efterfrågan på mötesplatser i vattennära lägen stockholmarna har och att utbudet förmodligen inte möter efterfrågan.

På flera ställen i den strategi som vi nu ska fatta beslut om talas det om att den rörliga sjötrafiken ska prioriteras framför kommersiell verksamhet såsom restauranger och kaféer. Detta är olyckliga formuleringar, då det just är de kommersiella verksamheterna som skapar folkliv och mötesplatser. Jag tycker att det är olyckligt att man låser fast att vissa verksamheter ska få finnas på vissa platser. Exempelvis skulle man kunna blanda verksamheter mycket mer än vad som framkommer i bilagorna till ärendet. Att omöjliggöra för restauranger att etablera sig mellan den byggnad vi nu befinner oss i nu och kvarteret Stuvaren vid Norr Mälarstrand är exempelvis ett stort misstag. Det går att finna fler sådana exempel där man låser fast olika verksamheter till specifika platser.

Ansvarigt borgarråd hävdar att oppositionen suttit stilla och att det först när ärendet kom upp i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som vi riktade kritik. Detta är inte sant. I stadsbyggnadsnämnden, där jag satt under förra perioden, uttalade kontoret kritik mot att strategin tog alltför lite hänsyn till att skapa mötesplatser. I detta instämde och förstärkte Alliansen med ett särskilt uttalande.

Kritik har alltså framkommit men tyvärr inte hörsammats i den grad som jag hade hoppats på, och därmed kom en reservation att lämnas. Jag yrkar bifall till den reservation som de fyra allianspartierna har lagt i kommunstyrelsen.

Anförande nr 81

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Erik Slottner har redan pekat på en del av de synpunkter som vi tar upp i reservationen, men för att undvika missförstånd vill jag säga att vi tycker att detta i grunden är ett väldigt bra ärende. Det är ett angeläget ärende. Det är viktigt med en strategi för våra kajer som gör att de fungerar, som gör att de blir levande och som gör att de blir attraktiva platser för stockholmarna och besökare att vistas på. Vi tror att den här strategin är ett bra steg på vägen dit.

Men vi har problem med att vissa saker faktiskt fortfarande fattas. Det finns till exempel ingen tidplan, vilket gör att strategin är svår att använda som just strategi. Ansvarsfördelningen är fortfarande lite oklar. Det finns inte några resonemang egentligen om hur man förhåller sig till viktiga styrdokument som översiktsplanen. Det saknas funderingar kring hur man får kajerna, som Erik tog upp, mer levande. Det tycker vi är problematiskt. Men i grunden tycker vi att det här är en bra strategi; jag vill säga det så att missförstånd inte uppstår.

Jag har inte yrkanderätt här, men hade jag haft det hade jag yrkat bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 82

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande! Vi tycker att det är jättebra att Stockholm äntligen får en sammanhängande strategi för stadens kajmiljöer. Det är viktigt att fortsätta att rusta upp och tillgängliggöra stadens kajer, som har en väldigt stor

utvecklingspotential och som är populära bland stockholmarna. Att ha gångvägar längs vattnet och ha möjligheten att bada mitt inne i staden är saker som både stockholmare och turister uppskattar väldigt mycket, något som vi ska fortsätta att utveckla.

Vi har från Centerpartiets sida föreslagit hur man med billiga och enkla medel ska kunna skapa fler badbryggor och strandbad i Stockholm. Vi vill göra stadens kajer och vatten mer livfulla med exempelvis serveringar, marknader och andra sådana saker.

En annan viktig fråga är den nya pendelbåtstrafiken, som tack vare Centerpartiet i landstinget nu blir verklighet, med tre nya pendelbåtlinjer som kommer att sjösättas redan nästa år. Vi har sett med den pendelbåtlinje som redan finns att pendelbåtstrafiken är både ett väldigt populärt resesätt och också ett väldigt effektivt resesätt i Stockholm. Det här vill vi utveckla. Detta skulle vi vilja se ännu mer av i strategin. Mycket av infrastrukturen finns redan i form av vattnet, det vill säga att vi inte behöver bygga några nya vägar eller spår för att utveckla den nya kollektivtrafiken. Däremot är det som behövs tillgängliga och bra bryggor.

Det är det som gör att vi får pendelbåtstrafiken att bli en viktig del av kollektivtrafiken. Det måste vara möjligt att ta sig till och från pendelbåten med cykel, rullstol och barnvagn. För att pendelbåtstrafiken ska bli en succé, vilket jag tror att vi alla vill att den ska bli, gäller det för staden, och jag tittar på trafikborgarrådet, att staden också tar sitt ansvar och ser till att vi får tillgängliga och bra bryggor.

Bifall till allianspartiernas reservation i kommunstyrelsen som Centerpartiet ansluter sig till!

Anförande nr 83

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Först bifall till förslaget till kajstrategin. Det är alldeles utmärkt att vi antar den, även om alla inte tyckte så och den har återremitterats.

Jag vill säga när det gäller pendlingsbåtar att det pågår ett arbete och diskussioner. Självklart ska vi se till att allting kommer att fungera på ett bra sätt, men det blir en dialog med landstinget om hur vi gör detta. Våra kajer är ytterst viktiga för detta, för annars går det inte.

Anförande nr 84

K a r i n E r n l u n d (C): Det låter väldigt lovande. Vi har ett förslag till Daniel Helldén. Det gäller stadsmiljöpengarna. Skulle inte pendelbåtstrafiken vara en alldeles utmärkt satsning att använda de medlen till? Det är ett nytt trafikslag, och det behövs nya innovationer. Det skulle jag vilja skicka med i den fortsatta processen.

Anförande nr 85

A n d e r s L i n d e l l (MP): Fru ordförande! Kajstrategin är fantastisk, eftersom den gör att vi tillgängliggör en av de viktigaste resurser vi har i staden, alltså vattnet, som gör Stockholm väldigt mycket vackrare. Det har många sagt redan.

Men vattnet är inte bara fint att titta på, utan man kan faktiskt resa på det. Det kommer upp lite sent, men det har ofta saknats i kritiken. Därför är prioriteringen av sjöfart viktig. Om vi kan ha mer trafik på vatten kan vi knyta ihop stadsdelar, vi kan avlasta flaskhalsar som finns med dagens trafik och vi kan korta resvägar. Men då måste vi peka ut det tidigt.

Det här kommer att ta tid. Det pratas om resurser, och det verkar inte komma några jätteresurser till kollektivtrafiken från det nuvarande landstinget. Säkert måste vi vänta lite, och säkert måste vi kolla exakt vilka sträckningar det ska vara. Därför kan vi inte låsa upp kajerna för annan stillastående verksamhet. Vi behöver tidigt prioritera att det är sjötrafik som ska finnas.

Det här skapar en flexibilitet. Om vi prioriterar kajer för trafik kan de senare bebyggas om man bestämmer sig för att inte ha båtar som ska gå där. Det är betydligt svårare att göra tvärtom, alltså att först bebygga kajerna och sedan, när man kommit fram till det, säga att här vill vi ha en kaj för båttrafik.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 86

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Fru ordförande! Vi är kanske inte lika entusiastiska över båtpendellinjen. På s. 23 i dokumentet *Kajstrategi för Stockholms Hamnar* i vårt häfte med kommunstyrelsens utlåtande skriver man bland annat: ”Trafikförvaltningen Stockholms Läns Landsting har beslutat, och planerar för, att starta ytterligare linjer i Stockholms stad.”

Vi tycker därför att det är värt att framhålla att Sverigedemokraterna i landstinget motsatt sig denna försöksverksamhet med båtpendellinjer och har argumenterat mot den under det senaste halvåret. Det är ett ställningstagande som fler tycks ha anslutit sig till, för så här skriver Socialdemokraterna på s. 74 i sitt budgetförslag för 2016: Den pendelbåtlinje mellan Ulvsunda och Södersjukhuset som visat på extremt låg samhällsekonomisk lönsamhet bör inte genomföras i detta skede.

Detta är omvärldsfaktorer som kan betyda att visionen för båtpendelstaden Stockholm kan komma att bli betydligt mer blygsam än vad som kanske syntes så sent som tidigare under våren. Stockholms Hamnars planering och framförhållning borde kanske anpassas efter dessa ovan nämnda förhållanden.

Sverigedemokraterna stöder Alliansens reservation. För övrigt anser jag att nya Slussen inte ska byggas.

Anförande nr 87

L o r e n a D e l g a d o (V): Fru ordförande! Det principiellt viktiga för mig här är att vi förbereder staden för att bli mer tillgänglig, en stad som öppnar upp för fler former av kollektivtrafik. Det här är något som alla partier någon gång har lyft. Även om vi nu ser att landstinget för en mer kollektivtrafikfientlig politik är förhoppningen att staden ändå ska utvecklas till att ha kollektivtrafik både i land och i vatten.

Sedan tycker jag att kommersiella verksamheter inte ska ha företräde i staden, speciellt inte när vi har så mycket gemensamt som vi kan och bör göra. Det kan inte

bara hänga på marknaden att det är liv och funktion i staden. Jag ser fram emot att kunna ta båten från Skärholmen till Stadshuset och att det ska vara en del av kollektivtrafiken.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 16 Överenskommelse om tilläggsavtal till avtal med SLL/SL om avflyttning m.m. från tomträtten till fastigheten Akka 4 (Utl. 2015:56)
Hemställan från exploateringsnämnden*

Anförande nr 88

J a n V a l e s k o g (S): Fru ordförande! Jag ska bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag i ärendet om överenskommelse om tilläggsavtal till avtal med SLL/SL om avflyttning med mera så att de kan stanna kvar ytterligare en tid under tiden som vi fortsätter att arbeta med att ta fram programhandlingar för sträckan Drottningholmsvägen med mera.

Alltså bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 23 Instruktion för kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter (Utl. 2015:63)

Anförande nr 89

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Det blir lite märkligt att föra den här diskussionen när föredragande borgarråd inte är närvarande, och inte heller finansborgarrådet är närvarande, men vi ska göra vårt bästa. Vi har under hela den här rätt långa processen haft ganska grava invändningar mot det formella, mot det sätt på vilket det här rådet ska utses. Vi har försökt att förändra det i en riktning som har varit mer acceptabel för oss. Det har blivit bättre, men det är fortfarande inte bra.

Vi förstår inte riktigt varför man har valt den här formen. Vi har ställt frågan direkt och inte fått något riktigt svar. Varför har man till exempel inte valt att ha en sådan organisation som stadsmiljörådet har där man har förtroendevalda som ledamöter men plockar in extern expertis i de frågor som man är intresserad av att fördjupa sig i? Då ska ni veta att enligt det ursprungliga förslaget skulle de externa experterna vara ledamöter och de skulle dessutom vara i majoritet. Trots allt har det blivit något bättre.

Det här handlar inte om att MR-frågor inte är viktiga. Jag vet att den diskussionen kommer att komma upp. Jag vet att majoriteten kommer att försöka komma att få våra invändningar till att vi inte bryr oss om de här frågorna, men det är faktiskt något som faller på sin egen orimlighet. Det är otroligt viktiga frågor.

Det här är väldigt typiskt för det sätt som partierna i den nuvarande majoriteten arbetar på i majoritet. Man kan inte prioritera. Man inrättar råd och utskott, kanslier, organisationer och byråkrati i stället för att satsa på verkligheten och verksamheter. Jag ska be att få nämna ett par små exempel på denna totala oförmåga att prioritera. Fastighetsnämnden i Hägersten-Liljeholmen måste spara 2 miljoner under hösten på förskolan. Vad lägger majoriteten de pengarna på? På demokratiutvecklingsprojekt.

Äldreomsorgen går med underskott. I T1 har vi ett samlat underskott på ungefär 85 miljoner. Var ska man ta de pengarna? Inte sjutton vet jag, men här planerar man lägga pengar på ytterligare ett råd vars uppdrag är oklart, vars funktion är oklar, och de frågor som ska diskuteras i det här rådet diskuteras på andra ställen också, oavbrutet. Det finns ingen av oss som i sitt politiska liv och sin politiska gärning inte hela tiden kommer i kontakt med och måste förhålla sig till MR-frågor i olika perspektiv och i olika sammanhang.

Det här är onödigt, det är dyrt och vi förstår inte riktigt hur detta ska kunna fungera och fördjupa insikten om och förståelsen för de här frågorna. Vi föreslår att majoriteten i stället prioriterar verksamheter och slutar satsa på byråkrati och organisation.

Anförande nr 90

A w a d H e r s i (MP): Fru ordförande! Jag hör Cecilia säga att det här rådet inte behövs. Då har jag en ganska enkel fråga till dig, Cecilia. Jag hoppas att du kan svara på den, för den är inte svår.

Vad kan du säga om tillståndet för mänskliga rättigheter i vår stad? Vet du hur dessa fungerar? Vet du vilka är de som drabbas? Vad har vi för problem? Vilken potential har vi att förbättra? Hur ser tillståndet ut? Kan du svara på den enkla frågan?

Anförande nr 91

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag är ledsen att behöva säga det, men jag vet en hel del. Jag har jobbat med MR-frågor professionellt i ganska många år. Det är naturligtvis inte alls det svar som Awad Hersi ville ha.

Det står hyfsat bra till med MR-frågor i Stockholm. Det är inte riktigt perfekt; mycket kan förbättras och mycket kan göras bättre. Men detta är i allmänhet inte ett akut problem i Stockholm. Vad vi inte heller begriper är hur i all världen det här rådet ska kunna bidra till en förbättring. Varför är det bättre att satsa pengar på demokratiutvecklingsprojekten i förskolan? På vilket sätt bidrar det till att stärka MR-arbetet i Stockholms stad? Att tvinga förskolan i Hägersten-Liljeholmen att spara 2 miljoner för att man ska jobba med demokratiutveckling begriper inte vi, men det begriper kanske Awad Hersi.

Anförande nr 92

L o r e n a D e l g a d o (V): Fru ordförande! Stockholm ska vara en stad som respekterar och lever upp till de mänskliga rättigheterna. Därför ska vi nu skapa rådet för mänskliga rättigheter. I dag ska vi fatta beslut om ramarna för det här rådet. Rådet ska samordna stadens arbete och bevaka att staden faktiskt följer de konventioner om mänskliga rättigheter som vi har åtagit oss att följa. Rådet ska vara ett stöd för stadens olika nämnder och verksamheter.

Det här är viktigt för att vi som stad inte bara ska kunna leva upp till vårt mål utan även ska kunna efterleva de internationella konventioner som vi skrivit under. Sammansättningen kommer att vara sådan att det ska vara både politiker och representanter för civilsamhället, med kompetens i frågan. Rådet kommer att bestå av tretton ledamöter och sju ersättare. Sju av dem kommer att vara politiker och sex ska komma från civilsamhället.

Ute i verksamheter finns det faktiskt ett behov av att kunna orientera sig i frågor om mänskliga rättigheter. Därför är det speciellt viktigt att det civila samhället är representerat och med i rådet. De här frågorna har inte varit på tapeten på det här sättet innan, och det är dags att prioritera dem. Det handlar om folks liv, och det finns mycket att göra.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till instruktioner.

Anförande nr 93

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag har en liten fråga. Mänskliga rättigheter är ett ganska vitt begrepp. I det ingår också näringsfriheten. Den nuvarande majoriteten har bestämt sig för att man ska återta till egen regi en hel del verksamheter som tidigare har bedrivits i privat regi.

Då är min fråga: På vilket sätt kommer ni att se till att näringsfriheten värnas inom ramen för det här rådet för mänskliga rättigheter?

Anförande nr

L o r e n a D e l g a d o (V): Jag tror att det blir lite av paradigmskift här. Om du syftar till återtagandet av privata verksamheter till kommunen har det inte skett bara för ingenting. Det finns väldigt många privata verksamheter som inte skött sitt arbete. Så är det. När verksamheter inte sköts måste vi kunna ta tillbaka dem, eller hur?

Anförande nr 94

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande! Nu står vi äntligen här och ska fatta beslut om det här rådet. Nio månader och en dag är det sedan valet då de rödgrönrosa fick majoritet. Det är väl "äntligen" för er i Feministiskt initiativ att ni får det som ni blev utlovade i majoritetsöverenskommelsen.

Processen med det här rådet har verkligen varit märklig på många olika sätt. Det är inte jättesvårt att bli misstänksam och tro att det i själva verket är så att Socialdemokraterna egentligen aldrig har velat ha det här rådet för mänskliga rättigheter och inte har velat förverkliga den majoritetsöverenskommelse som ni skrev under på i höstas.

Varför rådet består av en blandning av politiker och tjänstemän är fortfarande oklart. Vi har fortfarande inte fått något riktigt svar trots att vi har träffats och diskuterat frågan.

Vi från Alliansens sida har föreslagit att vi helt enkelt ska använda instruktionerna för stadsmiljörådet, som ni för övrigt avskaffade, där experter, intressenter och akademi kallas in för att diskutera de aktuella frågorna. Nu blir det inte så, och det är synd för rådets både legitimitet och effektivitet. Det hade varit mycket bättre om vi hade kunnat skapa clean råd som hade kunnat fungera på ett bra och legitimt sätt. Vi tycker att det är synd att det inte blir så.

Därför yrkar jag bifall till allianspartiernas förslag i kommunstyrelsen som Centerpartiet ansluter sig till.

Anförande nr 95

G i t a N a b a v i (FI): När allt kommer omkring, var börjar de mänskliga rättigheterna? Det frågade sig Eleanor Roosevelt i sitt tal vid FN:s deklara-tions-tioårsjubileum 1958. Hennes svar är lika kraftfullt och relevant i dag. MR börjar lokalt. De börjar nära hemmet, på platser nära en och är så små att de inte kan skönjas på några världskartor.

Det är de här platserna som är helt avgörande för individerna. Det är personers bostadsområde, skola, arbetsplats där man spenderar sina dagar. Det är på de platserna som människor söker lika rätt och rättvisa, lika möjligheter och lika värdighet utan diskriminering. Det är på de platserna som människors rättigheter ska tillgodoses. Om inte dessa rättigheter har betydelse här då kan de inte ha någon mening någon annanstans heller.

Utan åtgärder för att upprätthålla mänskliga rättigheter nära hemmet kommer vi att leta förgäves efter framsteg i den större världen. Med Stockholms stads nya råd tar vi fasta på det lokala sammanhangets centrala betydelse för de mänskliga rättigheterna. I Sverige är det den kommunala nivån som ansvarar för många av de offentliga

verksamheter som betyder allra mest för människors vardag och livssituation. Det är det offentliga som har till uppgift att respektera, skydda, uppfylla, följa upp och främja mänskliga rättigheter. Det ingår i själva idén att de mänskliga rättigheterna ständigt måste försvaras. Det i sin tur kräver självkritiskhet. Föreställningen om att vi själva inte skulle ha några problem på det här området framstår därför som dubbelt olycklig.

Vårt mål med MR-rådet är att möjliggöra ett forum för en seriös evidensbaserad dialog mellan sakkunniga politiker och civilsamhälle kring de utmaningar som riktas mot mänskliga rättigheter i Stockholm. Vi har varit tydliga i FI, ända sedan vi kom in i Stockholms stad, med att vi måste axla vårt ansvar som Sveriges huvudstad och gå i bränschen för de mänskliga rättigheterna på kommunal nivå.

Olika offentliga utredningar och kartläggningar om arbetet med mänskliga rättigheter på kommunal nivå visar att beslut om att arbeta med mänskliga rättigheter med samlade ramverk är avgörande för att rättighetsperspektivet inte ska försvinna. De här kartläggningarna visar också att vi behöver kunskapshöjande insatser. Det är med den bakgrunden som FI har varit pådrivande i arbetet.

Nu har vi äntligen kommit till den dag då vi kan fatta beslut i frågan. Äntligen, Karin, jag känner likadant, äntligen kan vi komma i gång. Nu kör vi, och vi gör det tillsammans.

Anförande nr 96

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Jag har tre frågor till Gita. Varför har ni trots våra väldigt tydliga invändningar valt den här formen? Jag tänker att någon gång ska jag få svar på den frågan.

Den andra frågan är: Vilka garantier har vi för att det här inte utvecklas till en åsiktsmegafon för majoriteten?

Den tredje frågan är: Delar du, Gita, stadsledningskontorets uppfattning att statliga tjänstemän är representanter för civilsamhället?

Anförande nr 97

G i t a N a b a v i (FI): Den första frågan är ganska enkel att svara på. Skälet till att vi har valt den här formen är att de personer som är sakkunniga ska kunna komma till tals. Vi kan inte ha ett gäng sakkunniga som ständigt byts ut. Då kommer de inte att ha den oberoende ställning som de behöver ha för att kunna driva de här frågorna kontinuerligt. Det är alltså för kontinuiteten.

Det är väldigt intressant att Cecilia Brinck använder ordet megafon. Jag tycker att det är lite populistiskt att göra det med tanke på att det just är sakkunniga och politiker som kommer att sitta i rådet. Det handlar om att arbeta evidensbaserat, att arbeta utifrån den forskning som finns. Du undrar om rådet ska bli en megafon. Det är ganska olyckligt att du använder det uttrycket.

Anförande nr 98

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Gita talar mycket om de nära sammanhangen, om de små lokala sammanhangen. Jag delar mycket av det hon

säger här, men att prata om mänskliga rättigheter och de små sammanhangen utan att nämna familjen och utan att nämna det civila samhället tror jag är att begå ett väldigt stort misstag. Man pratar bara om kommunen eller skolan som den minsta enheten.

Mänskliga rättigheter grundar ju sig på övertygelsen om det okränkbara och det absoluta människovärdet. Detta är värderingar som måste genomsyra hela samhället, allt ifrån familjen där det börjar till förskola, skola och det civila samhället. Att tro att ett kommunalt råd med politiker och akademiker och med ett kansli placerat i Stockholm skulle råda bot på detta förstår jag faktiskt inte hur man kan göra.

G i t a N a b a v i (FI): Jag delar din syn att civilsamhället behöver vara närvarande, Erik. Det är därför vi har lagt så stor vikt vid att det ska vara många sakkunniga i rådet. Det är så vi knyter civilsamhället till oss i den här frågan. Det är så vi vill arbeta.

Anförande nr 99

K a r i n E r n l u n d (C): Är inte du, Gita, och dina partivänner och medlemmarna i Feministiskt initiativ djupt besvikna och frustrerade över att ha fått vänta så här länge på att få rådet för mänskliga rättigheter? Det är mer än nio månader sedan valet den 14 september ägde rum.

Jag undrar: Tror du på riktigt att det här rådet för mänskliga rättigheter är rätt form för Feministiskt initiativ att uppfylla sina vallöften till stockholmarna?

Anförande nr 100

G i t a N a b a v i (FI): Jag kan börja med att besvara din sista fråga, Karin. Jag tror verkligen att det här är ett bra sätt att arbeta på. Det är så här vi vill arbeta. Vi vill arbeta nära civilsamhället. Vi vill ta hjälp av sakkunniga, och vi vill vara politiker som tar sitt ansvar. Så det här är den perfekta formen för det här arbetet för att vi ska kunna uppfylla våra vallöften.

När det gäller frågan att vi har fått vänta får jag tyvärr hänvisa dig, Karin, till dina kollegor bland borgarna i oppositionen. Hade det inte varit för de populistiska utspel som ni har gjort hade vi haft det här rådet på plats mycket tidigare.

Anförande nr 101

D e r y a U z e l (MP): Fru ordförande! I en tid då rasismen breder ut sig och hatbrotten ökar måste vi stärka arbetet med de mänskliga rättigheterna. Kommunernas roll i förverkligandet av mänskliga rättigheter har betonats i flera sammanhang, bland annat i den nationella handlingsplan för mänskliga rättigheter som antogs av riksdagen redan 2006. Sverige har granskats av FN:s råd för mänskliga rättigheter för andra gången. Senast var det i februari i år där resultatet visade att det fortfarande finns en hel del arbete att göra.

Jag anser att detta råd är viktigt när det gäller att arbeta mot och bekämpa institutionell diskriminering och lyfta upp frågan i stadens verksamheter som indirekt och ofta oavsiktligt kan diskriminera människor. Jag är glad och stolt över att vi i majoriteten har tagit initiativ till att inrätta detta råd, som kommer att följa och ge råd i stadens arbete för mänskliga rättigheter. Det viktigaste är att ord blir till handling.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 102

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag kom att tänka på en sak. Du nämnde, Derya, att vi ska stå upp för de mänskliga rättigheterna, och det är väldigt bra. Det är någonting vi sverigedemokrater ställer oss bakom. Vi tror på en jämställd stad.

Men jag skulle vilja veta lite om de ramar som man arbetar inom i rådet: Innefattas alla grupper i ramarna, även etniska svenskar? Vi har under den senaste tiden sett att man praktiskt taget diskriminerar etniska svenskar när man till exempel ska tillsätta folk till olika utbildningsplatser. Vi hörde om det senast i fråga om polisen, och även inom arbeten diskriminerar man folk som har bättre meriter, mycket på grund av deras etnicitet.

Därför vill jag fråga: Kommer ni att kämpa mot även den typen av diskriminering?

Anförande nr 103

D e r y a U z e l (MP): I det här arbetet kommer vi att arbeta jämställt, normkritiskt och antirasistiskt. Men din fråga är lite annorlunda, för den handlar om, vad jag förstår, positiv särbehandling. Jag vet inte hur jag ska svara på din fråga, för det ingår inte i rådets arbete, anser jag.

Anförande nr 104

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Mänskliga rättigheter är i dag hotade i Stockholms stad och i övriga Sverige.

Tusentals flickor lever under hedersförtryck. Vi har snart ett sommarlov eller sommarlov som just har börjat. Vi vet att hundratals flickor i Stockholm är rädda för att föras bort och giftas bort utomlands mot sin vilja.

Tusentals pojkar som lever i Stockholm och i Sverige är också utsatta för hedersförtryck.

Kvinnor i en del av våra ytterstadsområden känner sig hotade av islamister när de går ut och vågar inte klä sig på det sätt som de själva skulle vilja.

Judar vågar inte bära kippa på våra gator i Stockholm av rädsla för att bli trakasserade.

Vi ser hur nynazister går på våra gator igen.

Nog kan det faktiskt behövas ett råd för att stärka de mänskliga rättigheterna.

De första exemplen som jag tog upp nämndes över huvud taget inte i det första förslaget till instruktioner för det rådet. Det nämndes över huvud taget inte vad rådet skulle arbeta med när det gäller de allra största hoten mot de mänskliga rättigheterna i Stockholm.

I stället för en seriös instruktion till ett råd som skulle kunna arbeta seriöst med de här frågorna fick vi ett hafsvverk. Det var det som Feministiskt initiativ kallade för

populistiska utspel när vi från oppositionen påpekade det. Men uppenbarligen tyckte inte Socialdemokraterna att det handlade om populistiska utspel. Tvärtom, när Socialdemokraterna såg att Feministiskt initiativ ville tillsätta ett råd vars majoritet bestod av människor som över huvud taget inte kommer att prövas i val, utan är så kallade experter, insåg de att det här måste göras om. Det är inte Folkpartiet som drog tillbaka det här ärendet från borgarrådsberedningen, utan Socialdemokraterna.

Nu har vi fått tillbaka förslaget, ett förbättrat förslag, men det är fortfarande befäst med stora bekymmer. Vi menar att det är politiker, förtroendevalda, som ska styra Stockholm, inte så kallade experter. Det ska vara förtroendevalda som kan avsättas i val ifall medborgarna tycker så.

Återigen: Vi välkomnar det här rådet, men hoppas också att de inte bara ska använda sig av floskler och lösa uttryck utan faktiskt ta till sig, beröra och arbeta mot de hot de mänskliga rättigheter som är de allra största i Stockholm i dag. Det är hoten mot alla flickor som utsätts för hedersförtryck.

Anförande nr 105

G i t a N a b a v i (FI): Rådet för mänskliga rättigheter utgår från de mänskliga rättigheterna. Så enkelt är det. Det handlar om att tillgodose alla människors rätt enligt de konventioner som vi har skrivit under.

Rådet är dessutom rådgivande såsom namnet visar. Det är inte ett beslutande organ utan ett organ som tar fram förslag till beslut. Det är politiker som i slutändan fattar besluten. Att välja sakkunniga i rådet är för att man ska få ett forum för att ta till vara den kunskap som finns inom det här området.

Anförande nr 106

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag tillhör dem som fortfarande tycker att det är politiker som ska fatta beslut. Experter bjuder man in. Man kanske ger dem betalt ifall de utför någon form av forskarinsats knuten till rådet, precis som vi gjorde med stadsmiljörådet. Men man ger dem inte den typen av beslutsfunktioner, som ni ville i det första förslaget. Det förslaget drogs tillbaka av Socialdemokraterna. Så fick vi något som var någonting helt annat, en rådgivande funktion. Men i det förslag som ni först lade fram var det en betydligt tuffare linje, för då skulle man tala om för nämnder och styrelser vad de skulle göra.

Anförande nr 107

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Till att börja med en rättelse: Rådet ska inte ha beslutsrätt. Sedan kan jag konstatera att SD verkar gilla Lottas anförande. Det tycker jag är slående.

Jag bor och lever i en stadsdel där vi jobbar seriöst med människor som utsätts för extremism och hedersrelaterat förtryck. Jag kommer väl överens med dina kollegor, Lotta, i Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista. Men du har styrt i staden under åtta år. Vad har du gjort åt de här frågorna? Du kritiserar rådet, men vad vill du ha i stället?

Anförande nr 108

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag sade just att jag välkomnar det här rådet men att jag tycker att det var ett hafsverk från början till slut. Jag är väldigt

glad att Awad Hersi säger sig jobba mot hedersrelaterat förtryck, eftersom Miljöpartiet bara för ett par år sedan inte ansåg att hedersförtryck över huvud taget fanns. Jag hade en debatt mot en av dina partivänner för ett par år sedan om just detta i den här salen, så det här är ett stort steg framåt.

Jag tycker att det här rådet är viktigt. Jag tror att det kan bli bra, men jag är väldigt glad att framför allt Socialdemokraterna förstod vilket hafsverk det var och drog tillbaka ärendet så att vi fick ett bättre förslag till instruktioner än vad vi hade haft ifall Feministiskt initiativ och Miljöpartiet hade fått bestämma.

Anförande nr 109

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande, fullmäktige! Jag får på förekommen anledning börja med att säga att jag känner mig ganska trygg med att vi till övervägande del, den absolut största delen, i den här salen delar uppfattningen att mänskliga rättigheter är någonting viktigt för Stockholms stad att arbeta med, att de är centrala för oss. Vi är sannolikt eniga om – och det blir extra tydligt när jag lyssnar på Folkpartiet – att de här frågorna är på väg att bli alltmer viktiga och på väg att bli akut viktiga att jobba med. En del av de saker som vi i Stockholm, i Sverige och i Europa för ett tag sedan kanske trodde var självklara inte längre är självklara. Därför är det viktigt att sätta fokus på mänskliga rättigheter och demokrati.

Jag får i det sammanhanget säga att det vore mig fullständigt främmande att tänka mig att borgarrådet Edholm skulle syssla med populistiska utspel över huvud taget, ännu mindre i denna fråga. Det gläder mig därför att vi har hittat en lösning där vi är mer överens. Det gör att vi kan ägna oss åt att vara osams om det som är väsentligt och bråka om det som vi ska bråka om.

Men jag blir lite besviken när jag lyssnar på Moderaterna. Jag måste ärligt säga det. Jag blir lite besviken på det sätt varpå ni ställer kostnader för mänskliga rättigheter, arbetet kring mänskliga rättigheter och kostnader för arbete med demokrati i motsatsförhållande till skola, förskola och äldreomsorg. Allas rättigheter, allas delaktighet i den demokratiska processen och det demokratiska samhället är inte bara förutsättningarna för legitimitet för den generella välfärden. Det är till och med så att det är demokratins genombrott som gav upphov till den generella välfärden i Sverige.

Jag hoppas att vi är överens om att de 72 miljoner som valet 2014 kostade oss var väl använda pengar. Jag tror inte att någon ifrågasätter det. Vi ska inte ha en sådan motsättning. Det ska inte formuleras på det sättet.

Till sist måste jag säga att mänskliga rättigheter för all del kan vara ett ganska vitt begrepp, men jag är ytterligt tveksam till om Caremas rätt att driva kommunal verksamhet för skattepengar hör till det.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 110

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Till att börja med, och för det första, vill jag yrka bifall till vårt förslag till beslut i detta ärende.

För det andra skulle jag vilja säga att förra året firades 150-årsjubileet för näringsfrihetens införande i Sverige. Det är en viktig grund för att Sverige har den position som vi har i dag. Många jobb skapas i nya företag, och näringsfriheten är en av de grundläggande mänskliga rättigheterna.

Därför skulle jag vilja få ett seriöst svar från Roger Mogert, och inte någon släng som den som han ägnade sig åt alldeles nyss. Jag skulle vilja höra vad han tycker om det här rådet och om han tycker att näringsfriheten är någonting som det ska ägna sig åt. Jag tror att det vore ett välkommet svar för många företag här i Stockholm.

Anförande nr 111

Borgarrådet M o g e r t (S): Om du ställer en seriös fråga ska du naturligtvis få ett seriöst svar. Jag delar din uppfattning att näringsfriheten i sig är en viktig del av de mänskliga rättigheterna. Vi ser det inte minst om vi tittar på de länder där man saknar mänskliga rättigheter. I Iran, exempelvis, sysslar man med rent näringsförbud för filmare och kulturarbetare för att de inte ska kunna verka i det som är deras yrken. Då förstår man lätt att näringsfriheten också är en del av de mänskliga rättigheterna.

Men när du kopplar det till huruvida vi låter Carema driva våra äldreboenden, som du faktiskt gjorde, blir jag lite provocerad.

Anförande nr 112

A b i t D u n d a r (FP): Hej Roger! Det är precis så som i de synpunkter Lotta har framfört, och även du har gjort det. Jag tycker att det är jätteviktigt – absolut.

Men det viktigaste är, återigen, att detta ska göras utifrån innehållet. Jag diskuterar nu utifrån stadsdelsperspektiv eftersom jag är vice ordförande i Hägersten. När man tittar på ärenden skulle det delas 2,6 miljoner på aktiviteterna i ärendet enligt följande: Sommarmobilen, fritid för alla, respekt och självrespekt, demokrati och stadsodling. Det är självklart för en lokalpolitiker som mig när jag ser att ett förslag är på gång där det ska göras besparingar och nedskärningar inom förskolan med nästan 10 miljoner att det antingen innebär att barngrupperna kommer att förstoras eller att man diskuterar att skicka hem barnen när pedagogerna blir sjuka. Man kan inte ta in vikarier eftersom man inte har pengar. De fick ett ärende i förra månaden om att besparingar ska göras.

Det är självklart att det inte är acceptabelt att de aktiviteter jag nämnde konkret försämrar barnens situation i Hägersten.

Anförande nr 113

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag tror att vi är helt överens om att värna den generella välfärden, du och jag, Abit. Jag tror att vi är helt överens om att vi vill värna en god kvalitet i äldreomsorg och en god kvalitet i förskola och skola. Jag tror att du och jag står varandra ganska nära i synen på det, dessutom.

Men du ställer detta mot demokratin, de mänskliga rättigheterna och den typen av åtgärder. Jag kan ha respekt för att du kritiserar åtgärderna i sak. Men du gör det till en principfråga. Då måste jag fråga: Vad får demokratin kosta? Vad får de mänskliga rättigheterna kosta? Där tycker jag att vi hamnar i en lite märklig och nästintill obehaglig diskussion, där jag inte vill hamna.

Anförande nr 114

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Fru ordförande! Jag vill börja med att för Sverigedemokraterna yrka bifall till Moderaternas och Folkpartiets förslag till beslut.

Jag kan också notera att MR tydligen endast gäller alla som är icke svenska, eller vad vi nu ska kalla dem. Min kollega talar om etniska svenskar, men jag väljer att kalla dem vanliga svenska medborgare, alltså de som är födda i Sverige. Det handlar om sådana som till exempel blir utsatta för hedersvåld, som Lotta Edholm var inne på, eller små barn, som jag har arbetat med, som blir bortförda in och ut ur Sverige varje år. Vi är uppe i ungefär 2 000 fall av barnbortföranden per år i Sverige i dag. Men det talar man inte om: mänskliga rättigheter när det gäller små barn.

Detta är egentligen svaret på den oro som Awad Hersi uttryckte när han var här uppe och talade för att Sverigedemokraterna satt och klappade händer. Jag ska förklara varför jag klappade idogt. Jag har arbetat med de här frågorna, så jag är rent tekniskt enligt Feministiskt initiativ sakkunnig. Jag har varit sakkunnig i olika tingsrätter runt om i Sverige när det gäller barnbortföranden tidigare i mitt liv, och jag har arbetat med Saknade Barns Nätverk. Jag har också arbetat i fyra år helt ideellt med frågor om hedersvåld och hedersproblematik här i Sverige. Detta är alltså lite av en hjärtefråga för mig.

Därför känner jag extra mycket oro inför det som står på s. 9 i skrivelsen. Det står att det råd vi talar om just nu ska bli ett forum för dialog mellan civilsamhället och politikerna. Jag undrar vilka politiker det är som ska ingå, för Sverigedemokraterna har då inte blivit tillfrågade. Man talar jättefint om mänskliga rättigheter och demokratiska processer. Vi sitter här med er, men det är ingen av er som pratar med oss. Vi ingår inte någonstans, och det är ingen som tillfrågar oss om någonting. Det är högst märkligt. Har vi då inga mänskliga rättigheter? Har det att göra med att vi är vanliga svenskar, kanske?

Jag vill yrka på att vi ska få vara med i debatten lite mer än vad vi är i dag och påpeka att det väl kanske också är en mänsklig rättighet.

Anförande nr 115

G i t a N a b a v i (FI): Mänskliga rättigheter är universella. De omfattar alla människor, även dem som du kallar vanliga svenskar. Jag vet inte riktigt vad du menar med det, men det kanske också sätter fingret på hur diskriminering slår och hur de strukturer som existerar i vårt samhälle ser ut. Om det finns ett uttryck som ”vanliga svenskar” kan man ju fråga sig vilka som är de ovanliga svenskarna. Vilka är det som inte får bostad och arbete på grund av att man har ett namn som inte riktigt låter så som de svenskars som du talar om?

Det tänkte jag att du skulle få fundera lite på, och kanske ge mig ett svar på vilka som är de vanliga svenskarna. I min värld omfattas alla människor av mänskliga rättigheter just därför att de är odelbara och universella.

Anförande nr 116

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Jag vet att ni pratar väldigt fint om allas mänskliga rättigheter, allas rätt till detta och så vidare. Men jag håller med Lotta: Man pratar inte om de praktiska frågorna. Man pratar och pratar och pratar.

Jag kan tala om att min äldste son blev bortförd när han var ett år gammal. Om det hade skett i Sverige i dag hade jag stått här utan honom. Han är åtta år i dag.

Det är jättefint att prata om de här frågorna och säga att alla är inkluderade. Men det är inte så. När det gäller vilka som inbegrips i vanliga svenskar menar jag dem som blir förfördelade av en positiv särbehandling, som håller på att slå över i det här samhället i dag.

Anförande nr 117

A w a d H e r s i (MP): Maria! Du är svaret skyldig. Du måste kunna säga vilka som är vanliga svenskar och vilka som inte är det. Enligt ditt tycke: Tillhör jag de vanliga svenskarna? Tillhör min dotter dem? Tala om det, så att svenska folket hör det! Tycker du att vi ska ha A- och B-medborgare? Och tycker du då att jag tillhör B-medborgarna?

Anförande nr 118

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Awad! Jag håller absolut med dig: Vi ska inte ha A- och B-medborgare. Det problem som jag är uppe och diskuterar med er nu är att man hela tiden talar om att man ska hjälpa till, exempelvis via rådet för mänskliga rättigheter. Man ska hjälpa till med dem man kallar för rasifierade personer eller kvinnor, men man går inte in på de faktiska grupper som behöver hjälp, även vanliga svenskar. När min kollega Westmont var uppe och frågade en kollega till dig om det här kunde hon inte svara på om rådet verkligen skulle hjälpa alla människor.

Nej, jag tycker inte att vi ska ha A- och B-lag med människor. Vanliga människor är alltså vanliga svenskar som inte blir hjälpta av det mänskliga rådet. Det gäller alla oavsett om man är etniskt född här eller inte född här. Det gäller alla människor som inte får hjälp av rådet – de vanliga människorna.

Anförande nr 119

A w a d H e r s i (MP): Ordförande och fullmäktige! I dag är det en historisk dag. I dag är det en dag då vi kan realisera det jag har väntat på länge, nämligen ett organ och en institution som ska se till att allas mänskliga rättigheter i den här staden garanteras.

Jag frågade Cecilia Brinck tidigare om vad hon vet om hur det står till med mänskliga rättigheter i staden. Hon sade: Det är bra. Jag håller med dig; det är jättebra. Men vet du hur mycket diskriminering som förekommer i våra egna verksamheter? Jag vet inte det, och jag vill gärna veta det. Därför kan det här rådet hjälpa oss att ta fram denna viktiga information.

Det handlar om en tydlig styrning för att kunna nå resultat. Det handlar om att följa upp så att vi kan garantera att allas mänskliga rättigheter inte kränks. Det handlar om en fungerande styrning, och diskriminering kräver en tydlig styrning. Makthavarna och ledningen i kommunen behöver på ett tydligt sätt kunna styra verksamheten i en riktning som lever upp till de åtaganden som finns i lagar och konventioner. Först då vet jag hur tillståndet ser ut när det gäller mänskliga rättigheter i staden. I dag vet jag inte det.

Därför kan jag med stolthet bifalla kommunstyrelsens förslag om rådet för mänskliga rättigheter.

Anförande nr 120

Borgarrådet B r i n c k (M): Det är glädjande att Awad Hersi delar min uppfattning att det huvudsakligen står bra till med de mänskliga rättigheterna i Stockholm. Jag var väldigt tydlig när jag sade att det är bra, men inte perfekt. Det kan förbättras. Jag är tveksam till om detta är sättet att göra det på, men jag tänker återkomma till det om en liten stund.

Anförande nr 121

A w a d H e r s i (MP): Det jag kan se framför mig när vi står här om ett år är att vi diskuterar en rapport där man beskriver hur man kanske kan använda sig av diskrimineringskontroller. Man kanske kan använda sig av andra verktyg, men ändå sätta fingret på hur stort problemet avseende diskriminering är. Eller så har vi inte något problem, och då blir jag också glad.

Anförande nr 122

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag vill ändå säga att Awad Hersi har en otroligt naiv syn på de här frågorna när han säger att rådet ska garantera att mänskliga rättigheter uppfylls på alla områden. Han tror alltså att man kan garantera mänskliga rättigheter genom att förpassa frågorna till ett råd. Jag tror att det snarare riskerar att förminska arbetet med de mänskliga rättigheterna. Om mänskliga rättigheter ska uppfyllas måste de genomsyra alla områden. Tänkandet om det okränkbara människovärdet måste finnas med hos alla som jobbar med de här frågorna.

Nu är det beslutat att ett råd ska finnas, och nu fattar vi beslut om instruktionerna. Även dem är vi i Alliansen kritiska till. Av den anledningen yrkar Kristdemokraterna bifall till den reservation som Alliansen har lagt i kommunstyrelsen.

Anförande nr 123

A w a d H e r s i (MP): Erik visar ett kompakt motstånd mot att anta instruktioner för rådet. Jag fattar inte varifrån det kommer. Jag säger att det är ansvariga politiker och staten som ska garantera att allas mänskliga rättigheter upprätthålls. Men det som inte syns finns inte.

I dag vet jag som folkvald i Stockholm inte hur stor diskriminering som förekommer i staden, på arbetsmarknaden och på bostadsmarknaden. Det vet jag inte, och jag vill gärna veta det. Jag fattar inte varför du är emot det här.

Anförande nr 124

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Det dyker upp en del saker här som gör mig om möjligt ännu mer orolig än jag var när debatten började. Populistiskt utspel, sade någon. Nej, det är det faktiskt inte. Vi hade grova invändningar mot rådets sammansättning och mot processen. Det hade vi inte därför att vi tyckte att det var extra roligt att vara lite allmänt jäkliga just den dagen, utan det hade vi därför att det finns ett skäl till att det finns regler som styr hur kommuner arbetar. Det finns regler som styr kommunalt beslutsfattande, och det finns regler som styr den kommunala beredningsprocessen.

När FI står här i talarstolen och säger att en av detta råds uppgifter är att ta fram förslag till beslut blir jag allvarligt oroad. Det är inte reglerat någonstans i den lagstiftning som styr den kommunala beredningsprocessen. Det står inte heller i instruktionen. Men om det är FI:s uppfattning av vad rådet ska hålla på med vill jag med en gång tala om att det sannolikt är olagligt. Det var en av de invändningar vi hade under processen.

Sedan förstod jag att det fanns en viss upprördhet på borgarrådet Mogerts kant om detta med att ställa det ena mot det andra. Jag förstår att det var jobbigt att höra. Men det är ju det vi gör när vi gör en kommunal budget. Vi kan inte satsa på allting samtidigt. Man får välja det ena eller det andra. Just nu har ni valt demokratiseringar i Hägersten-Liljeholmen framför satsningar på förskolan, försåvitt ni inte har en sedelpress i källaren – det har ni i och för sig, och den heter skattehöjning. Men det brukar inte hjälpa, det heller.

När vi gör en kommunal budget ställer vi den ena kostnaden mot den andra kostnaden. Sedan gör vi en prioritering och bestämmer vad som är viktigast. Ni har tydligt talat om vad ni tycker är viktigast.

Anförande nr 125

Borgarrådet M o g e r t (S): Vi kan diskutera mycket här, inte bara instruktionen, som ordföranden påminde om. Låt mig först säga att vår poäng var att vi inte såg detta som ett populistiskt inspel, utan att vi tog det på allvar. Det var det som var själva poängen.

Sedan tycker jag att det är lite märkligt att ställa demokrati mot verksamheter och säga att vi inte ska syssla med det ena utan bara det andra. Jag tycker att det är problematiskt. Men vi har uppenbarligen olika uppfattningar om detta.

Det är riktigt att vi genom att höja skatten har kunnat ha en högre ambitionsnivå för välfärden. Om ni hade styrt hade vi haft hårda nedskärningar på dessa områden. Då hade det drabbat förskolan, och då hade det drabbat äldreomsorgen. Det har vi sett under en lång radda av år.

Anförande nr 126

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag måste uttrycka mig otydligt eller tala ännu bredare skånska än jag brukar göra.

Roger! Det är ju din majoritet som tvingar förskolan i Hägersten-Liljeholmen att spara 2 miljoner. Såvitt jag vet är det din majoritet, om det inte plötsligt har uppstått en annan politisk lokal situation just där. Det är din majoritet som tvingar förskolan i Hägersten-Liljeholmen att spara 2 miljoner. Det visar vilken prioritering ni gör. End of story.

Anförande nr 127

A w a d H e r s i (MP): Låt mig vara väldigt tydlig på en punkt. Det som ligger bakom detta underskott i Hägersten-Liljeholmen är den dåliga planering som ni har gjort. Det är ett arv som ni har lämnat efter er.

Sveriges rikaste stad ska väl ha råd att satsa på både förskolan och demokratin. Jag ser inte någon motsättning där. Jag kan inte fatta, Cecilia, hur du kan få till det här när det i själva verket är någonting som ni har lämnat efter er. Det är bevisligen en mycket dålig planering för förskolan i Hägersten-Liljeholmen.

Anförande nr 128

Borgarrådet B r i n c k (M): Det är inte jag som får till det, men jag kan läsa tertialrapporter. Där är det ganska tydligt att detta är den prioritering ni gör.

Jag noterar för övrigt att jag fortfarande inte har fått något svar på det här om huruvida rådet ska ta fram förslag till beslut och på det sättet bryta mot de lagar som gäller den kommunala beredningsprocessen. Men ärligt talat: Det hade jag inte väntat mig heller.

Anförande nr 129

L o r e n a D e l g a d o (V): Fru ordförande! Jag blir förvånad över hur starkt Alliansen motsätter sig detta råd. Jag tänker att om man tittar över staden finns det – vilket jag tror att alla är mycket väl medvetna om – strukturer och saker som går att förbättra ur mänskliga-rättigheter-synpunkt. Det är det här rådet som ska försöka lyfta det.

I detta är folks liv viktiga. Vi har en diskriminering på arbetsmarknaden, och vi har en diskriminering på bostadsmarknaden. Vi har även diskriminering i skolor och i förskolor, säkert, som vi också behöver synliggöra. Vi behöver synliggöra våra verksamheters strukturer i det här avseendet.

Jag undrar lite grann. Man har lyft om detta är rätt sätt att sköta det här och att vi inte kan garantera att det ska skötas. Men då undrar jag: Kommer detta att kunna skötas av sig självt? Om vi inte gör någonting åt det – vad händer då? Vad händer med vårt samhälle om vi inte gör någonting åt mänskliga rättigheter?

Anförande nr 130

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Då har du lyssnat illa, Lorena. Vi har i själva verket sagt att det kan finnas utomordentligt goda skäl att arbeta annorlunda och starkare med mänskliga rättigheter. Någon har till och med sagt att rådet kan vara en bra idé. Vi är dock kritiska mot utformningen, och vi är kritiska mot det formella. Vi menar också att frågorna snarare kan riskera att försvinna än förstärkas genom att man arbetar med dem på det här sättet.

Anförande nr 131

L o r e n a D e l g a d o (V): Jag förstår att ni tycker att det är ett annorlunda upplägg. Men så här är det: Vi har inte talat om mänskliga rättigheter på väldigt länge. Vi har inte lyft upp diskrimineringsfrågorna på det här sättet någonsin i staden. På det sättet kan det vara bra att försöka få ett råd där man både har politiker och det civila samhället, som ändå har rätt stor erfarenhet och kunskap på området.

Anförande nr 132

G i t a N a b a v i (FI): Jag var inte tillräckligt snabb på replikknappen, så jag tänkte att jag skulle ge några svar här.

Cecilia! Jag ber om ursäkt om jag var otydlig. Det som står i instruktionen och det som jag hänvisade till är den sista meningen i rådets uppgifter. Där står: Rådet är ett forum för dialog mellan civilsamhället och stadens politiker och tar fram rapporter och beslutsunderlag. Det var det som jag syftade på. Jag hoppas att det är tydligt nu.

Jag tycker att det är viktigt att det är rådet som tar fram beslutsunderlaget, för det är där de särskilda sakkunskaperna finns. Det handlar om att öka kompetensen inom området. Du kanske har arbetat med mänskliga rättigheter och har koll på det, men det är inte alla i staden som har det. Detta är en möjlighet för oss att höja kunskapen inom området.

Anförande nr 133

Borgarrådet B r i n c k (M): Det var nu inte det jag sade. Jag sade förslag till beslut, som är en annan sak än beslutsunderlag. För den som tar fram förslag till beslut – det var det du sa – ingår det att ta del i den beredningsprocess som föregår alla kommunala beslut. Att ta fram beslutsunderlag kan vem som helst göra.

Anförande nr 134

G i t a N a b a v i (FI): Precis – det var exakt det jag försökte förtydliga. Det var jag som slant lite med tungan, och det var inte meningen. Jag vill förtydliga hur det ser ut i instruktionen så att vi är på samma bana. Då behöver vi inte diskutera det mer.

Anförande nr 135

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag tänkte att du kanske skulle kunna förklara något för oss här i Rådssalen, Gita Nabavi. Du talar om en dialog med stadens politiker, och samtidigt talar ni om mänskliga rättigheter och så vidare.

Kan du förklara för mig hur man kan säga att man står upp för mänskliga rättigheter och så vidare när man väljer att stänga ute stora delar av stockholmarna, det vill säga oss Sverigedemokrater, från det politiska samtalet genom att inte ge oss någon insynsplat i till exempel kommunstyrelsen? Tycker du inte själv att det visar på ett enormt hyckleri?

Anförande nr 136

G i t a N a b a v i (FI): Vår ambition har hela tiden varit att ha en bred överenskommelse mellan samtliga demokratiska partier. Tyvärr faller ni inte inom ramen för det.

Anförande nr 137

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag blev lite orolig här när jag lyssnade på en av talarna. Det finns en uppenbar risk för att inrättandet av ett sådant här organ centralt i staden innebär att man inte tar tag i frågorna ordentligt när de uppstår.

Jag tog som ett exempel diskriminering eller felaktig hantering i skolan. Det låter på debatten som att det inte är någon som hanterar de här frågorna i dag. Men det är oerhört avgörande att man från majoritetens sida sett klargör att det är absolut inte är acceptabelt att någonting sådant här ska pågå någonstans i några verksamheter som staden ägnar sig åt, är ansvarig för eller har upphandlat, för den delen. Det är väldigt

viktigt att man statuerar exempel omedelbart så att inte en enda lärare och inte en enda fritidspedagog kan skylla på att detta är någonting som rådet ska ta hand om och säga att man måste diskutera med experter innan man vågar göra någonting.

Jag skulle verkligen vilja ha en försäkran från majoriteten om att det handlar om att vi fortsätter att jobba lokalt och decentraliserat på det sätt som vi har gjort hela tiden. Det finns angelägna frågor som man kanske behöver hantera centralt, men det här får inte bli någon som helst ursäkt för någon som har ansvar för verksamheten runt om i staden lokalt för att inte ta tag i några problem som man ser omedelbart för att lösa dem.

Anförande nr 138

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Jag är avundsjuk på Ulla Hamiltons goda talförmåga. Jag skulle bli jätteglad om jag kunde besitta den. Du talar från väldigt långt håll. Men du har inte sagt någonting om vad man gör egentligen. Det enda jag ser är en sammanställning av människor som har känt sig diskriminerade i stadens verksamheter. Men jag hittar inte någon enda sammanställning där Stockholm säger så här: Okej, så här ser diskrimineringen ut i våra verksamheter, och här förekommer den.

När ni var i majoritet tog ni bort antidiskrimineringsklausulen i stadens upphandlingar. Ni har uppluckrat detta och blundat för det. Ändå säger du att det är så otroligt viktigt. Jag fattar inte.

Anförande nr 139

U l l a H a m i l t o n (M): Ursäkta, fru ordförande, men jag vet faktiskt inte vad jag ska säga efter ett sådant inlägg som jag här alldeles nyss fick höra som replik.

Det jag sade var att det är otroligt viktigt att vi tar tag i detta. När de som är ansvariga i stadens verksamheter på skolor och fritidsgårdar och inom äldreomsorgen ser att människor behandlas på ett sätt som inte är förenligt med de mänskliga rättigheterna ska de ta tag i det omedelbart. Vi måste försäkra oss om att det kommer att vara så även i fortsättningen, när man har ett centralt råd.

Vad Awad Hersi sa för någonting till mig förstår jag faktiskt inte.

Anförande nr 140

G i t a N a b a v i (FI): Ja, hur var det nu? Du frågade om man ska sluta ta ansvar i nämnder och bolag. Det är absolut inte det vi föreslår. Det vi föreslår är att rådet ska samverka med stadens nämnder och bolagsstyrelser för att säkerställa att de arbetar enligt de mänskliga rättigheterna. Det finns en kunskapsbrist, och det är där vi tror att vi kan hjälpa till.

Jag håller fullständigt med dig: Vi ska arbeta med de här frågorna på alla nivåer som vi kan. Men ibland behöver man hjälp, för de här kunskaperna finns inte i alla våra förvaltningar och i alla våra nämnder. Därför behöver man be om hjälp ibland. Detta är ingenting som jag står här och hittar på, utan det är någonting som vi har fått kritik för flertalet gånger från FN. Vi lever inte upp till de mänskliga rättigheterna i Stockholms kommun.

Anförande nr 141

U l l a H a m i l t o n (M): Jag tror att det är oerhört viktigt att den sittande majoriteten gör tydligt att detta inte innebär att människor börjar tveka att agera. Jag talar då inte om nämnder eller styrelser, utan jag talar om dem som är anställda i stadens verksamheter. När de ser att någonting inte fungerar på ett korrekt sätt, och när någon inte behandlas så som man ska behandla människor inom ramen för de mänskliga rättigheterna ska de inte tveka att agera. Det finns en risk för att de inte vågar göra någonting, utan att de då i stället vill gå till rådet för att ställa frågor om vad de ska göra och inte.

Det som är viktigt i sammanhanget är att när man ser att saker och ting inträffar som inte är okej måste man våga agera på en gång för att se till att rätta till de oegentligheter som det kan handla om. Jag tror att det finns en risk med ett centralt råd: att man inte vågar ta tag i detta.

*§ 24 AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder i Älvsjöstaden kv. 2
(tidigare kv. Kabelverket 2 och 7)
Genomförandebeslut*

*Option för nyproduktion Sandaletten kv. 12 i Älvsjö (Utl. 2015:64)
Kompletterande inriktningsbeslut*

Anförande nr 142

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är mycket roligt att få anta en genomförandeplan för nästan 300 nya hyreslägenheter i ett bra kollektivtrafikläge och dessutom med hög ambitionsnivå avseende miljö.

Jag vill passa på att visa er en bild av en pärla i området. Jag ser att man är på väg att hjälpa till med tekniken här i salen. Det vore kul med en bild för att kunna visa er vad jag menar.

Under tiden vi väntar på bilden kan jag säga att det handlar om en panncentral – det är en byggnad som liksom är som tagen från Berlin. Den ska vara kvar, och jag vill bara propagera för att den ska få bli en samlingslokal. Den är nämligen magnifik, vilket jag hoppas att ni snart ska kunna få se på bilden. Vi ska se vad som händer. Nu ser vi bilden! Visst är det fint? Visst kan detta bli en jättebra samlingslokal! Det var bara det jag ville säga.

Bifall kommunstyrelsen!

*§ 26 Regler och avgifter för Kulturskolans verksamhet höstterminen 2015
(Utl. 2015:66)*

Anförande nr 143

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande, fullmäktige! Allas tillgång till kulturen är tyvärr, får man väl säga, en av vår tids centrala kulturpolitiska frågor. Den är det därför att vi vet att vi växer med kultur. Vi vet att samhället och staden växer med kulturen. Kulturen är inte bara viktig för att den speglar vår vardag, som man brukar säga. Den är viktig såtillvida att alla stockholmarnas vardag ska skildras, och hela Stockholm ska skildras i kulturen. Men kulturen är också ett verktyg för förändring. Att delta i kulturen och kulturlivet är att delta i skapandet och formandet av staden och av samhället. Det gör att vi inte längre kan acceptera och stillatigande åse att skillnaderna i socialt och i kulturellt kapital ökar i vår stad. Därför är detta ett viktigt ärende – ett centralt och strategiskt ärende.

De sänkta avgifterna i kulturskolan tillsammans med de någonstans mellan 1 500 och 2 000 nya platser som vi tillskapar kommer att göra skillnaden. Det kommer att vara ett tydligt steg för att göra kulturskolan till en plats som omfattar fler barn – ett steg mot att göra kulturskolan till en angelägenhet för alla Stockholms barn och unga oavsett bakgrund och oavsett ekonomi. Det kommer inte att lösa alla problem, men det är ett viktigt och strategiskt steg.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 144

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, fullmäktige! Jag är glad över det beslut som vi ska fatta i dag. Syftet är att bredda deltagandet i kulturskolans verksamhet.

Det vi gör i dag är en bra början. Vi sänker avgiften främst för de kurser som barn och unga oftast börjar med eller introduceras till i kulturskolan. Det är inte rimligt att ställa krav på barn och unga så att de förväntas veta att de kan söka stöd om de kommer från en familj med knappa resurser. Så fungerar inte verkligheten.

Vi sänker avgifterna för att fler ska kunna pröva kulturskolans verksamheter. Då når vi också grupper som i dag är underrepresenterade. Till detta ska sägas att vi även ser över kursutbudet och att vi i dag har lokala kultursekreterare ute i stadsdelarna som kan fånga upp, länka samman och introducera breda grupper till att ta del av kultur och kulturskolans verksamheter.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 145

R a s m u s J o n l u n d (FP): Fru ordförande och ledamöter! Jag utgår från att vi alla här är engagerade i och besjälade av att vi ska ha en kulturskola i Stockholm som är bra. Det är en viktig verksamhet för vår stad och vårt samhälle – denna extra, fritidsbaserade undervisning för barn och unga med särskilt intresse och fallenhet för kultur på olika sätt utöver den allmänna undervisning man får i olika kulturkopplade ämnen i skolan.

Kulturskolan ska självfallet vara tillgänglig för och en möjlighet för alla barn och unga i Stockholm. Det är viktigt, och det tror jag att vi är ense om. Alla ska kunna musicera, agera och pröva på kultur i mer avancerade former. Ibland förblir det kanske ett fritidsintresse för resten av livet, och ibland kanske det rentav leder vidare till en professionell karriär. Vi har sett många exempel på det och hört många vittnesmål om hur betydelsefull kulturskola och musikskola har varit.

Med dagens beslut från majoritetens sida anser vi, vilket framgår av handlingarna, att man har fel fokus. Vi tycker att det är viktigt att rikta in sig på att nå fler och att man ska få en verksamhet som är bredare. Då tycker vi att man ska prioritera just verksamheten och lägga resurserna på den. Man ska även utveckla verksamheter som vi har tagit initiativ till, som El Sistema här i Stockholm, vilket vi också skriver om i vår reservation. Denna reservation yrkar jag förstås på att vi bifaller här i dag; det gäller reservationen av Lotta Edholm i kommunstyrelsen.

Även om vi som sagt alla är besjälade av kulturskolan och dess utveckling har vi just i den här frågan olika fokus och olika bilder av vad denna kulturskola kan vara och bli och hur vi ska nå dit.

Bifall till Folkpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 146

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Även om du talar vackert om kulturskolan, Rasmus, tycker jag tyvärr att detta ger en tydlig bild av var Folkpartiet har gått snett när det gäller kulturskolan. Du talar om att kulturskolan ska vara till inte bara för dem som har ett intresse, utan en särskild fallenhet. Men det är inte den särskilda fallenheten hos en nioåring som gör att han, hon eller hen ska få möjlighet att delta i dans, musik eller teater. Det är ju att kulturen i sig innebär någonting och ger någonting till individen. Det är just detta – att vi ska bort från att det bara är de kulturvana och bara de med den särskilda fallenheten som tar del i verksamheten. Det är därför sänkningen av avgifterna är viktig.

Anförande nr 147

R a s m u s J o n l u n d (FP): Kulturborgarrådet ägnar sig lite grann åt att märka ord, märker jag. Jag kanske skulle ha tydliggjort det hela genom att säga fallenhet eller intresse. Jag vet inte exakt vilket litet ord och vilken preposition jag använde där. Kulturskolan ska naturligtvis vara till för alla barn och unga som är intresserade av kultur och av att utöva den på ett mer omfattande sätt än vad som ges möjlighet till inom den ordinarie kommunala skolan.

Men vi vill också vara tydliga med att kulturskolan ska ha en verksamhet som är till för barn som har särskild fallenhet eller talang och ett stort intresse för och engagemang i att utveckla sina kulturella färdigheter och kanske nå längre med dem. Båda dessa typer av verksamhet måste finnas i kulturskolan; det ska finnas både en bredd och en spets. Jag kan lugna Roger Mogert med att det inte bara är spetsen vi vill se i kulturskolan.

Anförande nr 148

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Fru ordförande! Sverigedemokraterna vill ansluta sig till Folkpartiets reservation. Vi vill särskilt lyfta och poängtera att det

redan i dag är så att familjer med låga inkomster och barn från dessa familjer kan söka om och få nedsatta avgifter. Detta förslag är ämnat att sänka avgifterna för alla, även de barn som inte har behov och som finns i familjer där det finns intresse och som redan går i kulturskolan. Det är inte per automatik så att om man sänker avgifterna för alla får man fler barn och ungdomar in i kulturskolan. Det vet vi inte, och det återstår att se. Vi kommer säkert att återkomma till det.

Vi vill också, precis som Folkpartiet har gjort i sin reservation, poängtera att vi tycker att staden bör utforma den kommunala normen för ekonomiskt bistånd så att det är en självklarhet för alla barn från familjer med lägre inkomster att man har råd att gå i kulturskola helt gratis.

Vi yrkar bifall till reservationen från Folkpartiet.

Anförande nr 149

L i s a P a l m (FI): Musik, måleri, dans, skaparglädje och mycket mer – genom kulturskolan får barn och unga möjlighet till allt detta. Men fler borde naturligtvis få testa på. Så som barnkonventionen lyder: Alla barn och unga har rätt till en meningsfull fritid. Att då undanröja hinder, som de ekonomiska, är ett steg i rätt riktning. Nu sänker vi avgifterna för att möjliggöra för fler barn och unga att ta del av kulturen och kulturskolan.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 150

G a b r i e l l a L a v e c c h i a (S): Ordförande och fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Frågan om att sänka avgifterna till kulturskolan är egentligen en fråga om investeringar. Det handlar om att investera i våra barn, det handlar om att investera i demokratin och det handlar om att investera i kulturen. Vi ska investera i alla ungar oavsett var de bor eller hur mycket eller lite deras föräldrar tjänar.

Vi behöver verkligen alldeles särskilt sänka avgifterna i de delar av kulturskolan där det visar sig vara enklast att nå nya grupper, till exempel dans. Så kan vi nå även dem som kanske aldrig har mött kultur på det här sättet. Ni tycker att det är viktigt att satsa på kulturskolan. Men på er tid chockhöjde ni avgifterna för till exempel dans, som vi talade om, från 250 till 700 kronor. Det gjorde ni i januari 2008, och detta trots att dans är ett av de områden där vi ser att det kanske är lättast att få in nya grupper. Var ligger barnperspektivet där? Hur tänker ni att det skulle uppmuntra och stödja alla barns intresse för kultur?

Vi investerar 25 miljoner för 2015, vilket bland annat kan räcka till minst 1 500 nya platser och samtidigt ge utrymme att sänka avgifterna rejält. Det gör vi för att vi tror på alla barns rättigheter och möjligheter och för att alla barn och unga ska kunna skapa och ta del av professionell kultur. Det ska inte villkoras av föräldrarnas inkomster och bostadsadress.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 151

S o p h i a G r a n s w e d (M): Fru ordförande! I budgeten för kulturnämnden 2015 vill man satsa på att sänka avgifterna för kulturskolan i syfte att nå fler barn och unga. Den visionen är fin. Det håller vi i Moderaterna och Alliansen med om. Men vi tycker att sänkningen av avgifterna till kulturskolan är helt fel sätt att gå. Varför tänker jag berätta nu.

Det här kommer framför allt att gynna den stora, breda medelklassen i Stockholm. Det kommer att gynna dem, och det kommer att gynna deras barn. Det är bra att det gynnar barnen, men de barn som vi talar om i dag och som vi inte kommer åt är de barn som bor i ytterstaden. Det är de barn som kommer från familjer med socioekonomiska förutsättningar som inte är lika starka som den stora breda medelklassens. De barnen kommer vi inte att nå genom att sänka avgiften till kulturskolan.

Jag gick själv i kulturskolan när jag var barn. Jag tillhörde den stora, breda medelklassen. Det som var fantastiskt med att gå i kulturskolan var att man där möttes. Barn från olika familjer och med olika bakgrund kunde mötas och dela kultur, musik, teater och instrument tillsammans.

Men vi måste göra mer riktade insatser för att nå de barn och unga som kulturskolan inte kommer till del i dag. Vi kan till exempel se på El Sistema, som instiftades under Alliansens tid vid makten. Där gjorde man riktade insatser mot riktade målgrupper, och det har visat sig vara väldigt lyckosamt. I stället för att sänka avgifterna för den stora, breda medelklassen, som faktiskt har råd att ha sina barn i kulturskolan i dag och som kommer att ha råd att ha barnen i kulturskolan framöver, borde man satsa på lösningar för hur man får in de barn och unga personer i kulturskolan som står långt ifrån den.

Jag är helt övertygad om att det handlar mycket om kommunikation gentemot föräldrar. Kan vi upplysa de här föräldrarna om att kulturskolan finns? Och som många har sagt tidigare: Om man har svagare ekonomiska förutsättningar finns det möjligheter även för dessa familjer att få reducerade avgifter. Det är inte där problematiken ligger i dag. Den ligger i hur vi fångar upp de här barnen och de här unga. Hur upplyser vi deras föräldrar om att detta finns, och hur får vi in dessa barn? Det hoppas jag att vi kan diskutera i den här talarstolen, och inte bara avgifterna.

Anförande nr 152

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag tycker att det inte var helt utan underhållningsvärde att höra Moderaterna argumentera mot en reform för att den ”gynnar medelklassen”. Om man tittar på er politik de senaste åtta åren och hur den har sett ut kanske du skulle gå hem och ha ett litet samtal med partiledningen din.

Om man tittar på effekterna av er reform för kulturskolan som ni gjorde 2008, det vill säga den omvända – när ni dubblade avgifterna – blir det dock ganska tydligt att du har fel. De som påverkades då, och de som förlorade då, på och av er politik var låginkomsttagarna. Vi som är aktiva i ytterstaden kunde se det fysiskt. De sade: Nu är det inte längre värt att vara med. Vi kan inte betala de här summorna. Det var en tydlig, direkt effekt av er politik.

Det blir lite märkligt för mig att ni i den här frågan inte tror på ekonomiska incitament när ni gör det i alla andra frågor.

Anförande nr 153

S o p h i a G r a n s w e d (M): Jag har en lapp med mig här där det står vad det kostar att gå i kulturskolan i de olika kommunerna. Jag kan säga att Stockholms stad i dag har bland de lägre avgifterna om man ser till hela Stockholmsregionen. Till exempel kostar det i dag 900 kronor per termin att spela ett instrument. Det kostar 500 kronor att gå på teater. Vi kan jämföra det med Huddinge eller Haninge. Där kostar det 1 000 kronor att spela ett instrument och 1 000 kronor att gå på teater. Vi kan även jämföra med vissa kommuner där det till och med kostar så mycket som 1 800 kronor att spela ett instrument eller gå på teater.

Om vi jämför Stockholm med övriga kommuner i regionen har vi fortfarande väldigt låga avgifter. Och som jag sade tidigare: Problematiken ligger inte i avgifterna i dag. Det är inte därför vi inte lyckas fånga upp de här barnen och ungdomarna. Det ligger i någonting annat, och vi måste ta reda på hur vi löser detta. Hur fångar vi upp de här barnen?

Anförande nr 154

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Riktade insatser ska vi väl också göra. Men jag blir ändå lite fundersam över relationen mellan två tioåringar där den ena kanske spelar gitarr och den andra är nyfiken på att börja. Hur ska man föra över detta så att barnen blir som små byråkrater som ska förstå att om man kommer från en ekonomiskt utsatt familj kan man samtidigt söka bistånd för att få lov att gå kursen?

Det har sina anledningar att göra detta, men den generella sänkning som vi gör här syftar till att bredda deltagandet i kulturskolan. Vi kan hänvisa till det fall som inträffade 2008, tror jag att det var, när ni höjde avgifterna på kulturskolan. Då kunde man se att till exempel i Bredäng blev det ett stort fall i hur många som deltar. Vi kan även titta på forskning. Jag tycker att detta är väl investerade pengar om syftet är att bredda deltagandet. Och det är det från vår sida.

Anförande nr 155

S o p h i a G r a n s w e d (M): Roger Mogert sade tidigare att han tyckte att det var intressant att Moderaterna talade om den stora, breda medelklassen. Jag fortsätter att tala om den stora, breda medelklassen. Det är just de som gynnas med er politik här. Det är de som inte behöver de sänkta avgifterna som kommer att gynnas.

Jag fortsätter att tala om de riktade insatserna, för det är dem vi måste hitta. Hur kan vi utforma detta, och hur kan vi fortsätta att utveckla El Sistema med liknande verksamheter inom andra områden?

Självklart ska aldrig barnen få veta eller över huvud taget känna till att de kommer från en familj där de får reducerade avgifter. Detta är ju någonting som får ske mellan kommun och förälder. Det är inte så att barnet ska få en lapp i pannan när hen går till musikskolan där det står: Jag har en reducerad avgift. Det argumentet tycker jag bara är absurt att ta upp.

Anförande nr 156

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Jag måste säga att jag inte hänger med i Sophias logik här. Om det är så att man har svag ekonomi – blir det då bättre av att man höjer avgiften? Det är klart att det finns andra saker som är av vikt, till exempel innehållet i verksamheten. Det ska vara så intressant att vi kan locka olika grupper.

Sanningen är den att just där jag bor, i Spånga-Tensta, lever många familjer på 8 000 kronor per månad. Och de har ett antal barn. För en sådan familj har det betydelse hur stor avgiften är. Men sanningen är också den att under tiden Alliansen styrde i Stockholm har vi sett ett stort tapp i antalet elever som går i kulturskolan. Det är ert arv.

Anförande nr 157

S o p h i a G r a n s w e d (M): Vet du vad, Awad? Redan i dag är det så att familjer där en mamma, en pappa eller hela familjen har en lägre inkomst än 17 000 kronor i månaden kan få en sänkt och reducerad avgift för sina barn i kulturskolan. Alla de som du känner som har en inkomst på 8 000 i månaden ingår redan i dag i den här gruppen och kommer att få en lägre avgift.

Jag vill också säga att vi i Moderaterna och Alliansen inte föreslår några höjda avgifter. Vi föreslår att avgifterna ska vara desamma som de är i dag. Vi vill använda pengarna till att hitta och lyckas attrahera de barn och unga som i dag inte är med i kulturskolan. Vi ser inte att en ytterligare sänkning av avgiften är rätt väg att gå.

Anförande nr 158

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill börja med att tydliggöra att Centerpartiet delar majoritetens ambitioner att fler barn och unga ska ta del av kulturskolans verksamhet. Vi är däremot också kritiska till att sänka avgifterna och till att man tror att det kommer att leda till att fler kommer att vilja delta i verksamheten.

Vi tror att det till stor del är andra insatser och aktiviteter som måste till för att nå barn och unga från socioekonomiskt svaga grupper. Det är redan så – det har vi hört i talarstolen förut – att familjer som har låga inkomster har möjlighet att få reducerade avgifter. Det är precis på det sättet som man effektivt kan nå det som majoriteten försöker stödja. Med detta beslut riskerar majoriteten i stor utsträckning att skjuta förbi målet. De lägre avgifterna kommer troligtvis att gynna medelinkomsttagare, som ändå har råd att betala avgiften.

Ordförande! Jag hade hellre diskuterat strategier och aktiviteter för att aktivt nå de barn och unga som i dag inte deltar i kulturskolans verksamhet. En kulturskola med hög kvalitet som också arbetar aktivt med att nå fler barn och unga behöver ökade resurser, inte minskade sådana, när sänkta avgifter riskerar att urholka de resurser som går till verksamheten.

Därför vill jag yrka bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 159

Borgarrådet M o g e r t (S): Detta är ju en del av en strategi, och det är detta vi diskuterar. Vi skjuter till 25 miljoner extra till kulturskolan. Det är 25 miljoner, som

jag tror att du har reserverat dig mot här i fullmäktige, som vi använder till att strategiskt sänka avgifterna där det ger störst effekter. Vi använder det också till att skapa fler platser med fokus på de områden i staden där vi är sämst på att nå barn i dag. Där har er politik lett till att färre barn är med i verksamheterna. Vi använder de ökade resurserna till att göra en ny lokalplan så att vi kan finnas fysiskt i de områden där vi är dåliga på att nå barn.

Detta är en del av en strategi, och det enda ni säger är att om man är tillräckligt fattig kan man be om lov och då nästan få så låg avgift som det blir med vår avgiftssänkning. Det är ert alternativ. Sedan talar ni om den verksamhet som ni har varit noga med att inte lägga i kulturskolan, nämligen El Sistema. Ni säger till barn med låg inkomst som är kulturovana: Ni ska inte vara i kulturskolan. Ni ska vara i El Sistema.

Anförande nr 160

J o n a s N a d d e b o (C): Nu talade inte jag om El Sistema, så den diskussionen behöver vi inte ta upp. Givetvis tycker också jag att det är jättebra att det kommer fler platser så att fler kan delta i verksamheten. Men det handlar också om att använda våra resurser effektivt, och jag tror att mycket av de här pengarna snarare kommer att leda till att medelinkomsttagare får mer i plånboken än till att människor med redan låga inkomster säger: Åh, nu är det realisation på kulturskolan! Jag ser till att anmäla mina barn till den verksamheten! Det är andra aktiviteter som måste till. Det är inte en sänkt avgift.

Anförande nr 161

M i c k e S e i d (MP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! För att det inte ska råda några tvivel om den saken vill jag börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Sedan vill jag säga att vi nu äntligen får tillfälle att infria ett av de löften som vi gick till val på för nio månader sedan, som någon sade tidigare i diskussionen. Det känns rätt bra.

Jag är helt övertygad om att rättvisan i att låta avgifterna bli lägre för alla är bra mycket bättre än det som har tagits upp tidigare i debatten här. Jag är övertygad om att detta kommer att innebära mer kultur till fler, vilket gör att vi kommer att få ett något roligare samhälle i framtiden.

Anförande nr 162

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Det råder väl inget tvivel här i salen om att alla partier är stolta och glada över den kulturskola vi driver i Stockholm, så även jag och Moderaterna. Vi kan läsa i den senaste kulturrapport som kulturförvaltningen har tagit fram att kulturskolan går bra och är en lyckad verksamhet, vilket har visats under de åtta år som Alliansen har styrt. Kulturrapporten beskriver läget mellan 2011 och 2014.

Det finns en svår fråga här. Jag tror att vi alla är överens om att vi behöver nå vissa målgrupper i Stockholm som i dag inte deltar i kulturverksamheten på det här sättet. Hur ska vi nå dem? Ni tror att ni kommer att nå dem genom att sänka avgifterna och därmed spendera 25 miljoner kronor av skattebetalarnas pengar.

Då undrar jag: Hur kommer fler att vara med i verksamheten genom att man sänker avgiften för instrumentalundervisning och sång från 900 kronor till 750 kronor? De

väljare jag möter ute i Älvsjö med en hushållsinkomst på 100 000 kronor i månaden får 150 kronor lägre avgift per termin till kulturskolan. Det är vad vi ger dem. Men det är fortfarande så att de människor, barn och ungdomar framför allt ute i ytterstaden, som ni själva talar om, inte kommer att komma till verksamheten. De vågar inte, de vet inte om att den finns och de vet inte hur man kommer i kontakt med den. Det är sådana satsningar som behöver göras, och det är det vi vill se i stället. Det är det vi vill satsa pengarna på – inte på att sänka avgifterna.

Bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 163

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Om man inte bara läser den senaste kulturrapporten utan också läser siffrorna och går ned på stadsdelar kan man tydligt se att ni tappar i ytterstaden under hela er period. Jag måste då fråga: Om det inte beror på att ni höjde avgifterna – och jag förstår att du inte har den uppfattningen – vad beror det då på att ni har tappat i ytterstaden? Om det inte handlar om det ekonomiska – vad är det annars ni har gjort som har stött bort barnen i ytterstaden?

Anförande nr 164

J o h a n N i l s s o n (M): Jag kan inte svara på det, men vi kan inte heller säga att det beror på de höga avgifterna. Det är samma sak som att det inte finns någon korrelation mellan att 150 kronor lägre avgift skulle göra att fler går med i kulturskolan. Det finns ingen undersökning i någon av frågorna.

Anförande nr 165

A w a d H e r s i (MP): Johan! Du kan inte säga till den mamma som vänder och vrider på vartenda öre att det inte har någon betydelse vad det kostar att delta i kulturskolans aktiviteter.

Visst, man behöver göra mer för att nå fler. Därför gör vi till exempel Blå Huset till ett kulturnav där flera föreningar deltar. Olika teatergrupper har sina föreställningar där. Vi kommer att nå fler, men när vi har gjort det kommer avgifterna också att bli en fråga. Därför behöver man ha en generell sänkning. Men jag förstår att du inte fattar det.

För en mamma, till exempel i Tensta, som har låga inkomster är 200 kronor väldigt mycket. Det är det som avgör om hon skickar flickan till kulturskolan eller inte. Därför är det motiverat att sänka avgiften.

Anförande nr 166

J o h a n N i l s s o n (M): I stället för att bara ge 200 kronor i sänkning till denna mamma ger man också 200 kronor till den rika familjen i Långsjö. Varför inte ge 600 kronor i sänkning till mamman i stället?

Anförande nr 167

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Frågan är undersökt i forskningen och vi har även en erfarenhet av den här i staden. Det är därför egentligen lite konstigt att det ens diskuteras på det sätt som du gör när du säger att det inte har någon effekt.

Lägg märke till att ert förslag är att egentligen inte göra någonting! Ni talar om riktade insatser och sådant som vi också har, men egentligen handlar det inte om att göra någonting speciellt. Jag skulle vilja veta hur du svarar på frågan: Varför var det i så fall så många som lämnade kulturskolan i Bredäng när ni höjde avgifterna? Var fanns då de riktade insatser som skulle ta bort det avhopp som skedde?

Anförande nr 168

J o h a n N i l s s o n (M): Det är kul att du tar upp just Bredäng, där El Sistema är ett så populärt projekt. Det är 300 elever, tror jag, från Bredäng som är med i El Sistema. De har åkt kors och tvärs över staden och varit och träffat barn och ungdomar i Husby. Jag vet inte hur många det var som lämnade kulturskolan i Bredäng och om det berodde på att avgifterna höjdes. Men det var i alla fall 300 stycken som har gått med tack vare El Sistema, och det är vi jätteglada över.

Du säger att vi inte vill göra något, men El Sistema är ju någonting vi har gjort. Det var Alliansen som gjorde det. Vad gjorde ni innan dess? Vi har faktiskt gjort ett riktat projekt, och vi vill göra fler och utveckla detta.

Anförande nr 169

L o r e n a D e l g a d o (V): Herr ordförande! Först och främst märks det tydligt i diskussionen att vi lever i och upplever olika verkligheter. Jag undrar om ni har mött en mamma som ska gå till soc för att be om reducerad avgift. Så var det under er period. I dag ingår avgiften i normen.

Likväl har vi familjer som inte lever på socialbidrag och som inte har råd med era avgifter. De är tvingade att använda pengarna till annat i stället för att öppna möjligheten till kultur för sina barn. Jag känner många sådana familjer. Den gruppen är stor.

El Sistema är ett härligt kulturprojekt. Det har vi i Skärholmen och i Bredäng. Det finns inte i alla skolor, så alla barn har inte tillgång till det. I dag samarbetar kulturskolan lokalt med El Sistema. Men det vi diskuterar i dag är möjligheten att sänka avgiften. En sänkning av avgiften innebär att fler kan prioritera kulturen för sina barn.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 170

J a n J ö n s s o n (FP): Jag blev lite förundrad när Roger Mogert uttryckte sig nästan lite föraktfullt om El Sistema. Men jag tror att jag missförstod uttalandet. Det finns nämligen ett vallöfte från det senaste valet om att alla skolor i Skärholmen ska få El Sistema. Vi väntar fortfarande på att det ska infrias, och jag skulle gärna vilja höra när det kommer att ske.

Jag skulle också vilja ha lite fakta bakom att det nu är möjligt att inom socialbidragsnormen få hela avgiften för kulturskola respektive annan fritidsaktivitet täckt. Något sådant beslut har inte jag varit med om att fatta, och jag kan inte heller hitta det i några riktlinjer.

Anförande nr 171

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Mitt inlägg var inte alls menat att vara en kritik av El Sistema. Men El Sistema tillhör inte kulturskolan. Ni har valt att lägga det utanför kulturskolan. För mig blir det lite märkligt när vi talar om avgifter och deltagande i kulturskolan när ni säger: De som har låga inkomster kan gå till El Sistema. Det var det som var min poäng. Jag tycker att det är lite märkligt, och jag tycker att det är ett delvis avslöjande argument.

Anförande nr 172

J a n J ö n s s o n (FP): Precis, men om det nu är den organisatoriska placeringen som är problemet tänker jag att det går ganska snabbt att rätta till i den här församlingen. Det kanske kommer ett sådant förslag inom kort.

Annars är El Sistema mycket uppskattat, inte minst bland dina kollegor i Södertälje, där man har valt att satsa på detta och att bygga ut det. Jag väntar fortfarande på besked om när vallöftet om att alla skolor i Skärholmen ska få El Sistema infrias. Det har ju visat sig vara ett bra sätt att få fler att delta i denna typ av verksamhet, som jag tror att vi båda tycker att det är bra om fler barn och ungdomar får delta i.

Anförande nr 173

A w a d H e r s i (MP): Hej! Jag har en fråga till dig. I er reservation i kommunstyrelsen skriver ni att när det gäller familjer med försörjningsstöd ska det kunna gå att utforma den kommunala normen för ekonomiskt bistånd så att alla barn kan delta i fritidsaktiviteter, bland annat i kulturskolan.

Om ni tycker att detta är en så viktig fråga – varför har ni inte gjort något under de åtta år som ni har styrt Stockholms stad?

Anförande nr 174

J a n J ö n s s o n (FP): Vi hade bland annat i vår budget på riksnivå ett förslag om att man skulle kunna ansöka om ett fritidsbidrag, som sedan drogs tillbaka av den nya rödgröna regeringen. Det var ett litet steg. Vi hade gärna fortsatt att utveckla detta om vi hade fått fortsätta vid makten. Vi tror att det hade varit bra. Vi tror också att det hade varit mer träffsäkert än det här sättet att generellt sänka avgifterna, vilket framför allt kommer att gå till ganska välbeställda familjer på Östermalm och Södermalm och i Bromma.

Anförande nr 175

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande, fullmäktige! Det är roligt med kultur och kulturpolitik, tycker jag, delvis därför att alternativen blir så tydliga. Inte minst skulle jag säga att den moderata politiken på kulturområdet blir extremt tydlig. Jag skulle önska att ni var så här tydliga och så här ideologiska också på andra områden och i andra verksamheter. När de i landstinget, exempelvis, talar om avgifterna för SL-kortet vore de utmärkt om ni förklarade att detta är en ideologisk fråga och att det handlar om fördelningspolitik. Det handlar ju just om detta – fördelningspolitik.

Ni säger att avgiften ska vara hög och att låginkomsttagare får gå till socialen. Det är ert tydliga budskap. Jag måste säga att det inte blir tydligare än så. I min värld är det mycket enklare: Om man vill att alla barn ska inkluderas i kulturen måste man jobba

med de hinder och de trösklar som vi vet finns. Då är ekonomin ett inslag. Det handlar om att avgiften styr bort om det kostar för mycket. Det fungerar så.

Sedan är inte detta det enda. Man måste också jobba med geografi. Vi måste finnas där de barn vi vill nå finns. Och vi måste jobba med anslaget. Hur möter vi ungdomarna? Vi måste möta dem på ett sätt som de känner sig bekväma med, speciellt de barn som inte kommer från kulturvana hem.

Här kan jag göra en liten passus om El Sistema, som jag tycker är intressant. Det är lite märkligt att ni har valt att låta verksamheten ligga just utanför kulturskolan. El Sistema är, precis som flera av er säger, ett alldeles utmärkt exempel på hur man med låga eller inga avgifter kan nå nya grupper. Det är ett utmärkt exempel på hur man med nya arbetsformer kan nå nya grupper och ett utmärkt exempel på hur man genom att jobba med geografin kan nå nya grupper. Men det märkliga är att ni inte tror att det gäller några andra verksamheter, utan bara specifikt El Sistema och specifikt en verksamhet som ska ligga utanför kulturskolan. Där hänger det inte riktigt ihop.

Anförande nr 176

S o p h i a G r a n s w e d (M): Jag tyckte att det var så himla roligt tidigare, när vi talade om familjen Medelvensson. Jag tänkte därför fortsätta att tala om familjen Medelvensson. Jag hade inget bättre för mig i går kväll, så jag satt och googlade lite statistik. Vilka är den här familjen, och vilka är det som ingår i den? Det är en mamma. Hon heter Anna, och hon är 42 år. Hon är gift med en pappa, som heter Fredrik och är 40 år. De har två barn, Julia, som är 11 år, och Filip, som är 14 år. Barnen har egna rum, egen cykel och egen mobiltelefon. Tillsammans tjänar föräldrarna 59 705 kronor före skatt varje månad. De har utgifter på ungefär 35 000 kronor, vilket gör att de har 24 705 kronor kvar att leva på. Detta är alltså familjen Medelvensson i svenska mått mätt.

Nu undrar jag, Roger: Varför ska man satsa på att ge den här familjen, och inte de andra, sänkt avgift till kulturskolan?

Anförande nr 177

Borgarrådet M o g e r t (S): Statistik är trevligt att ägna sig åt, men själv såg jag faktiskt en film i går kväll. Det gör dock inget, för jag har läst ganska mycket om kulturskolan, och jag vet vad höjningarna av avgifterna gav för effekt. De gjorde att vi trängde bort de familjer som har låga inkomster och de barn som kommer från vad vi skulle kunna kalla för arbetarhem. De trängdes bort på grund av avgiftshöjningar.

Då säger du: Varför ska vi sänka avgiften för medelklassen? Men snälla nån, vi sänker avgiften för alla stockholmare, för vi vill att alla stockholmare och alla Stockholms barn och unga ska ta del av verksamheten. Det är vad detta bygger på. Sedan är inte avgiftssänkningen det enda vi gör. Det hade varit naivt att tro att bara detta löser alla problem. Vi kommer också att jobba med anslaget i kulturskolan. Vi kommer att jobba med att finnas där, närmare ungdomarna. Och vi kommer att se till att det finns fler platser. Men det är väldigt märkligt att tro att just i det här fallet har inte priset någon betydelse.

Anförande nr 178

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, åhörare, fullmäktigeledamöter! En avgift i en skattefinansierad verksamhet är alltid en barriär i någon mån. Ibland kan man vilja ha en liten barriär, och ibland vill man ha en så liten barriär som möjligt. Grundidén med en avgift i skattefinansierade verksamheter är att de absolut flesta ska ha råd utan att söka om en subvention. Även en ansökan om en subvention är en barriär. Det är en barriär, och ett steg att ta.

För mig har generell välfärd ett viktigt inkluderande syfte. Det är ett viktigt begrepp. Det är antagligen därför jag är vänsterpartist, och det är därför antagligen inte så viktigt för er. Men för mig är generell välfärd själva basen som vi står på.

Familjer med låga inkomster har också råd, utan att söka en subvention. De är med. Jag kan leva med att medelklassen skulle ha kunnat betala mycket mer. Det gör liksom ingenting; det är inte det som är poängen. Jag hade själv reducerad avgift till dagis när mitt barn var litet. Den dag som jag kunde betala full avgift till dagis var en bra dag. Jag kände: Wow, jag är med! Jag behöver inte längre den här reduktionen, utan jag kan betala hela avgiften. Det var en bra dag.

Jag tycker att det är lite märkligt att ni vill ha låg plattskatt men av någon anledning någon sorts progressivt avgiftsuttag.

§ 27 Detaljplan för Telefonfabriken 1 m.fl. (Tellusgatan/Mobilgatan) i stadsdelarna Midsommarkransen, Västberga, Hägerstensåsen (300 lgh, 15 stadsradhus, 1 förskola, 1 elnätstation)

Dp 2010-02062-54 (Utl. 2015:67)

Anförande nr 179

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): 300 lägenheter, 15 stadsradshus, 1 förskola, 1 elnätstation och 850 cykelplatsparkeringar – yes, det här känns bra! Vi bygger dessutom ovanpå ett garage – smart och snyggt, och många nya bostäder blir det.

Bifall KS!

§ 29 Projekt muddring för strandbad i Fagersjövikens avbryts (Utl. 2015:68)

Anförande nr 180

Borgarrådet L u h r (MP): Herr ordförande! Ärendet handlar om att avbryta projektet med att muddra och anlägga ett strandbad i Fagersjövikens – ett beslut som fattades för första gången 2009.

Fagersjövikens är en del av sjön Magelungen, som är en sjö som bland annat lider av övergödning och igenväxning både av vass och vattenväxande slingerväxter. Det har nu visat sig att muddring av viken är komplicerat och skulle kunna bidra till försämrade vattenkvalitet i Magelungen. Man ser problem med att kunna uppnå bra badvattenkvalitet innan man har tagit ett helhetsgrepp om hela tillståndet i sjön Magelungen.

Som jag antar att alla här inne kommer ihåg fattade kommunfullmäktige i mars i år beslut om en handlingsplan för att uppnå en god vattenstatus i stadens 23 sjöar och vattendrag och för att kunna uppnå god vattenkvalitet. Just Magelungen, som vi talar om i dag, är ett av de sju prioriterade vattendragen. Ett individuellt åtgärdsprogram kommer att tas fram för Magelungen i år, just för att Magelungen och Fagersjövikens ska kunna uppnå frisk status med rent vatten.

En badplats i Fagersjövikens skulle såklart ge ett stort mervärde för Farstaborna, och det är något som jag jättegärna skulle vilja se på platsen. Att just nu muddra för en badplats kommer dock att ge tveksam effekt. De 15 miljoner som har avsatts för projektet kan göra mycket större nytta i arbete med att göra Magelungen till en renare sjö.

Vi föreslår just nu ett arbete, inte genom att arbeta med en liten, liten del av sjön, utan genom att ta ett helhetsgrepp över att ge hela sjön en bra vattenkvalitet. När Magelungen har uppnått en friskare status har jag en förhoppning om att vi kommer att kunna se en badplats i Fagersjövikens där man kan bada i rent vatten och inte behöver fastna i slingerväxter när man simmar.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 181

M a r i a D a n i e l s s o n (SD): Herr ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till Moderaternas och Folkpartiets reservation i frågan och poängtera att vi bland annat har blivit kontaktade av många Farstabor, som är väldigt oroade. Detta har legat länge här på bordet i Stadshuset och har varit ett prioriterat område, som Katarina precis talade om.

Med detta sagt vill jag bara poängtera en del av den reservation som Moderaterna och Folkpartiet har skrivit. Det är viktigt att detta stopp för muddringsprojektet förenas med en tydlig åtgärdsplan som kan komma till stånd. Jag är säker på att vi kommer att återkomma i frågan här i Stadshuset för att följa upp det hela och se till att det faktiskt görs någonting och att man hjälper Stockholms Vatten och Huddinge kommun, som det handlar om, med avrinningen.

Anförande nr 182

Ordföranden: Jag tror inte att Moderaterna har någon reservation i denna fråga. Men ni kan såklart lämna in en skriftlig reservation.

Anförande nr 183

Maria Danielsson (SD): Förlåt! Det var ett misstag. Då gör vi det. Jag ber om ursäkt.

Anförande nr 184

Borgarrådet Lühr (MP): Jag tänkte bara förtydliga det jag just sade. I år tar vi fram en individuell handlingsplan för Magelungen där vi ska uppnå bättre vattenstatus. Jag misstänker att det är därför Moderaterna inte har någon reservation i ärendet. Det är ju just detta vi håller på med för tillfället.

Anförande nr 185

Maria Danielsson (SD): Tack för svaret och för möjligheten att följa upp detta! Jag förstår nu; jag läste lite fel i reservationen.

Anförande nr 186

Jonas Naddébo (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har förstått att frågan om restaurering av Magelungen och Fagersjövikens är en betydligt äldre fråga än min korta politiska karriär i denna församling. Jag tror att det har funnits stor enighet i fullmäktige under decennier för att restaureringen ska komma till stånd. Vi kan också läsa i årets budget att projektet fortskrider. Men tydligtvis har det inte fortskridit tillräckligt fort, utan i dag har vi ett ärende om att vi ska avbryta muddringen.

Jag förstår verkligen den lokala opinionen, som har tröttnat på den politiska långbänken. Det är verkligen dags att någonting händer i frågan. Men det finns ett men. Att avbryta muddringsprojektet är en klok resursanvändning av skattebetalarnas pengar. Men för den sakens skull får inte lösningen av frågan tappa fart. Precis som borgarrådet skriver i sina synpunkter är det en helhetslösning som måste till. Problemet skulle ha kvarstått om muddringen hade genomförts.

Däremot förtjänar alla de som arbetar för sjöns fortlevnad och bor vid sjön tydliga besked om var, när och hur. Och då tänker jag inte på att vi ska arbeta fram en plan, utan här måste det till åtgärder. Jag blir lite orolig när miljöstatsningspengarna åker tillbaka in i medelsreserven. Kommer de här pengarna bara att försvinna in i det stora svarta hålet, eller kommer man att kunna använda dem till andra miljöstatsningar?

Katarina – finns det några svar? De kämpande föreningarna där ute är intresserade av action, och inte bara av planer. När tror du att ett strandbad kan anläggas i sjön?

Anförande nr 187

Borgarrådet Lühr (MP): Du frågar när, var och hur. Det är det vi ska ta fram i det åtgärdsprogram och den handlingsplan som vi tar fram precis nu. Det är svårt att svara på det innan dess, för där ska man genomsöka alla källor till föroreningar och åtgärder som ska vidtas för att minska övergödning och lägga fram en sådan plan.

Jag har träffat flera av dem som bor nära Magelungen och de som har arbetat länge för att denna sjö och Fagersjöviken ska bli renare. De är helt med på att vi måste ta ett helhetsgrepp, och de är mycket medvetna om att vi kan skjuta upp detta. Vi har lagt in det som de har önskat sig, nämligen att man ska få öppnare vattenytor så att man kan ta sig ut med båt och hoppa i och bada. Därför har vi lagt in vegetationsröjningsprojektet, som kommer att pågå. Det kommer inte att avhjälpa problemet, men det kommer ändå att underlätta för dem som bor i närheten att nyttja och njuta av vattenytan.

Anförande nr 188

J o n a s N a d d e b o (C): Vi får inga riktigt konkreta svar på när man tror att vi kan bada i sjön. Självklart förstår vi att vi behöver utreda frågan, men det handlar också om att vi ska komma till start med insatserna. Jag ser fram att ta emot en tidplan framöver i miljö- och hälsoskyddsnämnden så att vi kan se att det verkligen händer saker i frågan.

Anförande nr 189

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Herr ordförande! Det är viktigt att komma ihåg att det verkar råda enighet i fullmäktige om att avbryta projektet. Det är viktigt att komma ihåg att det sker just av ekologiska skäl. Det är osäkert om muddring verkligen kan ge ett tillräckligt bra badvatten och ett rent vatten utan växtlighet. Därför är detta rimligt, och vi stöder såklart kommunstyrelsens förslag om att avbryta projektet och samarbeta och fokusera på vattenstatusen i hela Magelungen och egentligen hela sjösystemet. Uppströmssjöarna ligger ju i Huddinge.

Vi talade tidigare om kulturskolan och om skillnaden på satsningar på den breda medelklassen och ytterstaden. Vi måste komma ihåg att Fagersjö kanske är en lite bortglömd stadsdel ute i ytterstaden. Det finns ett starkt behov av att skapa mötesplatser och samlingsplatser där. I olika dialoger har ett strandbad pekats ut som den kanske högst prioriterade åtgärden – ett ställe där man kan samlas, leka, bada, umgås, motionera och så vidare. Det är någonting som kan gjuta samman orten.

Ur den aspekten är avbrottet olyckligt. Det får inte innebära att staden ger upp viljan att skapa en sådan här plats. I den delen håller jag alltså med de borgerliga här; vi måste skyndsamt se till att vi får en badplats. Om vi inte kan göra det tycker jag att staden ska titta på alla sorts andra alternativ än strandbad. Det skulle inte se bra ut om vi anlägger ett strandbad inne i stan, vid Hornsbergs strand, men inte förmår göra det i ytterstadens Fagersjö.

§ 30 Ändring av VA-taxan, avgifter för allmänna Vattentjänster (Utl. 2015:69)

Anförande nr 190

Borgarrådet L u h r (MP): Herr ordförande! Vad roligt att vi nu har kommit till det ärende som alla har väntat på hela dagen – ändring av VA-taxan! Ärendet handlar om en höjning av VA-taxan. Det är en höjning med 9 procent som kommer att inträffa under kvartal fyra i år, och därefter kommande höjningar med 5 procent under de kommande tre åren. Med denna höjning kommer en villaägare att betala ungefär 22 kronor mer i månaden och en lägenhetsinnehavare 9 kronor mer i månaden för sitt vatten och avlopp. Stockholm kommer fortfarande att ha en av Sveriges absolut lägsta VA-taxor.

Ärendet handlar om framtiden, men det handlar också om det som har varit. Jag skulle vilja börja med framtiden. Stockholm växer. Vi bygger. Vatten- och avlopps-nätet och våra reningsverk måste dimensioneras för att klara rent vatten och avloppsrening för många fler människor. Detta löser vi med en utbyggnad av Henriksdals reningsverk, som även byggs med mycket högre reningskapacitet än det nuvarande. Förutom den växande staden måste vi också hantera ett förändrat klimat med häftiga regn som leder till avloppsutsläpp i våra vattendrag, högre vattenre-ningskostnader och översvämningar i stockholmarnas källare. Detta är någonting som kommer att öka i framtiden.

Även det som har varit påverkar VA-taxan. Under Alliansens styre var det första ägardirektivet att fokusera på så låg VA-taxa som möjligt. Det innebär till exempel att förnysetakten på vårt vattenledningsverk på tio år har gått från att rören planeras att bytas ut ungefär vart hundra år till att bytas ut ungefär vart fyrahundra år, som det är i dag. Detta är varken rimligt eller långsiktigt hållbart. Då VA-taxan har hållits låg har bolaget lånat till löpande verksamhet, vilket innebär att den skuld på 5 miljarder som bolaget hade för fyra år sedan nu har ökat till ca 8 miljarder. Inte heller detta är långsiktigt hållbart, och det innebär att både underhåll och finansiering av vårt vatten och avlopp har skjutits på framtiden.

Vi tycker inte att framtiden ska betala, utan vi tycker att vi nu måste betala för vår vattenhantering och vad vårt avlopp faktiskt kostar. Allt handlar nämligen om att vi ska få rent vatten i våra kranar och en miljömässig hantering av vårt avloppsvatten både nu och i framtiden. Konstigare än så är det faktiskt inte.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 191

P e r A n k e r s j ö (C): Herr ordförande, fullmäktige! Som tämligen nyttillträdd vice ordförande i Stockholm Vatten är det jätteroligt att höra att kommunfullmäktige vill prata vattenfrågor, om än i form av en taxefråga.

Under förra mandatperioden drev vi på moderniseringsarbetet med att göra om Henriksdals reningsverk och lägga ned Bromma reningsverk för att ta ha höjd för fler invånare i Stockholm och för att ta ett miljöansvar för Östersjön och Mälaren. Detta är någonting som delar av den nuvarande majoriteten var emot. Det är skönt att höra att ni nu argumenterar med lust och hjärta för att genomdriva detta. Det är också den stora investeringen som är en del av skälet till att vi i dag måste höja taxan. Man ska

vara på det klara med att också vi skulle ha höjt taxan om vi skulle ha styrt staden i dag eftersom det i mycket är Stockholms framtida avloppsrening som de här pengarna går till. Det var alltså planerat.

Men det vi i dag också ser är att detta är ett förslag till taxehöjning som är något högre än det hade varit om Alliansen hade styrt. Skälet till det är att den nya majoriteten har mångdubblat antalet ägardirektiv till Stockholm Vatten. Man rör sig alltmer från kärn- och fokusverksamheten till att hålla på med lite nya, roliga projekt. Detta har bolaget självt gått igenom och utrett; de nya direktiven drar på sig kostnader på 14 ½ miljoner kronor extra och 15,25 nya tjänster. Det är klart att detta måste betalas.

Det är en monopolverksamhet som man håller på med. Stockholmarna kan inte gå till något annat bolag och köpa vatten, utan det är Stockholm Vatten man vänder sig till. Det innebär att det är ett stort ansvar för oss som politiker att se till att det finns ett förändringstryck i organisationen och att hela tiden se till att verksamheten bedrivs med en ordentlig effektivitet där stockholmarna får ut bra kvalitet och bra service för varje peng de betalar till detta. Det vi ser nu är att man med de vidlyftiga ägardirektiven och i och med att man ger bolaget precis vartenda öre det har begärt i sin första vända också drar ned förändringstrycket. Det innebär att vi riskerar att få en mindre effektiv organisation, och det är oansvarigt.

När man nu öppnar kranarna, om liknelsen ursäktas, är risken att bolaget kommer att bedrivas något mindre effektivt än annars. Vi från Alliansens sida drev bolaget med ett förändringstryck, med ett ekonomiskt ansvarstagande och hela tiden med stort fokus på kärnverksamheten. Samtidigt gick bolaget och staden i bränschen för ett mycket progressivt miljöarbete, och jag skulle önska att vi fortsatte med den inriktningen – alltså att även ta det ekonomiska ansvaret och bibehålla ett förändringstryck så att detta förblir en bra och effektiv organisation som inte växer över brädden och som ger stockholmarna valuta för pengarna.

Jag önskar bifall till Alliansens förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 192

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Herr ordförande! Du säger, Per, att vi har så många ägardirektiv och en massa onödiga sådana. Jag skulle vilja veta vad det är i de instruktioner vi har gett till bolaget som du tycker är onödigt. Är det att vi ska börja underhålla inte bara när man måste och när det sprutar vatten utan även i förväg? Eller är det till exempel att vi ska satsa 800 000 för att ta fram och genomföra åtgärder för att hantera effekterna av ett förändrat råvatten på grund av klimatförändringar och nya myndighetskrav?

Anförande nr 193

P e r A n k e r s j ö (C): Jag försöker bara nyansera debatten lite grann. Det finns en del av ägardirektiven som är rimliga och som man också hittar i Centerpartiets förslag till budget för det här året. Jag säger inte att alla direktiv är onödiga och ska strykas, utan det finns en del som är riktigt bra. De flesta av dem som är riktigt bra återfinns under rubriken ägardirektiv som inte påverkar ekonomin, alltså sådana som inte drar på sig nya kostnader. Däremot finns det en hel del projekt som kommer från den nya majoriteten och som man ser drar på sig stora kostnader om man tittar i

bolagets egen redovisning, som lades fram till styrelsemötet den 7 maj. Jag skulle vilja säga att det också innebär tämligen stora personalökningar för att se till att favoritprojekten från majoriteten genomförs.

Jag skulle önska att det fanns en liten återhållsamhet, speciellt när bolaget står inför så stora utmaningar som man nu gör med en sexmiljardersinvestering och mycket annat framför sig. Då skulle man kanske se till att fokusera just på den, till att börja med, och sedan bedriva de här roliga projekten vid sidan av när det finns tid och resurser till det.

Anförande nr 194

L o r e n t z T o v a t t (MP): Ordförande, ledamöter! Huvudsakligen beror höjningen av taxan på att Alliansen inte har klarat av att sköta ekonomin för Stockholm Vatten. Utöver det har vi de ökade ägardirektiven. De bygger på att vi vill satsa inför framtiden när det gäller Stockholm Vattens verksamhet. Det handlar bland annat om klimatsmartare verksamhet, om satsningar på solceller och om att energieffektivisera. 20 procent av elen i Stockholm kommer från Stockholm Vatten.

Då är det tråkigt att Per Ankersjö, som representerar ett grönt parti, inte verkar vara intresserad av de extra satsningarna, som dessutom är sådana som betalar tillbaka sig i framtiden. Energieffektivisering, till exempel, är en sak som på sikt gör att vi kan dra ned på kostnaderna. Om Per Ankersjö kan vara mer exakt med vad det är han vill dra tillbaka vore det bra.

Anförande nr 195

P e r A n k e r s j ö (C): Jag har inte förteckningen framför mig, så vi kanske kan återkomma i debatten till mer konkreta sådana förslag.

Däremot kan jag säga att jag någonstans saknar ett handlag där man kanske inte ska ta det första budet från bolaget. Man kanske ska resonera lite grann. Är det rimligt att det ska ökas med 15,25 tjänster för de här sakerna? När jag läser handlingarna känns det lite som att den vändan inte riktigt har ägt rum. Som exempel på detta kan man säga att i de saker som handlar om energieffektivisering, som du nämnde, har man inte sett att det finns någon ekonomisk vinning. Det finns ingen pluspost i detta, utan det finns bara en minuspost. Där skulle jag som ansvarig säga: Det här är saker vi tjänar pengar på, så det ska väl rimligen då också tecknas på plussidan!

Ett annat exempel är att man skriver att man ska göra investeringar och ökade driftskostnader för ökad biogasproduktion. Inte heller där finns det en pluspost. Jag skulle gå tillbaka och förhandla med bolaget lite grann och säga: Är det här rimligt? Det är en sak. Sedan återstår också det faktum att ni mångdubblar antalet ägardirektiv, vilket förstås får en effekt.

Anförande nr 196

J a n V a l e s k o g (S): Jag noterade att på frågan om vad det är som skiljer och vad det är som Per Ankersjö inte vill göra kunde han inte svara. Han skulle återkomma till det. Som jag uppfattar det finns det bara en reservation, och jag vet inte om ni delar det som Moderaterna och Folkpartiet har skrivit om att de kritiserar att man ändrar och bygger om fullt fungerande ledningar. Det är lite grann där jag uppfattar att de stora skillnaderna finns. Avloppsledningarna och projektet är vi

uppenbarligen alla överens om. Men när det gäller att byta ut vattenledningarna från 1800-talet, som sjunker i jorden och som bland andra det statliga Livsmedelsverket har kritiserat och sagt att vi måste byta ut i högre takt, ligger också en hel del av pengarna där.

Du kanske kan precisera vad det är ni är kritiska till. Kan ni tänka er att där det finns stora behov, till exempel på vattenledningssidan, också vara beredda att byta ut det som läcker och inte fungerar?

Anförande nr 197

P e r A n k e r s j ö (C): Herr ordförande! Om man läser rätt i bolagets egen genomgång är det endast 2 miljoner av de 14,5 som handlar om ledningsverksamheten, som ni har gjort ett stort nummer av och hänger upp hela argumentationen på. Det är en ganska liten del. Jag kan ärligt säga att där kanske det finns en anledning att se över med vilken hastighet man byter ledningar.

Men när det gäller det vi hörde tidigare om 400 år och sådana saker är det inte riktigt så det funkar. Det finns samtidigt ett ansvarsfullt arbete där man byter ut ledningar som är trasiga. Det vi har skrivit i reservationen handlar också om att i det här riskerar man även att byta ut fullt fungerande ledningar. Det rimliga är väl att man fokuserar på ledningar som faktiskt är trasiga.

När det handlar om skillnaderna mellan våra ägardirektiv och era, som du tog upp igen, finns det att läsa i våra respektive budgetförslag. Om jag bara generellt ska nämna en skillnad ser man att många av våra ägardirektiv, som Centerpartiet har skrivit, återfinns under rubriken ägardirektiv som inte drar på sig nya kostnader. Men de är ansvarsfulla och viktiga ändå.

Anförande nr 198

L a r s S v ä r d (M): Ordförande, ledamöter, åhörare! Dagen till ära har jag lite sommarkläder – gröna byxor. Men det ska inte tas till intäkt för att jag delar borgarrådet Luhr syn på ärendet.

Jag tycker att den föreslagna höjningen av VA-taxan om totalt 24 procent under de närmaste tre åren inte är rimlig. Sedan kan man komma till kronor, men jag tycker att det är rimligt att man tar ut de avgifter från VA-kollektivet som man bör ta ut, och inte för mycket.

Katarina Luhr anför även i beslutstexten att den förra majoriteten hade som högsta prioritet att hålla en så låg VA-taxa som möjligt och därigenom bidra till en underhållsskuld och en miljöskuld till efterkommande generationer. Från min sida tycker jag att det är ett häpnadsväckande och felaktigt påstående som faller på sin egen orimlighet. Den förra majoriteten höjde VA-taxan med 9 procent 2011. Det var även under vårt styre som beslutet om Stockholms framtida avloppsrening togs fram för att möta framtidens krav på förbättrad rening.

Den föreslagna höjningen i detta ärende är inte motiverad då den är baserad på att bekosta sådant som kan ifrågasättas vara av sådan karaktär att det får belasta VA-kollektivet. Exempel på detta är de nya ägardirektiven. Där finns det många exempel, som vi har hört redan. Exempelvis ska man genomföra sjörestaureringar, återskapa

öppna vattendrag och åstadkomma mindre våtmarksanläggningar eller motsvarande. Det är jättebra. Men om det inte gäller återställande av tidigare påverkan från en VA-verksamhet som Stockholm Vatten bedriver kan man inte använda taxemedel till sådan verksamhet.

Vidare sägs det i ägardirektiven att man ska ta ansvar för att vatten vid badplatser och i vattendrag inte förorenas av mikroorganismer. Det är jättebra. Stockholm Vatten ska ta ansvar för sitt utsläpp från bolagets anläggningar och hålla sig inom givna tillstånd. Detta utökade uppdrag, som andra, ligger långt ifrån bolagets kompetens och jurisdiktion. Kostnaden för detta kan inte belasta VA-kollektivet.

Jag yrkar således bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen, vilken innebär att begäran om höjningen avslås och bolaget anmodas inkomma med ett reviderat förslag.

Anförande nr 199

Borgarrådet L u h r (MP): Herr ordförande! Tack Lars! Jag kan börja med det här med att skuta åtgärder framför sig. Jag har här en liten tabell över hur man har förnyat vattenledningsnätet för tio år sedan och nu. Här ser man att förnyelsetakten verkligen har minskat. Vi har mycket längre intervall, vilket gör att vi i fortsatt takt kommer att få göra alltmer akuta lagningar och ta hand om akuta åtgärder, som kommer att kosta mer i stunden. Du kan inte heller neka till att vi har en skuld som hela tiden ökar utan att denna skuld egentligen har betalats de stora projekt som vi har framöver.

Som jag tidigare sade har vi också många stora förändringar både i vårt klimat och i hur Stockholm byggs, där det behövs investeringar. Vi har diskuterat sjörestaureeringar. Här finns det pengar i central medelsreserv och även åtgärder som ligger på företaget, som de kan vidta inom VA-taxan.

Anförande nr 200

L a r s S v ä r d (M): Tack för att du kom tillbaka till den centrala medelsreserven! Den återkom du också till när vi hade denna debatt under budgetdebatten. Det ser jag fram emot, men jag ser ingenting av det i ärendet.

Att påstå att vi inte jobbar med förebyggande åtgärder tycker jag är ett hån mot bolaget och dess gedigna verksamhet. Visserligen har vi gått ifrån en vedertagen strategi som de flesta stora VA-bolag i dag arbetar efter, det vill säga att man analyserar inträffade incidenter där man beaktar vilken rörtyp det är frågan om, omgivande markförhållanden och vilken belastning som finns ovanför marken. Denna analys leder till att man gör underhåll och reinvesteringar där det behövs. Det är en helt annan sak än att gå över till ett kalenderunderhåll, som innebär att man kan försöka byta ut fungerande ledningar. Det är i princip att gå från ekonomiskt sunt tänkande till Ebberöds bank.

Anförande nr 201

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag vill bara klargöra att också Sverigedemokraterna tycker att taxan verkar vara hög i förhållande till verksamheten. Vi önskar därför också att ärendet går tillbaka till bolaget, som helt enkelt får komma med ett nytt förslag till taxa.

Vi stöder med andra ord Moderaternas och Folkpartiets reservation.

Anförande nr 202

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! En taxehöjning är helt nödvändig för Stockholm Vattens verksamhet, framför allt för projektet SFA, det vill säga Stockholms framtida avloppsrening. Men den är även nödvändig för att kunna öka förnysetakten för vattenledningar i Stockholm, där många är från 1800-talet och av det skälet ofta i dåligt skick. Men de kan också vara byggda på 70-talet, då det av någon anledning var många som byggdes med dålig kvalitet och därför måste bytas ut.

Som jag nämnde förut finns det en kritik från statliga myndigheter, bland annat från Statens Livsmedelsverk, generellt mot vattenproducenter i landet när det gäller ledningsbyten och att de måste ske i betydligt större omfattning. Som vi har hört förut går ledningar sönder och läcker stora mängder vatten. Det är en misskötsel som har skett hos många vattenproducenter.

Som vi har hört här förut tar vi denna kritik på allvar. Vi skiljer oss uppenbarligen från oppositionen här; det ser man om man läser reservationerna. Ni kritiserar att vi byter ut fullt fungerande ledningar. Det är bara det att i ett förebyggande arbete är det ett villkor att man byter ut ledningar som man vet är av dålig kvalitet eller gamla. Man måste ha en plan för detta, och det är naturligtvis också någonting som man måste ha resurser och pengar för.

Miljöförvaltningen har kritiserat hur avloppssystemet fungerar. Det tar sig nu uttryck i att vi satsar på SFA-projektet, och det är positivt.

Vi ser Stockholm Vatten som ett viktigt och strategiskt miljöföretag i Stockholm. Den ekonomiska skuld som vi har talat om här under de senaste åren är oacceptabel. Det är oacceptabelt att den har byggts upp på det här sättet, och det är absolut inte hållbart. Därför prioriterar vi – vi hör en stor skillnad rent argumentationsmässigt och ideologiskt – underhållsfrågorna och verkligen arbeta med förebyggande åtgärder. Det gäller till exempel att kontinuerligt undersöka ledningsnätets brister.

För att komma till rätta med denna allvarliga miljö- och underhållsskuld som den förra majoriteten mot bättre vetande, vill jag säga, ändå har förorsakat till stor del måste avgiften för vattentjänsterna öka väsentligt.

Jag vill därför yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 203

M a l i n E r i c s o n (FI): Som flera har sagt har Stockholm i dag Sveriges lägsta taxa. Även efter höjningen kommer vi att vara bland de billigaste. Nu är det dags att prioritera och framtidssäkra stadens infrastruktur och att göra det framför låga avgifter. Vi måste bygga för framtiden och investera i något av det mest nödvändiga för en storstad: ett väl fungerande vatten- och avloppssystem.

I ljuset av de klimatförändringar som pågår nu och med tanke på stadens utsatta läge vid vattnet behöver vi satsa på forskning och utveckling av nya metoder. Att påstå att det inte skulle höra till kärnverksamheten tycker jag låter rent ut sagt underligt.

Ett väl fungerande vatten- och avloppssystem är en hörnsten i ett modernt samhälle och för vår välfärd. Välfärd måste kosta. Vi behöver uppdatera avloppssystemet och göra reinvesteringar på grund av den förra majoritetens strategi att enbart lappa och laga. Vi måste förbereda oss för att inte bara klara tioårsregn utan betydligt mer nederbörd än så på grund av de pågående klimatförändringarna. Regn leder bland annat till att vatten svämmar över i källare, och kostnaderna för skadestånd har redan ökat mycket.

Vi ska inte heller glömma att vatten är en mycket viktig resurs och att det är nödvändigt att vi fortsätter att vårda våra vattentäkter. Där går det inte att lappa och laga, utan det måste finnas en tydlig framåtsiktande strategi. Vi ska komma ihåg att vi globalt sett är lyckligt lottade som kan ha möjlighet att ligga i framkant. De förutsättningarna har man inte överallt annars i världen. Därför måste vi ha en VA-taxa som motsvarar behoven.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 204

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Det är nästan så att man skulle önska att det fanns ett lika stort engagemang för låga avgifter inom Kulturskolan som det finns för låga VA-taxor. Kulturskolan är tydligen ett undantag; i övriga fall kan man vara säker på att tonläget i Stockholmspolitiken alltid är högt när vi diskuterar höjning av skatter eller avgifter. När vi höjde kommunalskatten med 35 öre gick man så långt på den borgerliga sidan att man jämförde Stockholm med forna Östtyskland.

Nu har vi på agendan att vi ska höja VA-taxan med 9 procent. Återigen kommer utropen. Folkpartiet har gått ut och ropat att VA-taxan chockhöjs för stockholmarna, detta trots att vi i Stockholm har den lägsta avgiften för vatten och avlopp i landet. Trots denna chockhöjning kommer stockholmarna med stor sannolikhet att även i fortsättningen ha den lägsta taxan eller bland de absolut lägsta taxorna.

Den här förändringen kommer att innebära att en familj som bor i en normalvilla kommer att betala 269 kronor i månaden i stället för 267 kronor. Det innebär alltså en ökning med 22 kronor. Bor man i lägenhet kommer ökningen att bli 9 kronor i månaden. Vi kan jämföra detta med till exempel Norrtälje, där man för samma villa skulle få betala 772 kronor i månaden. Stockholmarna betalar alltså ungefär en tredjedel av priset.

Vi höjer dock inte taxan för att vi tycker att det är roligt. Att avgiften för allmänna vattentjänster ska ske enligt självkostnadsprincipen är viktigt för oss. Men vi höjer taxan för att det behövs. Vi har högre ambitioner med bolaget.

När ni tog över 2006 blev en låg VA-taxa religion. I går kväll roade jag mig med att läsa gamla budgetar. En av de indikatorer som den borgerliga sidan hade valt när det gäller Stockholm Vatten och hur väl man lyckades med målen var hur mycket man lyckades minska personalstyrkan i bolaget, men också att gå från förebyggande till avhjälpande underhåll av ledningsnätet, det vill säga börja slarva mer med reparationerna. Nu bedömer vi att det är nödvändigt att Stockholm återgår till förebyggande underhåll av VA-nätet. Den underhållsskuld som växt under de senaste åren måste minska.

Sanningen är dock inte bara att det rödgrönrosa styret har högre ambitioner. Enligt bolagets egna uträkningar kommer till exempel projekt Stockholms framtida avloppsrening att ha en kostnad på ca 6 miljarder, och denna satsning måste ju finansieras. Så trots det höga tonläget från borgerligheten skulle en ökning av taxan vara nödvändig, oavsett vem av oss som styr. Enligt bolagets egna beräkningar skulle taxan behöva höjas med ca 25 procent när anläggningen tas i bruk.

Jag skulle återigen vilja veta vilka satsningar ni tycker att vi *inte* ska gå vidare med.

Anförande nr 205

P e r A n k e r s j ö (C): Bara för att göra debatten tydlig, eftersom man kan få fel uppfattning om man bara lyssnar på enstaka inlägg: Det finns ingen oenighet om att vi behöver höja taxan. Där är hela salen överens. Det finns ett behov av att göra det. Men vi pratar väl lite mer om exakt hur mycket och kanske framför allt om hur bolaget drivs politiskt.

Att vi ska höja taxan för att genomföra projektet SFA, Stockholms framtida avloppsrening, är vi överens om. Det är också intressant att se att även du, Tobias, är överens om det, eftersom du tillhör det parti som väldigt tydligt drev att vi inte ska göra den här investeringen i bättre miljö för att kunna ta emot fler stockholmare. Det kan du gärna få kommentera i din kontrareplik.

Det handlar om hur vi driver det här monopolföretaget på ett ansvarsfullt sätt så att alla stockholmare får ut så mycket service och kvalitet och så mycket miljöarbete som möjligt för varje krona man stoppar in i bolaget.

Jag håller inte med om svartmålningen. Det är bara att notera: Hur många miljöpriser vann inte Stockholm under den förra mandatperioden?

Anförande nr 206

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Vi hävdar ju att vi genom att höja taxan tar ansvar för bolaget. Som ni hörde: Utbytestakten när ni tog över gick från 100 år till 400 år. Vi tycker alltså att vi tar ett stort ansvar.

Jag tycker dessutom att Per Ankersjö fortfarande är svaret skyldig. Vilka satsningar, vilka delar av ägardirektivet är det han inte håller med om?

Som jag sa vill vi satsa 800 000 kronor på att genomföra åtgärder för att hantera effekterna av det förändrade råvattnet. Är det det förebyggande underhållet han är emot? Eller vilka delar är det? Det skulle vara intressant att få svar på det.

Anförande nr 207

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag ska börja med att yrka bifall till reservationen från Folkpartiet och Moderaterna i den här frågan.

Vi blir anklagade för att vi vill ha en så låg VA-taxa som möjligt. Det är en anklagelse jag kan leva med under förutsättning att vi har ett väl fungerande Stockholm Vatten under tiden. Självklart ska vi ha så låg VA-taxa som möjligt! När man hör på majoriteten verkar det nästan som om det finns ett egenvärde i att ha en så hög taxa som möjligt, eftersom man jämför sig med alla andra ställen i landet som har en högre VA-taxa.

Sanningen är att i den här församlingen får vi inte fatta beslut om en taxa för vatten och avlopp som är högre än den som krävs för att bolaget ska klara sina uppgifter. Det vi hävdar är *inte* att vi inte ska höja VA-taxan, för det måste vi göra och det gjorde vi också under vår tid vid makten, utan att det som ni föreslår faktiskt går utöver det som lagen säger att vi måste göra, och det är allvarligt. Jag skulle gärna vilja se någon villaägare i Stockholm stad överklaga den här taxan så småningom för att få det prövat och se vad man kan använda pengarna till som man får in för vatten och avlopp, om det bara ska gå till bolaget och det som är kärnverksamhet eller om det ska gå till annat.

När man hör er får man bilden av att det kommer att gå till en hel del annat också – precis som det gjorde förra gången Miljöpartiet var ansvarigt för Stockholm Vatten. Då byggde man upp en ganska stor verksamhet som vi sedan var tvungna att lägga ned, eftersom den inte hade särskilt mycket med Stockholm Vatten att göra utan egentligen skulle finansieras av skattemedel, om man nu tyckte att den var viktig.

Den här frågan är alltså viktig, och det är klart att även om vi har låga taxor så kommer de att öka om man inte är extremt tydlig och vet exakt vad man gör.

Vi skulle också ha höjt taxan. Vi skulle ha gjort det därför att vi behöver göra väldigt stora investeringar och flytta på reningsverket, som nu ligger i Bromma, till Henriksdal. Det var Miljöpartiet helt emot under den förra mandatperioden. Nu har ni gjort helt om, svängt, och sagt att detta är okej.

Under den förra mandatperioden ville ni också att Stockholm skulle finansiera en del avloppslösningar i andra kommuner. Det tycker vi inte är okej, och det är uppenbarligen så att ni har gått ifrån det också.

Detta är ett exempel på att det verkar som om man kan ta ut hur mycket pengar som helst ur den här verksamheten på ett sätt som faktiskt inte är lagligt.

Vi måste höja taxorna, helt självklart, men vi ifrågasätter om det verkligen behövs en höjning med 24 procent de kommande åren.

Anförande nr 208

Borgarrådet L u h r (MP): Tack, Lotta Edholm! Vi hör en hel del saker i det här som inte stämmer. Om vi börjar med att Miljöpartiet var helt emot projektet Stockholms framtida avloppsrening under den förra mandatperioden så stämmer inte det. Men det här är ett otroligt stort projekt som kostar väldigt mycket pengar, och det ser vi ju också. Vi är alla överens om att vi måste höja miljötaxan på grund av det här projektet. Vi fick inte tillräckliga underlag för att visa att de ekonomiska beräkningarna stämde. Därför ville vi ha mer underlag, och vi var helt med på beslutet när det sedan fattades.

Jag tycker att det är mycket som inte stämmer när det handlar om ägardirektiv. När det gäller ägardirektiven som ni nu har repeterat att de är onödiga: Vad är det som är så onödigt? Jag vet att i ett pressmeddelande från Folkpartiet var det ett ägardirektiv som handlade om miljöinformation som handlar om att man ska förebygga och göra uppströmsarbete, att man inte ska spola ned saker som förstör vårt avloppsslam och förstör våra avloppsverk. Är det ett onödigt ägardirektiv, undrar jag.

Anförande nr 209

Borgarrådet E d h o l m (FP): Vi är nog rätt många som faktiskt kommer ihåg Daniel Helldén från Miljöpartiet när det här debatterades förra gången. Jag tror att det är ganska lätt att ta fram det protokollet och se vad han sa, för det var väldigt hård kritik mot att Bromma skulle läggas ned. Jag tror inte att någon uppfattade då att Miljöpartiet var helt och fullt och för detta.

Miljöinformation är jätteviktigt, men frågan är om det ska betalas av skattebetalarna eller om det ska gå över VA-taxan. Det är det som är den stora frågan. Ni behandlar VA-taxan som om det vore vilken skatt som helst, men det är det inte. Taxan är väldigt reglerad av lagstiftningen.

Jag vet att ni alla från de rödgrönrosa partierna älskar att höja skatten, och då är det mer ärligt att göra det än att höja VA-taxan utifrån att den är väldigt låg och därmed kan höjas hur mycket som helst. Men det är inte sant. Den får inte vara hur hög som helst utifrån de uppgifter som man faktiskt har.

Anförande nr 210

L a r s S v ä r d (M): Jag kan inte låta bli att gå upp, eftersom jag tycker att var och varannan som har kommit upp från den andra sidan framför som ett argument att anledningen till att höja VA-taxan är att vi har de facto den lägsta även om vi höjer. Det kan inte vara ett bra argument, utan det är precis som föregående talare sa: Vi får inte ta ut mer i VA-avgifter än vad som går till att hantera VA-kollektivets kostnader.

I beslutsunderlaget från bolaget som redovisades i ärendet från den 28 april kan man läsa ganska specifikt att de kostnader och intäkter som inte är hänförliga till VA-kollektivet omfattar ett netto på ungefär 106 miljoner under 2016 till 2018.

Under min tid här i salen har jag hört från er, när ni var i opposition, att det ska krävas transparens och öppenhet. Eftersom varken jag eller mina kollegor på den här sidan i Stockholm Vattens styrelse med exakthet kan definiera vad det är för kostnader och intäkter i bolaget som inte är hänförliga till VA-kollektivet skulle jag vilja uppmana Katarina Luhr att hon i kommande ägardirektiv talar om för bolaget att bedriva en särredovisning över de kostnader och intäkter som inte är hänförliga till VA-kollektivet, allt för att säkerställa att vi och VA-kollektivet får reda på det.

Ni får ha vilket ägardirektiv ni vill, men ni får inte finansiera det med VA-taxan, och därför vore det rimligt att ni kunde särredovisa endera att det är pengar från den centrala medelsreserven eller att det är pengar som inte är hänförliga till VA-kollektivet. Som det är nu är det relativt dolt, och det skulle inte förvåna mig, precis som föregående talare sagt, om vi åker på att återbetala det vi nu plockar in en tredje gång från den här staden, och det tycker jag vore väldigt olyckligt. Det är bättre att förbereda sig för den diskussionen i den process som jag är övertygad om kommer att komma.

Anförande nr 211

Borgarrådet L u h r (MP): Vi pratar ofta om en del åtgärder som inte är hänförliga till VA-taxan. Här har vi också finansierat med pengar, som vi sa, i central medelsreserv som kommer att kunna sökas eller föras över på något sätt till bolaget för dessa åtgärder.

Anledningen till att vi vill att bolaget ska göra de här åtgärderna är flera. För det första finns det experter som har sysslat med det här förut på Stockholm Vatten, och för det andra har vi gamla miljöskulder. Stockholm Vatten har tidigare släppt ut mycket fosfor och kväve i flera av våra sjöar, och det är det som har orsakat övergödningsproblematiken.

I de här programmen har vi också felsökningar av avloppsnät runt våra sjöar och vattendrag, och det här är för att man ska undvika fler situationer som till exempel i Nybroviken, där man har sett förhöjda bakteriehalter på vissa ställen, på grund av bräddningar och på grund av läckande avloppsnät. Detta borde kunna finansieras av VA-taxan.

Anförande nr 212

L a r s S w ä r d (M): Jag respekterar era ägardirektiv, men jag respekterar inte att ni i det fördolda plockar in en höjning av VA-taxan där en del av höjningen – för en stor del går väl ändå till SVAB:s framtida avloppsverk – kommer att gå till saker som inte är hänförliga till VA-taxan.

Jag tycker att det vore rimligt att borgarrådet gav ett ägardirektiv till bolaget om att särelevanta vilka intäkter man kan använda som inte är hänförliga till VA-kollektivet, och därmed även kostnader så att det blir en transparens i ärendet.

Anförande nr 213

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När Lotta Edholm går upp och pratar om vad jag har sagt i en annan debatt måste jag klargöra vissa saker.

I den debatten handlade det inte om huruvida vi skulle flytta reningsverket eller inte, utan det handlade om de saker som jag tog upp: den energi som finns i spillvattnet som i dag går till Norrenergis verk, det vill säga som försörjer halva Solna och Sundbyberg och som det inte fanns ett enda ord om i det ärendet då. Vattnet skulle pumpas bort till Henriksdalsverket, och om man läste i ärendet skulle helt enkelt energi som motsvarar halva värmeverket i Värtan försvinna i väg.

Det var det som det handlade om. Jag tycker att Lotta Edholm verkligen ska läsa det protokollet och se vad jag sa, för det var mycket intressanta saker.

Anförande nr 214

B j ö r n L j u n g (FP): Jag ska inte förlänga den här debatten, men det där var ju en debatt som jag och Daniel Helldén hade vid det tillfället. Det var ju så att de tekniska förutsättningarna för det som han föreslog inte riktigt var genomförbara. Det var det som var bekymret, att då var ni tvingade att välja vad ni skulle tycka. Då tyckte ni att nej, vi kan inte godta den här flyttningen, för då förlorar vi den mängden som levereras till norrort.

Men problemet var ju att det inte gick att upprätthålla bägge två. Man kan inte dra avloppsvattnet via norrort för att det sedan gå till Henriksdalsverket. Det var det vi försökte få fram i den debatten, därav skälet till att ni faktiskt också var emot detta.

Anförande nr 215

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Lotta Edholm, jag kunde inte begära replik när du stod här uppe och apostroferade mig. Men nu ska jag tala till Björn Ljung.

Hela den diskussionen handlade om vad som händer med den energin och varför det inte stod någonting i ärendet om detta. Att Björn Ljung var uppe och debatterade det med mig var för att jag påtalade just detta: Det fanns ingenting om det. Då togs det fram vissa siffror över vad Fortum kan få ut ur sin värmepåväxlare i Hammarby Sjöstad, eller var nu anläggningen ligger, och det var ju inte särskilt mycket.

Det var en viktig debatt, men det viktiga här är just att Lotta Edholm gick upp och sa något som inte var sant. Jag var inte emot det där projektet; jag var emot att man då inte tog hänsyn till den energin och löste frågan i ärendet.

Anförande nr 216

M i k a e l V a l i e r (KD): Jag ska inte heller förlänga debatten. Många kloka ord har sagts från vårt håll, och jag vill bara passa på att yrka bifall till vår reservation som vi har lagt i kommunstyrelsen. Det var allt!

§ 31 Byte av bro för Västberga allé över Stambanan och ny gång- och cykelbro över Åbyvägen (Utl. 2015:70)

Anförande nr 217

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag är glad att kunna stå här i dag med detta ärende, ett genomförandebeslut för att byta bron över stambanan vid Västberga allé. Det är en bro som är olämplig. Den är sliten, och den har en stolpe mitt i som gör att om tågen spårar ur så rasar bron över tågen, och då har vi ingen stambana, vilket vore olyckligt.

Nu ska man stänga av tågtrafiken när man ska installera allting som gäller Citybanan, och då är det ett lämpligt läge att byta denna bro. När vi ändå byter bro ser vi också till att gång- och cykelvägarna på bron blir av tillräckliga dimensioner så att vi kan gå emot att bli den cykelstad som vi säger att vi ska göra staden till och som vi arbetar hårt för. Samtidigt blir det en cykelbro över Åbyvägen.

Det här kalaset går lös på 197 miljoner kronor, och jag anser att det är väl använda medel. Jag yrkar bifall till detta.